

АНТЪНИ БЪРДЖЕС ПОРТОКАЛ С МЕХАНИЗЪМ

Превод от английски: Мариана Екимова-Мелнишка, 1991

chitanka.info

ПЪРВА ЧАСТ

— Сега накъде, а?

Бяхме аз, значи Алекс, и моите трима друзя, Пит, Георгий и Смотания Дим, седяхме в млечния бар „Корова“ и си блъскахме рассудока какво да правим с тая шибана зимна вечер, тъмна като в рог и холодна, макар и суха. Млечният бар „Корова“ беше местечко, в което се пиеше не само мляко, но вие, братлета, може вече да сте зафоргетили какви бяха тия барове — нали напоследък нещата се менят толкоз бързо, че всичко се забравя, да не говорим, дето почти никой вече не чете газети. И так, там се пиеше мляко, подсилено с нещо друго. Нямаха разрешително да продават алкохол, но още не им забраняваха да пробутват ония, новите гадости и да ги сипват в кравето молоко, тъй че като го пиеш с „Велосет“ или „Синтемеск“, или „Дренкром“, или две-три други нещица, за петнайсетина минути ти става толкова хорошо, все едно, че са те понесли бог и всичките му светии и ангели, а мозгът ти го прорязват мълнии. Поркаш си „режещото мляко“, както му викахме тогава, и усещаш, че сам се точиш някому, и си готов да се включиш в някой мръснишки номер двайсет срещу един... Точно така си сръбвахме през оная вечер, с която започвам сейчас своя разказ.

Карманите ни бяха пълни с денги, та нямаше нужда да гоним още сухо, като фраснем някой дедик в тъмното и докато погледим как плува в кровта си, да броим плячката и да делим на четири; нито да прилагаме шокова терапия на някоя дърта посивяла пуйка в магазина и с хохот да се ометем с мангизите й. Защото, както се казва, денгите не са всичко.

Четиримата се носехме по последна мода, а по онова време тя беше черни брюки съвсем по крака с каучуков щит отдолу, точно на чатала, та хем да пази, хем да изпъква при подходяща светлина. Моят щит беше с формата на паяк, на Пит беше рука (по-точно длан), Георгий, представте си, носеше цветок, а Смотания Дим си бе пъхнал клоунска морда — нали си нямаше понятие кое как е и беше (и томаневерниците ще кажат) най-голямата мъгла от четирима ни. Освен

това носехме якета до кръста без ревери, с широките рамене с подплънки, дето им викахме плечо, за да заблуждаваме хората, че сме големи буци. Имахме, братлета, и от ония белезникави галстуки, същинско картофено пюре, раирано с вилица. Волосите си пускахме не много дълги и бяхме обути с едни жестоки сапоги, само за ритници.

— Сега накъде, а?

На бара седяха една до друга три девочки, но ние бяхме четирима малчици и обикновено го давахме един за всички, всички за един. Ония зози бяха и те одети по последна мода, на тиквите с морави, зелени и оранжеви перуки, всяка от които по мои сметки струваше почти колкото заплатата им за цял месец, и гримирани в тон — със семицветни дъги около глазите и уголемени губи. Бяха с дълги, черни, съвсем прави платя, а на грудите си имаха малки сребърни значки, с различни момчешки имена по тях: Джо и Майк, и другие. Така се носеха имената на малчиците, с които е спало всяко маце, преди да навърши четиринайсет. Те погледнаха все към нас и аха да им предложи (под сурдинка, разбира се) тримата да отскочим за малко секс, пък Смотания Дим да го оставим, защото и без това му стига да му купиш половинка молоко с по-ячка доза „Синтемеск“ вътре, ама нямаше да е по правилата на играта. Дим беше очен, очен грозен и приличаше на името си, но в боя нямаше по-лют от него и вършеше добра работа със сапогите.

— Сега накъде, а?

Човекът, седнал до мен на онова болшоо долгоо плюшено канапе покрай трите стени, бе изцъклил глаза и ломотеше нещо като „Блудкави творби от Аристотел... циклами на екскурзия... все позахитрели...“ Явно той вече беше отпътувал и кръжеше някъде далеч в орбита — знам какво е, защото съм го опитвал като всеки, но по онова време вече смятах тия работи за страхопъзльовщина, братлета. Излокваш проклетото молоко, изтягаш се и те наваля мисълта, че всичко вокруг е някак отминало. Не че не скиваш ясно като бял ден масите, стереото, мацките и малчиците — но ти се каже, че хем са там, хем вече ги няма. И си един такъв, като хипнотизиран, от сапога си или от върха му, или от някой нокът, и в същото време усещаш, че те държат за проклетия врат и те друсат като да си кошка. Друсат те, друсат, докато нищо не ти дреме и чакаш да ти пожълтее сапогът или нокътят и да става все по-жълт и по-жълт донемайкъде. А почнат ли

светлините да се пръскаат като бомби и сапогът ти или нокътят, или пък някое грязно петно на брюките вземе да става такова болшо болшо болшо, по-болшо от целия свят и тъкмо да се изправиш пред Дядо Боже — всичко свършва. Връщаш си се тук с хленч, а ротът ти зинал и готов да нададе вой бууу-ухуух-уу. Цялата работа може да е много приятна, ама си е от шубе и нищо повече. Не си пратен на тая земля само за да си общуваш с бога, я! Такива неща изсмукват цялата сила и готското у човека.

— Сега накъде, а?

Стереото свиреше и голосът на певица се чуваше ту от единия край на бара, ту от другия, изчезваше към тавана и отново се спускаше с реверберации от стена до стена. Бърти Ласки кричеше един древен шлагер на име „Ти бъркаш в раната ми“. Едната от трите мръсници на бара, оная със зелената перука, мърдаше корем в такт с тази тъй наречена музика. Усещах как режещото мляко вече действа и бях готов за малко разгривка. Така че изляях „Давай навън!“ като псе и фраснах старичока до мен, като му извъртях един от филмите на ужасите в ухото, но той не усети нищо и продължи да бръцолеви своето „Телефоническо логическо, щом фарфароните запърпорят...“ Нищо, ще го почувства, и то как; щом дойде на себе си и се върне на земята.

— Къде навън?

— Просто така, ще вървим и ще увидим какво ще изскочи, братлета мои.

И тъй, изсипахме се ний в бездънната зимна нощ, поехме по булевард „Марганита“, после свихме по Бутби авеню, където попаднахме точно на каквото търсехме, маленка закачка за начало на вечерта. Беше един старик трепетлика с даскалски вид, очки на носа, зинал срещу холодния нощен въздух. Носеше книги под мишница и един лайнян чадър и идеше откъм Общинската библиотека, използвана от все по-малко люди в наши дни. Мръкнеше ли се, такива старовремски буржоа не се срещаха по улиците — едно че не хватеше полиция, пък и смелчаги като нас се навъртаха наоколо, та тоя учен човек единствен гуляеше по авенюто. Приближихме се ние към него съвсем учтиво и аз го заговорих:

— Извините, братко.

Той погледна малко испугано, като ни видя така четиримата да го заобикаляме, но ние бяхме кротки, вежливи и засмени, та отвърна:

— Да? Какво има? — с много висок даскалски глас, като се опитваше да ни покаже, че не е бързлив.

Продължих:

— Виждам, че носите книги под мишница, братко. Такова рядко удоволствие е в тия времена да попаднеш на някого, който още читае.

— О? — рече той съвсем разтреперан. — Така ли? Разбирам. — И все местеше поглед от един на друг от четирима ни, като се усети, че се намира в центъра на засмян и вежлив квадрат.

— Така е — казах. — Много би ми било интересно, братко, ако любезно ми позволите да видя какви книги носите под мишница. От всичко на тоя свят най обичам хорошата чиста книга.

— Чиста ли? — мрънка той. — Чиста, да.

Тогавя Пит грабна ония три книги от него и набързо ни ги раздаде. Но нали бяха само три, каждый получи по една да разсмотря с изключение на Дим. Моятя беше „Основи на кристалографията“ и като я отворих, рекох: „Отлично! Първокласна работа!“, продължавайки да разлиствам страниците. После възкликнах с потрес в гласа:

— Ау, какво има тук? Каква е таз грязна дума? Покраснявам само като я гледам. Разочаровате ме, братко, истина ви казвам.

— Ама... — започна той, — ама...

— Виж ти — обади се Георгий, — ето на това му викам аз истинска грязнотия. Тука има една дума, дето започва с „п“ и още една с „х“. — Неговата книга беше озаглавена „Чудото на снежинките“.

— Охо! — извика Смотания Дим, като надничаше над рамото на Пит и, както винаги, прекали: — Тук пише какво й направил той, а има и снимка и всьо. Че вие сте били просто един вманиачен стар мръсник!

— Човек на вашата возраст, братко — осъдих го аз и започнах да късам книгата, която държах. Другите ме последваха, а Дим и Пит раздърпаха „Системата на ромбоедъра“. Стариет даскал взе да кричи:

— Но те не са мои, общинска собственост са! Това е чист произвол и вандализъм. — Или нещо подобно.

И се опита като че да си измъкне книгите от нас, което беше направо трогателно.

— Заслужавате да ви бъде даден хороший урок братко — рекох аз. — Да, да, заслужавате.

Тая книга за кристалите в руките ми беше много здраво подвързана и трудно се късаше на парчета, защото беше от ония

времена, когато нещата са се делали трайни, но успях да съдера страниците и щом ги смачквах в ръце, мяхах ги като истински снежинки, макар и огромнейши, по кричащия старик. Другите, разбираемо, ме последваха, а Дим само танцуваше наоколо като шут, какъвто си беше.

— На ти, на ти едни снежинки, дърт читател на мръсотии и гряз!
— говореше Пит.

— Сега ще видиш, ти, гаден старик — казах аз и започнахме да се задяваме с него. Пит му хвана руките, а Георгий му разчекна рота, за да измъкне Дим фалшивите му зъби, горни и долни. Хвърли ги на паважа и аз се заех да ги тъпча с подметките си, както си знам, макар че, за проклетия, бяха сделани от някаква нова, дяволски твърда пластмаса. Дедикът взе да издава едни гъргорещи звуци — хррру, ххххра, ххрро — та Георгий остави губите му да се затворят и само му отлепи един в беззубата челюст с юмрук, целия в пръстени, от което дъртакът застана и бликна кров, братлета, красива работа. После му свалихме връхните дрехи и го оставихме по жилетка и долги долни гащи (много стари: Дим едва не се пръсна от смях), а Пит му тегли един шут в задника и го пуснахме да си върви. Той позалитна, защото толчокът не беше чак толкова силен, взе да вика „Ох, ох, ох...“, без да разбира вече къде е и какво всъщност става, а ние му се присмивахме, и докато Дим подскачаше наоколо с лайнния му чадър, го преджобихме, ама той нямаше кой знае какво. Намерихме стари писма, някои чак от 1960-а с „Най-скъпа моя“ и други такива чепухи, един ключодържател и стара протекла писалка. Дим заряза танца с чадъра, за да прочете на глас едно от писмата, като да покаже на празната улица, че е грамотен. „Скъпи мой — декламираше той с високия си голос. — Ще мисля за теб, докато те няма и дано не забравяш да се обличаш добре, като излизаш вечер.“ Но се разкикоти с цяло горло — „Хо, хо, хо“ — и посегна уж да се обърне отзад с писмото.

— Хватит — намесих се аз. — Стига толкова, братлета.

В брюките на старичока имаше съвсем малко сухо, не повече от три гроша, и ние решихме да подложим на разпръскване пикливите търкълца, които бяха като просо в сравнение с мангизите вече в кармана ни. Потом стъпкахме чадъра, съдрахме платята му и ги предадохме на вятъра, братлета, с което приключихме с древния даскал. Не че сделохме кой знае колко, знам, но вечерта едва

започваше и нямаше защо да бързаме. Ония ножчета в млкото боцкаха вече очен хоршо.

Следващата ни работа бе самарянският номер, за да се пооблекчим от мангизите и да има защо да оберем някой магазин, пък и алиби щяхме да си купим овреме. И така, влязохме в „Нюйоркския херцог“ на Еймис Авеню, където, разумеетса, се свили на топло три-четири бабушки и си пият кофе със сметана от социалните помощи. Етот раз бяхме хорши малчишки, засмяхме се и припахме по една благословия на всяка, само че ония ми ти старухи като се стреснаха, като им задрожакха костеливите руки с изпъкнали вени около стаканите, та чак помията се разплиска върху масата. „Оставете ни, момчета — вика едната от тях с хилядагодишно лице като географска карта, — ние сме бедни старици.“ Но ние толко се зъбехме наляво и надясно, седнахме, позвънихме за официанта и зачакахме да дойде. Щом той пристигна, нервен един такъв, като бършеше руки в грязната си престилка, поръчакме си четири ветерана — ветеран е ром, смесен с черешов ликьор, очен популярний дринк по онова време, който някои предпочитаха с малко лимонов сок, по канадски. Тогава казах на официанта:

— Дай на ония клетки бабушки там нещо да се накормят. По един голям шотландец на всички и по още нещо за къщи. — И изсипах целия си карман с денги на масата. Другите трима сделала същото, братлета мои. Донесоха по едно днойно огнено злато за пъзливите старухи и те не знаеха нито какво да сделат, нито какво да скажат. Една от тях изломоти „Благодаря, момчета“, но личеше, че очакват да ги сполети мръсен номер. Раздадоха им обаче и по една бутилка Генералски коняк за у дома, а аз оставих мангизи да им доставят на другата сутрин по една дузина кафета със сметана по къщите, стига тия бабки да си дадат адресите. После с останалите мангизи взехме, че изкупихме, братлета, всичките банички, блиночки, понички, кифлички и шоколади, каквито имаше, и пак ги дадохме на старухите. Казахме им: „Извинете за минутка“ и докато старите птици още повтаряха „Благодарим, момчета“ и „Бог да ви благослови, момчета“, излязохме вон без пукната пара в карманите си.

— Колко ли е готино да си добрий человек — рече Пит. Личеше си, че на тъпия Дим му е като дим цялата работа, но не се обади от страх да не го нарекат глупчо и ничево непонявший. И така, завихме

по Атли Авеню, където още имаше един отворен магазин за бонбони и канцери. Не ги бяхме закачали от три месеца и изобщо целият квартал беше совершенно спокойний, тъй че въоръжените милицаи или кримпатрули не се навъртаха твърде наоколо, а се подвизаваха главно на север от реката тия дни. Надянахме си маските — новотия, страхотни, файнска изработка; представляваха лица на исторически личности (казват ти всяко име, като си я купуваш): мойта беше Дизраели, на Пит — Елвис Пресли, на Георгий — Хенри Осми, а на Смотания Дим — някакъв си поет Пърси Би Шишели; идеални маски, с косми и всъщност и от някаква материя, дето като си свършиш работата, можеш да я навиеш и да я пхнеш в сапога си. И тъй, влязохме тримата. Пит остана вон на пост, макар че за какво ли имаше да се тревожим. Щом нахлухме в магазина, насочихме се право към Слаус, управителя, едро толсто мъжище, подпухнало от портвайн, което щом поня какво става, хукна право към телефона и вероятно добре смазаното си ружьо, заредено с шест мръсни патрона. Дим се метна зад тезгяха, бърз като зверче, и взе да ни измеря с кутии канцери, а потом се подаде от една голяма дупка заедно с някаква зоза, белнала зъби срещу клиентите и увесила гърд, за да рекламира нова марка канцери. Да бяхте видели, братлета, как една огромна топка се търкаляше там вътре в магазина зад занавеса — не топка, ами нашият Дим и Слаус, вкопчени в смертелна схватка! Да бяхте чули само как пъшкаха, хъркаха и се ритяха зад пердето, а разни неща се събаряха отгоре им и те псуваха ли, псуваха и после стъклото — прас прас прас! Мама Слаус, съпругата, направо се вледени зад щанда. Личеше си, че ей сега ще изкричи „Убийство!“, ако я оставим, поетому аз начаса се озовах зад щанда, грабнах я, а тя беше ужасна буца, цялата вонеше на духи, и гърдите й изскочиха като бомби. Запуших с рука рота й да не пици за второто пришествие по четирите посоки на света, но женището ме ухапа свирепо като копой, та захванах аз да крича, след което и тя нададе вой за милицаите. Наложих се тогава да я хласна яко с една от тежестите на кантара и да добавя един удар с лоста за отваряне на каси, та кровта й бликна като едното нищо. Повалихме я на пода и съдрахме одеждите й за разкош, като лекичко я подритвахме да спре да стене, а като я гледах, просната с оголени гърди, поколебах се дали да не... но реших да оставя за по-късно вечером. После се ометохме, като здравата се наплячкосахме тая нощ, та се паднаха по няколко пакета

канцери от най-високо качество на глава, и си отидохме по живо по здраво, братлета.

— Ама какво тежко и дебело копеле беше тоя — повтаряше си Дим.

Не ми се понрави видът на Дим: изглеждаше грязен и раздърпан като човек, който е водил бой, както си и беше, само че това никога не бива да се познава по вида. Вратовръзката му сякаш някой я беше тъпкал с ноги, маската му се бе изхлузила и по лицето му имаше мръсотия от пода, та го замъкнахме в една уличка и го поспретнахме немножко, като намокрихме носните си таштухи с плюнка да го изтрием. Какво ли не правехме за нашия Дим. Набързо се прибрахме в „Нюйоркския херцог“ и по моя часовник не ще да сме липсвали повече от десет минуточки. Старите бабушки още бяха на кофето със сметана и на шотландското, дето им го купихме. Подвикнахме им:

— Хей, момичета, как е?

— Бог да ви благослови, добри момчета! — запяха те старата песньовка, а ние звъннахме с колокола и той път дойде друг официант, та му заказахме бири с ром, че жажда ни гореше, братлета, и по нещо за бабките. Тогава им казах:

— Не сме излизали оттук, нали? Били сме си тук през цялото време.

А те бързо загоряха и ответиха:

— Разбира се, момчета. Все пред очите ни бяхте, Бог да ви поживи. — И пиха.

Не че имаше кой знае какво значение всъщност. Мина към половин час, преди милицаите да се размърдат. Пък и само двама младоци пристигнаха, с розови лица под болшоите си медни каски. Единият заговори:

— Вие тук знаете ли нещо за случката в магазина на Слаус тая вечер?

— Ние ли? — отвърнах невинно. — Че какво е станало?

— Кражба и побой. Двама в болницата. Къде бяхте тая вечер, момчета?

— Не с такъв гаден тон — казах. — И хич не ме е грижа какво намекувате. Доста подозрителна ви е работата, братлета мои.

— Тука си стоят цяла вечер — разкричаха се старухите, — Господ здраве да им дава. Най-добрите момчета са тия. Вежливи и

щедри, така да знаете. Все тук си седят, току пред очите ни.

— Само питаме — рече другото полицайче. — Вършим си работата като всички.

Но ни изгледаха много гадно за предупреждение, преди да си излязат. Като обърнаха гръб, изпратихме ги с устна музика: бббrrrrr. Ако искате да знаете, малко ме разочароваха нещата напоследък. Нямахме вече за какво да се сбиеш. Всичко ставаше лесно като по вода. Ноцта обаче едва начинаеше.

Щом излязохме от „Нюйоркския херцог“, видяхме пред голямото осветено окно до главния бар един стар пияница, който плетеше язик, да извива мръсните песни на прадедите си и да се уригва от време на време, като да имаше лайнян оркестър във вонящия корем. Ето ти нещо, дето изобщо не понасям. Не мога да гледам как някой мъжчина се валя, уригва и гъркори пиян, па на колкото ще да е години, особено ако е старий като тоя: Беше се залепил за стената, дрехите му бяха истински отврат — мръсни и раздърпани, целите в кал, гряз и всьо. Сграбихме го и му хвърлихме един хорошенкий як бой, но той продължаваше да си пее песента: „И ще се върна при мойта любима, мойта любима, ако ти, моя любима, ме напуснеш“. Но щом Дим го фрасна с юмрук няколко раз по фъфлещата рот, той спря да пее и взе да кричи: „Давайте, смажете ме, копелета бълзиви, и без това не ща да живея в тоя гнусен свят.“ Тогава казах на Дим да понамали малко, понеже ме интересуваше иногда да слушам какво приказват такива стари бракми за живота по света. И го попитах:

— Охо? И какво му е гнусното на този свят?

А той се развика:

— Тоя свят е гнусен, щом оставя младото да се нахвърля върху старото, както правите вие тук, и няма ни закон, ни ред, ни нищо.

Кричеше с цяло гърло и размахваше руки, та ми ставаше очен хорошо от тия думи, само дето червата му куркаха, като че нещо кръжеше в тях или пък някой друг мъжчина грубо го прекъсваше с тоя шум, та старичокът все го заплашваше с юмруци и се дереше:

— На тоя свят вече не е за стар човек и ако искате да знаете, хич не ме е страх от вас, грубияни, защото съм толкова пиян, че не усещам болка, като ме удряте, а и да ме убие, само ще съм доволен да умра.

— Ние прихнахме да се смеем. но не казахме ничево и той продължи:

— Що за свят е това? Хора на Луната, други се въртят около Земята като папатаци край лампата, а никой вече не гледа има ли ред и законност на Земята. Тъй че правете с мен каквото щете, мръсни бълзиви хулигани такива.

После изпръхтя с устни — „Прррб“ — както направихме и ние на ония милицайчета, и пак поде песента: „Земьо, мила, бих се за тебе, донесох ти мир и победа...“

Тогава ние хорошенко го ступахме, като се хилехме до уши, но той продължи да пее. Съборихме го по очи на земята и като се просна с цялата си тежест, едно ведро бирена бълвоч шурна от рота му. Беше толкова гадно, че му теглихме по един ритник, всеки поотделно, докато от мръсното му горло бликна кров, а не песен, нито помия. И продължихме пътя си.

Близо до общинската електроцентра налетяхме на Били Бой и петимата му друзя. Да ви обясня, братлета, че по онова време бандите се състояха главно от по четирима-петима, нещо като автомобилни екипи, защото това е най-удобният брой за една кола, а шестима вече са твърде много. Понякога бандите се събираха, та правеха маленки армийки за голяма нощна война, но повечето пъти си беше най-добре да се подвизаваме на малки групички. От Били Бой ми се гадеше само като видех тлъстото му ухилено лице и винаги от него се носеше воня на застояла мас, използвана за пържене няколко раз, дори и когато беше одет в най-хубавите си платя, както сега. Видяха ни, както ги видяхме и ние, и настана едно много мълчаливо наблюдение. Нямаше да е шега, щеше да е сериозна работа, с найф, верига и бритва, а не само с юмруци и ритници. Били Бой и друзята му зарязаха каквото правеха, а то бе просто увертюра към един акт върху разплакана маленка девочка, не повече от десетгодишна, която кричеше, все още с дрехи, а Били Бой я беше хванал под едната мишница, докато дясната му рука, Лио, я държеше за другата. Вероятно тъкмо са изпълнявали грязната словесна част от цялото действие, преди да пристъпят към маленка доза ултравиоленция. Като ни видяха да идваме, пуснаха хълцащата птичка, понеже такива като нея колкото щеш, и тя хукна на тънките си крачка, белеещи се в мрака, с вой „Оо-о-о-о!“ Широко засмян, му казах по товаришки: „Ако това не е смрадливият пръч Били Бой в плот и кров! Как си, бидон евтина престояла мазнина? Ела да ти отперя един по топките, ако изобщо ги имаш, скапан евнух.“ И така се почна.

Ние четиримата срещу тях шестимата, както вече казах, но Смотания Дим, инак голяма мъгла, по лудост и подлост в боя важеше за трима от другите. Беше се препасал с хорошая долгая цеп около

кръста, двойно увита, която разви и взе да размахва фино пред глазите им. Пит и Георгий носеха остри найфове, а пък аз на свой очеред имах жестока стара бритва-главорезка, която по онова време умеех артистично да въртя. И се развихри един бой в тъмнината току преди да се покаже старата луна с типовете по нея, а звездите боцкаха като найфове от нетърпение да се включат и те. С моята бритва успях да разпоря дрехата на един от друзята на Били Бой, при това фино и без да докосвам плътта отдолу. В мелето тоя приятел се оказа изведнъж цепнат отпред като грахова шушулка с оголен корем, та му се видяха чак жалките топки, което здравата го раздразни, и той размахва руки, закрича, изгуби гарда и отвори път на Дим, развъртял цепта, свишшшш, та тя го фрасна право в глазите и приятелят на Били Бой залитна, като ревеше от все сърце. Давахме го много хорошо и скоро дясната рука на Били Бой бе повален, ослепен от цепта на Дим, и лазеше, и виеше като звяр, но след един точен шут по главата се отнесе нанякъде.

От четирима ни Дим както всегда изглеждаше най-плохо, сиреч лицето му бе цяло в кров, а дрехите му грязни и раздърпани, но останалите бяхме все още хладнокръвни и читави. Сега ми трябваше онзи смръдльо и дебелак Били Бой и аз затанцувах наоколо му с бритвата, като да бях бръснар на кораб в бурно море, опитвайки се да го резна по грязната тлъста физиономия с няколко фини замаха. Били Бой имаше найф, дълъг, с щракало, но беше твърде бавен и тромав в движенията, за да повреди някого тежко. А да знаете, братлета, какъв кеф ми беше да валсирам — едно, две, три наляво, едно, две, три надясно — и да порна лява буза, дясна буза, тъй че двете струи кров рукнаха почти едновременно по двете страни на толстата му грязна и мазна зурла в светлината на звездната зимна нощ. Бликаше кровта на красни потоци, но личеше, че Били Бой не усеща нищо и се клати като гадна тлъста мечка, опитвайки се да ме наръга с найфа си.

Тогава услъйшахме сирените и разбрахме, че милицаите пристигат с готови за стрелба ружя, които се подават през прозорците на полицейския автомобил. Оная малка ревла ги е повикала, бас държа, по кутията за сигнализиране на ченгетата зад електроцентралата.

— Не бой се, скоро ще те пипна, вонящ пръч! — изкричах аз. — И направо ще ти резна топките.

Тогава, бавно и задъхани, те всички побегнаха, освен Дясната рука Лио, който хъркаше на земята. Поеха на север към реката, ние пък тръгнахме в обратна посока. Зад следващия ъгъл имаше уличка, тъмна и пуста, отворена в двата края; там спряхме да отдъхнем — първо пръхтяхме често-често, после по-бавно и накрая нормално. Приличаше на отдих между подножията на две страховити, огромни планини, значи жилищните блокове, а в окната на всички домики се виждаше синя танцова светлина. Телевизори, какво друго. Тая вечер имаше световно предаване, както му викаха, а то значи, че една и съща програма се смотри от цял свят, които хочат, разбира се, а те бяха главно люди от средната возраст и класа. Винаги имаше и по някоя знаменитост, глупав. комик или черен певец, и всичко това се предаваше със специални телесателити от космическото пространство, братлета. Подхождахме задъхани, докато чухме как сирените на милицаите отминаха на изток и всичко ни се размина. Само Смотания Дим все смотреше нагоре към звездите и планетите, и луната със зинала рот като дете, неவிждаше такова нещо. Потом каза:

— Питам се, к'во ли има на тях. К'во ли мож'да има горе на небето?

Сръгах го силно и рекох:

— Стига, копеле глупо! Не мъдрувай много! Сигурно и там има жизн като тук, и някои мушкат, а други ги намушкват. Но тъй като нощта едва започва, давайте вперьод, братлета.

Другите се разхилиха на това, но Смотания Дим ме погледна очен сериозно, потом пак вдигна глава към звездите и луната. Поехме по улицата, а световната телевизионна програма се синееше от двете ни страни. Сейчас вече ни трябваше автомобил, така че на ъгъла завихме наляво и веднага разбрахме, че сме на Духовния площад, щом видяхме болшайата бронзова статуя на някакъв стар поет с маймунска горна губа и лула, залепнала на увисналата долна челюст. Вървейки на север, стигнахме до мръсния стар кинодром, олющен и рухнал, защото никой вече не ходеше там освен малчики като мен и моите друзья, и то само потому што в тъмното току някой ще изкричи, някой някого ще резне с бритва или ще има малко чукане. Видяхме на плаката върху опиканата фасада, че опят дават каубойски истории и че небето опят е на страната на американския шериф, насочил ружьо към конекрадците — все същите патаклами и кървища, произвеждани по онова време от

държавната кинематография. Паркираните машини не бяха страхотия, повечето скапани брички, но един по-новичък Дюранго 95 можеше да свърши работа. Георгий носеше и един универсален ключ на връзката си, тъй че скоро се нанесохме вътре — Дим и Пит отзад, пафкащи господарски своите канцери — а аз запалих мотора, той забръмча хорошенко и едно приятно топлое вибриране като че премина през червата ми. После натиснах педала с нога, дръпнахме файнски назад и се изпарихме, без никой да ни види.

Повъртяхме се из задните улички на града, колкото да напугаем няколко старичоци и старухи, пресичащи на зигзаг подир котките си и други подобни. После поехме на запад. Нямаше много трафик и аз дадох газ до тенекията, а Дюранго 95 лапаще пътя като спагети. Скоро се заредиха зимни дървета и мрак, братлета, мракът на полето и на едно място сгазих нещо болшо с ръмжаща озъбена паст в светлината на фаровете, а като зарева и се размаза отдолу, Смотания Дим само дете не се пръсна от кикот: хо-хо-хо. После видяхме един малчик със зозичка да се любилубят под едно дърво, спряхме да ги поздравим, натупахме ги криво-ляво, разциврихме ги и продължихме. Бяхме се наточили за едно от нашите изненадващи посещения. Това щеше да е голямата работа, с много хохот и колкото щеш ултравиоленция. Найсетне стигнахме до някакъв посъолок и малко преди него имаше самотен домик с градинка. Луната се бе издигнала достатъчно, за да увидим хорошо и ясно тази къща: отпуснах педала и ударих спирачки, а другите трима се кикотеха като смахнати; гледаме, на портата написано „ДОМ“, очен мрачно име. Излязох от машината, наредих на своите друзя да спрат с кикотенето и да станат сериозни, после откроих портата и отидох до вратата на къщата. Постучах тихо и вежливо, но никой не дойде; затова постучах по-силничко и този раз чух стъпки и някой дръпна резето, откряна вратата на няколко сантиметра и един глаз ме изгледа над веригата.

— Кой е?

Беше женски глас, на млада девочка, ако се съди по звука, затова отговорих очен вежливо като истински джентълмен:

— Извинете, госпожо, много съжалявам, че ви безпокоя, но бяхме на разходка с приятеля ми и на него изведнъж му прилоша и взе да му става все по-зле. Сега лежи там, на пътя, припаднал и стенещ.

Ще имате ли добрината да ми позволите да използвам вашия телефон, за да повикам линейка?

— Нямаме телефон — рече девочката. — Много съжалявам. Трябва да идете другаде.

От вътрешността на малкия домик чувах трак трак трак трак — някакъв човек пишеше на машина, но после чукането спря и човекът извика:

— Какво има, мила?

— Ами може ли тогава с добрината си да му дадете, ако обичате, чаша вода? Изглежда, е загубил съзнание.

Девочката нещо се поколеба, но после каза:

— Почакайте.

Тя отиде за вода, а моите трима друзя бяха слезли тихичко от колата, и се бяха промъкнали хорошенко безшумно, като си нахлузваха маските. Тогава си сложих и аз моята и трябваше само да пъхна рука и да откача веригата, защото така бях размекнал девочката с джентълменския си голос, че тя не закрои вратата, както трябваше да направи при такива незнакоми в нощта като нас. Тогава четиримата нахълтахме с рев, а Дим се правеше на шут, както винаги, подскачайки нагоре-надолу и пеейки грязни слова. Иначе малкият домик беше готин, истина ви казвам. Втурнахме се с кикот в комнатата, където светеше, и там същата девочка се беше свила от шубе, едно такова младо и красиво парче с хорошие груди, а при нея беше онзи човек, неин муж явно, също млад и с очки в рогови рамки; на масата имаше пишеща машина и пръснати наоколо листи; една малка купчинка от тях трябва да беше изписана вече — значи тук живееше още един интелегент — книжник, като оня, с който се бяхме задявали преди няколко часа, само че той беше писател, а не читател. Както и да е, сега той се обади:

— Какво е това? Кои сте вие? Как смееете да влизате в дома ми без разрешение? — И през цялото време голосът му трепереше заедно с руките. Затова аз рекох:

— Не бой се, братко. Ако страх се е вселил в сърцето ти, бъди любезен и го прогони оттам.

Георгий и Пит отидоха да търсят кухнята, а верният Дим очикаше заповеди застанал до мен с широко зинал рот.

— И какво е това? — спросих аз, като вдигнах от масата напечатания куп, а мъжчината с роговите рамки каза, заеквайки:

— Точно това питам и аз. Какво е това? Какво искате? Махайте се веднага, докато не съм ви изхвърлил.

Тогава Смотания Дим, маскиран като Пърси Би Шишли, се изкикоти с цяло гърло, ревейки като звяр.

— Май книга пишеш, а? — казах аз, като си преправих гласа на много свиреп. — Винаги съм изпитвал огромнейша почит към тия, дето могат да пишат книги. — После погледнах най-горния лист, на който беше заглавието „Портокал с механизъм“, и казах: — Доста чепухаво заглавие. Къде се е чуло и видяло портокал да има механизъм? — Потом зачетох на глас с един такъв нафукан тон като проповедник:

— „Опитите да бъдат наложени на човека — същество извисено и способно на доброта, достойна да се стече като медовина по брадата на Бога, — та опитите да бъдат наложени, както казвам, закони и условия, присъщи на предметите с механизъм, са нещо, срещу което аз вдигам като меч своето перо...“

Дим съпроводи това с устна музика и аз не можах да не се разсмея. Потом почнах да късам листите и да пръскам кусочките на пода, а оня ми ти писател, изглежда, обезумя и се спусна към мен със стиснати жълтнали зъби, аха да ме издере с нокти като граблива птица. На Дим толкова му и трябваше: той се улъйбна и с едно ъ-ъ-ъ и после а-а-а се насочи право към заекващата мутра на човека и — прас, фрас — първо с ляв пестник, после с десен, докато нашият добър стар приятел пусна красното вино сякаш от канелка — еднакво навсякъде като произведено от една и съща могучая фирма — и то рукна и покапа по хубавия чист килим и кусочките от ръкописа, дето продължавах да дера — хрррт, хрррт, хрррт. През цялото време оная девочка, неговата любима и вярна съпруга, стоеше като замръзнала до камината, а по едно време начина да издава слаби крикове, като че пригласяше в ритъма на юмруците на Дим. Тъкмо тогава от кухнята се появиха Георгий и Пит, мляскащи и двамата, макар все още да бяха с маски (те изобщо не мешають на яденето), а Георгий държеше в едната си рука студена нога от нещо и в другата половин самун хляб с болшая буца масло; Пит пък носеше бутилка пиво с кипнала отгоре пяна и

хорошенкият кусок от сладкиш със сливи. Те прихнаха — хо-хо-хо, — като увидиха как Дим данси и налага с юмруци писателя.

А същият тоя писател взе да ридае, като че творбата на живота му е съсипана, а от разбития му кровав рот излизаше само буу-хууу, буу-хуу, докато от натъпканите роти на другите двама се чуваше хо-хо-хо и се виждаха кусочки от онова, дето го ядяха. Не, ми се понрави ето, защото бе грязно и неприлично, та им рекох:

— Да махнете тая манджа! Не съм ви разрешил. Я хванете тоз човек, за да гледа всьо и да не бяга.

Те оставиха тлъстия си залък на масата сред разхвърчаната хартия и се затътриха към писателя, чиито очки с рогови рамки бяха сломани, но все още висяха на носа му, а Дим танцуваше наоколо му, та украшенията по етажерката над камината трополяха (аз обаче насметох всичките, та да не трополят повече, братлета), и здравата се забавляваше с автора на „Портокал с механизъм“, насинявайки лицото му, което пускаше течност като някакъв очен специален сочен фрукт.

— Хватит толкова, Дим — казах. — Хайде да се залавяме с другата работа. С бога напред.

И той взе да се прави на мъжага пред девчоката — която още кричеше вряк вряк вряк — в тоя хорошенкият етюд — „Четирима в бара“, като върза руките ѝ отзад, а аз развяхах едно-друго по нея и всички викнаха хо хо хо, щом нейните хорошии груди си показаха розовите очички, о братлета, докато аз се разпасах и се приготвих за плонж. Като ѝ се метнах, чух страдалчески викове и обленият в кров писател, когото Георгий и Пит държаха, едва не се изтръгна, виейки като обезумял най-грязните слова, които знам, и други, измислени от него. След мен беше ред на Смотания Дим да вземе своето и той го направи с грухтене и животински вой и с невъзмутимата си маска на Пърси Би Шишели, докато аз я държах здраво. Дойде време да се сменим и двамата с Дим сграбчихме писателя с пяна на губите (той вече не се съпротивляваше, само от време на време изричаше по някоя дума, като че се бе пренесъл в оная земля на питието от млечния бар), за да могат да се изредят и Пит, и Георгий. Тогава всичко се укроти и ние, изпълнени с омраза, се заехме да доломаем каквото бе останало — пишеща мащина, лампа, столове, а Дим по навик пусна една вода върху огъня и се канеше да натори килима, хем имаше доста хартия, но аз не му позволих.

— ВЪн вън вън! — закрещях.

Писателят и жена му не бяха на себе си, окървавени, изподрани и стенещи. Но бяха живи.

Метнахме се в ожидащата ни кола, като оставихме кормилото на Георгий, тъй като аз бях немножко немощен, и се върнахме в града, като прегазвахме всякакви квичаци твари по пътя.

3

Прияхме до центъра, братлета, но някъде към Индустиалния канал, както му викат, видяхме, че стрелката на горивото е паднала, както бяха паднали и нашите стрелки хи-хи-хи, а колата взе да кашля: коф, коф, коф, което не ни разтревожи особено, защото съвсем наблизил един железопътен вокзал пращаше сини сигнали — светне, угасне, светне, угасне. Въпросът беше дали да оставим колата да я убират ченгетата или, както бяхме настроени за злост и убийство, да я запратим с един добър толчок в мътните води, та да се чуе тежко силно „пляс“, преди нощта да се е изнизала. Решихме се на второто, измъкнахме се, пуснахме спирачката, изтикахме я четиримата до ръба на грязната вода, прилична на петмез от човешки отходни продукти, и с един добър толчок колата полетя към водата. Трябваше да отскочим назад, за да не ни опръска тинята по дрехите, но с едно пляс и гъл гъл гъл тя потъна красиво надолу.

— Сбогом, стара дружке — извика Георгий, а Дим я удостои с дрезгав клоунски хохот. После поехме към вокзала да се качим за една спирка до Центъра, както наричаха най-градската част. Платихме си билетите честно и почтено и зачакахме по джентълменски кротко на перона, докато Дим се бъркаше с автоматите, защото карманите му бяха пълни с дребни пари и бе готов, ако трябва, да раздаде шоколади на бедни и гладни, макар наоколо да нямаше такива. После се зададе туловището на експреса и ние се качихме, а поездът изглеждаше почти празен. За да убием трите минути път, се заловихме с тапицерията, както се казва, като изкормихме хорошо седалките, а Дим налагаше окното с цепта си, докато стъклото се напука и пръсна на искрици в зимния въздух, защото за всички вечерта бе болен разход на енергия, братлета, и само Дим, клоунът му с клоун, преливаше от радост, но беше целият грязен и очен вонеше на пот, нещо, което не понасях у нашия Дим.

Слязохме в центъра и пак поехме бавно към млечния бар „Корова“, като се прозявахме всички по малко, откривайки пред луната, звездите и уличните лампи пломбите по кътниците си, защото

що все още бяхме подрастващи малчици и денем ходехме на училище, а като стигнахме в „Коровата“, намерихме я по-пълна, отколкото я бяхме оставили. Онзи човек, който ломотеше, отнесен нанякъде от млякото със Синтемеск или каквото и да бе там, още продължаваше: „Хулигани на мъртъвци от хей-о-ей платонически бури“.

Това трябва да беше третата му или четвърта доза тази вечер, защото имаше блед, нечовешки вид, като да се бе превърнал във вещ, и лицето му бе сякаш издялано от тебешир. Щом е искал да прекара толкова дълго време отвъд, да бе отишъл в една от приватните комнатки отзад, а не да стои в това болшео място, защото някои от малчиците тук можеха да се позадяват с него немножко, макар и не прекалено, тъй като дъртата „Корова“ криеше и няколко яки биячи, готови да спрат всякакви размирици. Така или иначе Дим се вмъкна до своя човек и раззина клоунска рот с увиснал като грозд език, сръга човека по ногата с тежкия си мръсен сапог. Но човекът, братлета, не чу нищо, защото отдавна вече витаеше извън тялото си.

Наоколо повечето бяха тийнейджъри, които пиеха молоко, кола или се будалкаха, но имаше и няколко по-стари мъжчини и женцини (не, не от буржоазните, дума да не става), които се смееха и си лафеха на бара. По волосите и одеждите им (повечето с широки развлечени пуловери) се познаваше, че са били на репетиции в телевизионните студиа зад ъгъла. Девочките имаха много оживени лица и болшие силно начервени губи, непрекъснато се смееха, показвайки зубите си, и не даваха пукната пара за тоя шантав свят. Тогава плочата в музикбокса щракна и се скри (Джони Живаго, руски котак, бе изпял „Само през ден“) и в настъпилата пауза, в кратката тишина преди следващото парче една от тия девочки, много руса и с голяма засмяна червена рот, някъде към четирийсетте, бих казал, изведнъж пропя — само такт и половина, като че да даде пример за нещо, каквото приказваха, но все едно че за момент, о, братлета, някаква огромна птица влетя в млечния бар и аз усетих как всички ситни косъмчета по плътта ми настръхнаха и тръпки ме полазиха като маленки гущерчета нагоре-надолу. Защото познах какво изпя тя. Беше от една опера на Фридрих Гитерфенстер^[1], наречена „Креватна мадама“, и това бе ровно мястото, когато тя умира с прерязано гърло и думите ѝ са „Може би така е по-добре“. Както и да е, аз потръпнах.

Но Смотания Дим, щом чу този откъс от песен да пльосва като парче печено месо в чиния, изпълни една от простацините си, която в случая се състоеше от устен тромпет, последван от собачий вой и вилка от два пръста, забодена двукратно във въздуха, а за финал шутовска муцуна. Усетих, че пламвам и като че се давя в гореща кров, слушайки и смотрейки гадостите на Дим, та му рекох:

— Копеле! Гнусно, глупаво, грубо копеле!

После се пресегнах през Георгий, който беше между мен и Гадния Дим и немедлено стоварих един пестник по муцуната на Дим. Дим се опули очен изненадан, с отворена рот, изтри с рука кровта от губите си, като зяпаше удивено ту течащата алена кров, ту мен.

— Туй пък защо го направи? — попита той, все още без да разбира.

Малцина увидиха какво сделох, пък и на тях не им пукаше. Стереото пак свиреше, етог раз някаква отвратна електронна гитара. Казах на Дим:

— Защото си невъзпитано копеле, дето няма и зрънце представа как да се държи в общество, братле.

Дим ме погледна, наежи се злобно и отвори:

— Хич не ми се нрави тая работа, да знаеш. И не съм ти вече брат и не ща да бъда.

Бе измъкнал голяма сополива таштуха от кармана си и слисан попиваше алените струи, като зяпаше петната и се мръщеше; явно бе мислил, че кров пускат само другите човеци, не и той. Все едно че кръвта се лееше като песен, за да измие гадориите му, както оная девочка пеше песента. Но същата девочка сега, се смееше ха ха ха заедно с другята си на бара, а червените й губи се мърдаха и зубите й блестяха, защото не бе забелязала мръснишките номера на Дим. Аз бях всъщност обиденият от Дим. И му казах:

— Щом не ти харесва това и не искаш онова, знаеш как да постъпиш, братленце.

Тогава се обади Георгий, така рязко, че ме стресна:

— Хайде стига! Да не започваме.

— Зависи само от Дим — отвърнах. — Не може цял живот да бъде все маленко дете. — И строго посмотрих на Георгий.

Дим заприказва, докато червената кров течеше вече по-слабо.

— Какво право има той да мисли, че може да ми заповядва и да ме маризи, щом му скимне? Аз пък ще му кажа, „топки“ и няма да усети как ще му извадя глазите с тая цеп.

— Внимавай — рекох му, колкото можех по-тихо, докато стереото кълтеше в стените и потолка, а отнесеният човек от другата страна на Дим все по-високо повтаряше своето „Блести по-ярко, утопиленце“. — Много внимавай, Дим, ако наистина животът ти е дорогой.

— Топки — повтори Дим, като ми се хилеше — болшие топки! Ти нямаш право. Да се срещнем във с цеп, найф или бритва, когато речеш, щото не трая да ме целиш с юмруци безпричинно, по причина, че такива не ми минават.

— На бой с найф, когато кажеш — озъбих му се аз.

Пит се намеси:

— Хайде, хайде, недейте, милички. Нали сме друзя? Не е гот друзя да се държат така помежду си. Я вижте как ни се смеят там онез пичове, зубите ще им изпадат. Май ни се подиграват. Не бива да си подливаме вода един на друг.

— Дим трябва да научи най-сетне къде му е мястото — обявих аз. — Ясно?

— Подожди — каза Георгий. — Какви са тия приказки за мястото? За пръв път чувам човеци да учат къде им е мястото.

Обади се Пит:

— В интерес на правдата, Алекс, Дим не биваше да получава от теб този незаслужен толчок. Веднъж навсягда ти го казвам. Моите уважения, ама аз на негово място щях да те накарам да отговаряш за това. От мен толкова. — И той забодя лице в стакана си с молоко.

Усетих как цял се треса отвътре, но попробвах да го прикрива и спокойно отговорих:

— Трябва да има лидер. Дисциплина трябва да има. Ясно?

Никой от тях не обели дума, нито кимна в знак на съгласие. Още повече се раздражих вътрешно, но още по-спокоен бях отвън.

— Доста време вече съм лидер. Всички сме друзя, но един все пак трябва да е лидер. Ясно ли е? Ясно, нали?

Всички кимнаха, като че малко испугани. Дим подсуши и последната кров. Сега заговори той.

— Ясно, ясно. Окей бе. Малко сме гроги май. Най-хубаво да не дърдорим повече. — Бях изненадан и немножко смутен, чувайки Дим да приказва така мудро. А той продължи: — Сега право домой и бързо по леглата. Ясно? — Много бях изненадан. Другите двама кимнаха ясно ясно ясно. Обадих се:

— А за она удар по рота, Дим... Виновата беше музиката, разбираеш? Цял обезумявам, ако някой човек ми пречи да слушам, когато пее някоя мръсница, така си е.

— Най-лучше да се разотиваме и да му ударим по един сън — повтори Дим. — Тежка нощ за млади малчици, нали?

Нали нали нали кимнаха другите двама. Аз казах:

— Мен ако питате, сега да се прибираме. Дим направи гениално предложение. И ако не се срещим завтра по светло, братлета, тогава... тогава на същото място, по същото време. До утре, а?

— Защо не — каза Георгий. — Разбираме ли се?

— Само аз — рече Дим — може маленко да опоздая. Но, разумется, на същото място и почти по същото време. — Той още попиваше бърните си, макар че кров вече не течеше. — И надеемся няма да пеят никакви такива птици. — После изпълни номера си и нададе гръмкото си шутовско хо хо хо хо. Де се е чуло и видяло Смотльо да се обижда.

Пръснахме се на разни страни; а аз се зауригвах хр-р-р-р от холодната кола, дето бях изпил. Държах наръки вярната си бритва-главорезка, в случай че из комплекса се навърта някой от другарята на Били Бой или пък от другите банди, тайфи или шайки, с които воювахме от време на време. С тато и мама живеехме в един от общинските блокове с номер 18 А между Кингсли Авеню и Уилсън Уей. Добрах се мирно и кротко до главния вход, макар че подминах един млад малчик, проснат, стенещ и виещ в канавката, готино накълцан, а в светлината на лампата заметих тук-там ивици кров като подписи, братлета, белези от нощни щуротии. Увидих още тъкмо до 18 А чифт кюлотки на някоя девочка, явно сорвани грубо в съблимвния миг. И какво ли не още. Във входа имаше хорошая старая общинска стенопис — строги типове и типеси, добре развити от доблестен труд край тезгях и машина, без следа от одежда по стегнатата плът. Но естествено някои от малчиците на вход 18 А, както можеше да се очаква, бяха украсили и дорисували споменатата болшая картина с

карандаш и химикалка, каквато са имали подръка, добавяйки косми и израстъци и грязни думи в балончета над почтените ротове на ония голи женици и мъжци. Отидох до асансьора, но не беше нужно да натискам електрическата копка, за да разбере работат ли или не, защото здравата го бяха изтърбушили тази нощ, та чак металните двери бяха огънати, проявление на нечия необичайна сила, тъй че ми се наложи да изкача десетте етажешки пешком. По пътя ругаех и пухтях, умал повече тълмом отколкото духом. Очен ми се слушаше музика тази вечер, навярно защото се бях настроил от оная пееща девичка в „Коровата“. Гладен бях за голяма порция, братлета, преди да подпечатат паспорта ми на границата със съня и да вдигнат раирания прът, под който да премина.

Отворих вратата на 10–8 със собствения си копк: в малкото ни жилище бе полна тишина, защото тато и мама бяха уехали в страната на сънищата, а мама бе оставила на стола маленкий ужин — няколко кусочки месо от консерва като сьонгер с филийка-две хляб и масло и чаша обикновено холодно молоко. Хохо, чисто молоко без нищо резливо, без Синтемеск или ром. Колко особено, братлета, ми се струва вече девственото молоко, но все пак го изпих и покушах, сумтейки, защото бях по-гладен, отколкото предполагам, а после измъкнах плодов сладкиш от долапа и като чупех лакомо кусочки, тъпчех ги в ненаситната си рот. После почистих зубите си с език, мляскайки, и влязох в малката си комната или бърлога, като се раздеваех по пътя. Тук бе моят кроват и стереото, гордостта на моя жизн, и плочите ми в шкафа, и знаменца, и флагчета по стената за спомен от изправителните училища, в които съм бил още от единайсет-годишна възраст, всяко от тях с фосфоресциращ герб, име или цифра: ЮГ 4; МЕТРО ТВУ СИНЬО ПОДЕЛЕНИЕ; МОМЧЕТАТА НА АЛФА.

Маленките спикери на стереото ми бяха пръснати из цялата комната, по потолока, стените, пода, та като лежа в кревата си, слушайки музика, да се чувствам впримчен в мрежата на оркестъра. Тая вечер ми се щеше най-напред онзи нов концерт за скрипка от американеца Джефри Плотъс, изпълнен от Одисиъс Корилос с филхармонията на Мейсън (Джорджия). Затова я измъкнах оттам, където бе складирована сред другите, пуснах я и зажидах.

И тогава, братлета, тя се понесе. О, благодат, благодат и рай! Лежах гол, с лице към тавана, с глава върху ръката ми на подушката, със затворени глаза, с откροена от блаженство рот, заслушан в струите от нежни звуци. Самото великолепно великолепие! Тромбоните ръмжаха златисто-червено под кревата ми, зад главата ми тромпетите лумнаха в сребрист огнен тризъбец, а откъм вратата тимпаните преминаха през вътрешностите ми и се пръснаха навън като захарна буря. О, чудо на чудесата! И тогава птица рядка дрънна на небесни струни и като сребристо вино, разлято в космически кораб напук на земното притегляне, цигулковото соло се извиси над останалия щрайх, изплете клетка от коприна около кревата ми. Тогава флейта и обой пронизаха като платинени червеи гъстия карамел от злато и сребро. В таква блаженство плувах, братлета! Тато и мама в съседната спалня се бяха научили вече да не стучат на стената с оплаквания от шума, както го наричаха. Аз ги бях научил. Ужe взимаха хапчета за сън. Сигурно вече ги бяха взели, знаейки каква радост изпитвам от нощната музика. Слушах с плътно сжати глаза, за да запечатам блаженството по-хубаво от бога на Синтемеск. Видях такива красиви картини! Мужчини и женици, стари, и млади, лежах на земята и кричаха за милост, а аз се хилех до уши и мачках със сапог лицата им. Имаше и девочки, раздрани и пищящи до някакви стени, а аз ги чуках ли, чуках, и наистина когато музиката, която беше само първа част, се издигна до върха на най-високата си кула, тогава, легнал по гръб с плътно затворени глаза и руки под главата, аз изригнах и бликнах, кричейки ааааа от блаженство. Така разкошната музика се спусна до сияйното финале.

След това слушах прекрасния Моцарт, Юпитер, и увидих нови картини с други лица, които тъпча и мачкам, а потом реших да сложа последната плоча, преди да премина отвъд, но исках нещо старо и силно и много грустно, тъй че избрах Бах, Бранденбургски концерт, заради средния и ниския щрайх. Изслушах го в по-друго блаженство и ми се привидя пак онова заглавие върху листа, който бях сорвал същата вечер, струваше ми се очен, очен давно, в онзи домик, наречен Дом. Ставаше дума за някакъв портокал с механизъм. Слушайки Бах, започнах по-лучше да разбирая какво значеше ето, и си мислех, унесен в кафявото величие на стария германски майстор, че ми се ще да бях ги

ритал и двамата по-силно и да бях ги нарязал на кусочки върху собствения им под. Истина ви казвам, братя мои.

---

[1] Измислено име, което в превод от немски означава „прозорец с решетка“. Б.пр. ↑

На следующата сутрин, братлета, се събудих в нула осем нула нула, но тъй като още се чувствах скапан, смазан и гроги, а глазите ми бяха здравата залепнали от гурели, реших да не ходя на училището-мъчилище. Мислех си как ще остана още немножко в леглото, час-два например, потом ще се облека хорошо и приятно, може дори да си пусна един душ, ще си препека филийка, ще послушам радио или ще прочета газетата сам самичък, в мир и спокойствие. А някъде следобед може дори, ако ми се захочи, да намина към школото, за да увидя какво ново из крепостта на глупото безсмислено учение. Чух как тато ми мърмори, трополи и потом тръгва за работа в бояджийската фабрика, и тогава мама ме повика с болшое уважение, с каквото ми говори, откакто взех да ставам голям и силен:

— Минава осем, синко. Нали не искаш пак да закъснееш?

Провикнах се в отговор:

— Малко ме боли главата. Остави ме на мира да поспя, за да ми мине, и ще съм свеж като кукуряк за следобед.

Чух я да въздъхва и ми рече:

— Тогава ще прибера закуската ти в печката, сине. Вече трябва и аз да поемам.

Което си беше правда, защото според един закон всички освен ребьонките, бременните и болните са длъжни да ходят на работа. Майка ми бачкаше в един Държмаг, както им викаха, където попълваше рафтовете с консерви супа, боб и всякие подобни лайна. Чувах всъщност: как изтрополя тарелката в газовата печка, потом как мама си обу обувките, сне палтото си от вешалката зад вратата, въздъхна отново и подкрикна:

— Излизам, сине.

Но аз се направих, че съм в царството на сънищата, а после наистина откъртих хорошо и сънувах един такъв особен сон, като на живо, кой знае почему за моя друг Георгий. Насън той бе много по-стар, очень строг и мудрий и приказваше за дисциплина и подчинение и как малчиците, които командувал, трябвало да скачат на крака и да му

козируват като в армията, а аз бях там вместе с другите в редицата и отбечаех „Да, сър“ — „Не, сър“ и ясно увидих, че Георгий имаше на плечите си генералски звезди. После той докара Дим с камшик в ръката и Дим, който беше много по-стар и посивял, се изсмя, щом ме посмотри, и се видя, че му липсваха няколко зуба, а моят друг Георгий ме посочи и каза: „Тоя човек има кал и гряз по платята“, което си беше правда. Тогава изкричах: „Не ме бийте, моля ви, не ме бийте, братлета“, и хукнах да бягам. Тичах все в круг, а Дим по петите ми, като се превиваше от смях и плющеше с она ми ти камшик, и каждий раз, щом ме шибнеше, все едно че дзъррррррр зазвъняваше електрически звънец, от който тоже изпитвах бол.

Очен скоро се събудих, а сърцето ми делаше туп туп туп и, разумеетса, слъйшеше се наистина звънец дзъррррррррррр и това беце на входната дверь. Направих се, че в къщи нет никой, но онова дзъррррррр продължаваше и после чух голос да кричи през вратата:

— Хайде де, отваряй, знам, че си в леглото.

Начаса познах етот голос. Беше на опекуна Делтойд (глупак на глупаците), който ми беше нецо като настойник след изправителното — отруден човечец, отбечаещ за стотици младежи. Изкричах „Сейчас, сейчас“ с уж страдающ голос, станах от леглото и се одех, братлета, с очен красив шолков халат, щампован целия с изгледи от световни градове. Пъхнах ногите си в меки вълнени туфли, вчесах буйната си гордост и бях готов за опекуна Делтойд. Като му открийх, той почти залитна, устал и изнурен, с омачкана стара шляпа на тиквата и с грязен шлифер.

— А, ето го и Алекс — започна той. — Срецнах майка ти. Спомена ми, че нецо те боляло. Затова не си на училище, да?

— Непоносимо главоболие, братко, пардон, сър — отбетих с джентълменския си голос. — Надявам се да ми мине до следобед.

— Или поне до довечера — добави опекунът Делтойд. — Защото вечерта ще става каквото ще става, нали, Алексчо? Седни, седни — каза той, сякаш си беше у дома, а аз му бях на гости. Настани се в стария люлеец се стул на тато и взе да се клати, като да бе пришол точно за това.

— Какво ще скажете за стакан чай, сър?

— Няма време — отвърна и продължи да се люшка, като ме стрелкаше с глаза под свъсените брови, все едно че разполагаше с

всичкото време на света. — Да, да, нямам време — повтори глупо. Все пак сложих чайника. После спросих:

— На какво должа това изключително удоволствие? Да няма никакъв проблем, сър?

— Проблем ли? — отвърна той, бързо и иронично, като ме погледнаше все така изпод брови, но продължи да се люлее. Тогава забележи една реклама в газетата на масата: хорошенко улъйбната млада зозичка с разголени груди, които мамят към насладите на Югославското крайбрежие. И като преглътна два пъти, сякаш я изяде, спроси:

— Защо мислиш, че има никакъв проблем? Правил ли си нещо, дете не бива?

— Просто така се изразих, сър.

— Е — рече опекунът Делтойд, — а сега аз ще се изразя, драги ми Алекс, като те предупредя да внимаваш, защото следващия път вече няма да е в изправително училище. Следващия път ще бъде зад решетките и цялата ми работа ще иде на вятъра. Ако не те е грижа за собствената ти жалка особа, би могъл да помислиш поне за мен, след като толкова съм се потил за теб. Защото, под секрет казано, получаваме по една голяма черна точка за всеки, когото не успеем да превъзпитаем, и се признаваме за победени, щом някой от вас надене пижамата.

— Не съм вършил нищо нередно, сър — отговорих. — Милицаите не са имали вземане-даване с мен, братле, сър, искам да кажа.

— Зарежи ги тия приказки за милицаите — рече опекунът Делтойд отегчено, като все още се люшкеше. — Това, че полицията не те е пипнала напоследък, съвсем не значи, че не си вършил безобразия — много добре знаеш. Снощи май пак е имало бой, а? С найфове, велосипедни вериги и тем подобни. Един от приятелите на Дебелака бил прибран с линейка късно през нощта отнякъде близо до електроцентралата и откаран в болница, целият накълцан в тежки рани. Споменава се твоето име. Вестта стигна до мен по обичайните канали. Назовани били и някои твои приятели. Изобщо всякакви безобразия са се вършили снощи на поразия. Е, да, както обикновено, никой не може да докаже нищо за никого. Само те предупреждавам, момче, тъй като винаги съм бил твой добър приятел и единственият

човек в това гнило и болно общество, който иска да те спаси от самия теб.

— Спасибо за това, сър, искрено ви казвам.

— Как не? — отвърна той подигравателно. — Ти само внимавай и толкова. Ние знаем много повече, отколкото предполагаш, момче. — Потом добави с многострадалчески глас, но като все още се люшкеше: — Какво ви прихваща всичките? Блъскаме си главите над проблема и се мъчим да го проумеем кажи-речи цял век, дявол да го вземе, но доникъде не сме стигнали със заключенията си. Ето, имаш си хубаво жилище, добри родители, които те обичат, не си и глупав. Дявол ли се вселява в тебе, що ли?

— Никой не се е оплаквал от мен, сър. Дълго време не съм попадал в руките на милицаите.

— Точно това ме тревожи — въздъхна опекунът Делтойд. — Твърде дълго, за да ти е чиста работата. Навярно скоро ще се проявиш. Ето защо те предупреждавам, драги ми Алекс, да не си навираш хубавото младо хоботче в калта. Ясно ли ти е какво искам да кажа?

— Ясно като неразмътено езеро, сър. Ясно като лазурното небе посред лято. Имайте ми доверие, сър. — И му отправих една белозъба улыбка.

Но когато той си уеха и си направих един силен чай, засмях се на вещта, дето толкова бе разтревожила опекуна Делтойд и другарята му. Добре де, кофти е дето крада, раздавам толчоци и разкървавявам с брита, както и дето чукам мацките насила, но ако ме гепят, толкоз по-зле за мен, братлета, пък и не може да се управлява страна, в която каждий човек върлува като мен нощем. Тъй че ако ме сгащят и се начинае три месеца тук, шест там, а следващия раз, както очен любезно ме предупреди опекунът Делтойд, колкото и да съм кротък през ваканциите, попадна в голямата зверилница като в пъкъл, вот що ще скажа: „Справедливо, но жалко, уважаеми господа, защото аз просто не мога да понасям мисълта да ме затворят. Поетому в бъдещето, което протяга към мен снежнобелите си ръце като листенца на водна лилия, ще бъда осторожен, и преди да ме застигне найфът или кръвта да бликне във финален хор сред огънат метал и строшени стъкла по шосето, не ще позволя отново да ме заловят.“ Честна приказка! Само че, братлета, това, дето седели и си гризели ноктите на краката да рассуждават върху причината за лошотията, ме кара да се

превивам от смях. Защо не търсят причината за добротията, ами се залавят с обратното? Людите са добри, потому що така им се нрави, и аз не бих им се месил, което трябва да важи и за обратното. На мен пък то ми се нрави. Нещо повече, лошотията е в самия човек, в личността, в теб и мен, в нашето одиночество — което пък е дело на стария Господ Бог и е болшайта му гордост и радост. И който е против личността, той е и против лошотията, тоест Правителството, судята и училищата не ти позволяват да си лош, защото не ти Позволяват да си личност. И нима нашата сегашна история, братлета, не е за това, как смелите маленки личности се борят срещу тези огромни машини? Совсем сериозно ви го казвам, братлета. Но делам каквото делам, защото ми се ще.

И така, в тази засмяна зимна утрин си пиех аз силния чай с молоко и ложка след ложка след ложка сахар, тъй като си падам по сладкото, и измъкнах от фурната заутрака, дето ми го беше приготвила моята клета стара майчица. Само едно пържено яйцо и нищо повече, но си направих тоуст и изядох яйцото с жарената филия и джем, смеейки се, докато четях газетата. Там пишеше, както обикновено, за ултравиоленции и банкови обири, за забастовки и футболисти, пред които всичко живо трепери от страх, щото заплашили да не играят идната субота, ако не получат по-високи заплати, тия нахалници. Имаше също и нови пътешествия в космоса, нови по-големи стерео телевизори и безплатни кутии мъйло на прах срещу купончетата върху етикетите на консервирани супи, направо изумителни предложения толко за една седмица, които ме разхохотаха. Имаше и една болшая статя за модерната младеж.(значи за мен, поради което й теглих един поклон, хилейки се като сумашедший) от някакъв очен умний плешивий человек. Изчетох я много острожно, братлета, като посръбвах от благия чай, стаканчик след стаканчик след стаканчик, и дъвчех тоуст от черен хляб, потапяйки го в джем и яйчицо. Ученият человек пишеше обикновени работи — за липсата на родителска строгост, както той я наричаше, за недостига на хороши учители, които да изкоренят цялата лошотия от невинните си питомци и да ги накарат да хленчат буухуухуууу за милост. Глупотевини бяха това и ме разсмяха, но пък беше приятно да живееш с мисълта, че си всегда в центъра на вниманието. Каждый ден имаше по нещо за модерната младеж, но най-лучшото, дето съм читал из тия газети, бе от един дърт

поп с яка като собача каишка, който казваше, че по неговото височайше мнение като на божи човек ДЯВОЛЪТ СЕ НАВЪРТАЛ ВОКРУГ и се вселявал в невинната молодая плът, а цялата отговорност за това падала върху света на възрастните с техните войни, бомби и чепухи. Съвсем право. Знаеше си работата, тоя божи човек. Ето че ние, младите невинни малчици, не носехме отговорност за нищо. Так, так.

Като се уригнах няколко раз от пълния си невинен стомах, пузнах радиото и взех да изваждам дневни платя от гардероба си. Свиреше музика, едно хорошенко струнно квартетче, братлета, от Клодиъс Бърдман, с когото бях добре знаком. И не можах да не се разсмея, защото се сетих какво бях увидил еднаждъй в друга такава статия за модерната младеж — как модерната младеж би била по-добра, ако я насърчават да възприема изкуството непосредствено. Великата музика, пишеше там, и великата поезия биха закروтили модерната младеж и биха я приближили до цивилизацията. Сифилизация — топки! Музиката винаги ме е карала да настръхвам, братлета, и да се чувствам като Стария Гръмовежец, готов да мятам гром и молнии — и да карам мъжчини и женцини да пицят — ха! ха! — във властта ми. Като позамих малко лицото и руките си и се одех (дневните ми платя бяха като студентска униформа: тъмосини брюки и пуловер с „А“ от Алекс), реших, че наконеч имам време (и карманите ми са тъпкани с денги) да ида до диск-бутика и да видя какво става с давно обещаната заказана стереопластинка с Деветата на Бетховен (оная симфония с хора, нали знаете), запис на „Мастърстроук“^[1] — от Еш-Шамската филхармония под диригентството на Л. Мухайвир. И така, излязох навън, братлета.

Денят бе совсем различно нещо от нощта. Нощта принадлежеше на мен и моите друзя и на останалите тийнейджъри, докато старите буржоа се спотайваха домой и пиеха пред тъпите си телевизори, но денят беше на дъртрте и тогава из улиците винаги се навъртаха повече ченгета или милицаи. Взех автобуса от ъгъла и слязох в центъра, после се възвратих до площад „Тейлър“, където беше диск-бутикът, удостоен с неоценимата чест да съм му клиент. Имаше глупашкото име МЕЛОДИЯ, но беше хорошенко място и обикновено чевръсто се сдобиваше с най-новите пластинки. Като входих вътре, единствените други клиенти бяха две маленки мацета, които смучеха морожное на

пръчка (и то, забележете, в собачия зимен студ) и се ровеха из новите плочи с попмузика: Джони Бърнауей, Сташ Крох, Миксърс, „Полежи спокойно“ с Ед и Ид Молотови и прочее от този род. Тия две зозички не ще да бяха повече от десетилетни, решили сигурно като мен и те да се чупят сутринта от училище, Личеше им, че се смятат вече за настоящи болшие девочки — и по полюшването на бедрата, щом увидиха вашия смирен разказвач, и по подплънките на грудите, и по наплесканото червило на губите. Отидох до щанда и се обърнах с вежливата си зъбата улъйбка към Анди зад него (винаги вежлив самият той, винаги готов да помогне, страхотно хороший человек, макар да бе плешив и мършав). Той каза:

— Аха, знам, струва ми се, какво търсите. Добри вести, добри вести. Пристигна. — И махайки руки като някой голям диригент, отиде да я донесе. Двете зозички взеха да се кикотят поради возраста си и аз им ответих с един от ледените си възгледи. Анди се върна совсем скоро, като размахваше болшия лъскав бял плик на Деветата, върху който се увидеше, братлета, свъсената, нагорчена като буреносен облак физиономия на самия Лудвиг Ван.

— Ето — рече Анди, — да я въртнем ли за проба? Но аз хочех да я нося право у дома, че да я слушам в одиночество на моето си стерео, за което се бях наточил вече като волк. Взех да ровя за денгите да платя, когато една от малките зозички се обади:

— К’во си купи, бе, бате? Ой, ’ква тава! Ой ой ой!

— Тия девочки имаха особий начин на приказване. — „Пищна се’мнайсгодишна“? Люк Стърн? Го-го Гогол? — И обе се захлиха, като полюшваха бедра. Тогава ме осени една идея, та чут-чут не паднах от трепет и възторг, братлета, и близо десет секунди не можах да си поема въздух. Взех се в руки, оголих чисто измитите си зъби и рекох:

— На какво слушате у дома приспивните си песнички, сестрици? — Защото увидих, че си купуват поп-пластинки за тийнейджъри. — Бас държа, че имате от ония малките портативни грамофончета. — На което те само нацупиха губи. — Я елате с чичо — предложих им — да ги услъйшите като човеци. Да чуете тромпетите на ангелите и тромбоните на дяволите. Приемете приглашението ми. — И дори им се поклоних. Те пак се разкикотиха и едната рече:

— Ох, ама сме много гладни. Ох, умираме от глад!

— Йе, тя знае най-добре. Затова предложих:

— Чичо ще ви накорми. Само кажете где искате.

При което те си въобразиха, че са мадами от класа, очень трогателно, да знаете, и заизреждаха с едни такива изискани гласове „Риц“, „Бристол“, „Хилтън“ и „Ил Ресторанте Грантурко“. Но аз на бърза рука ги прекъснах с думите „Хайде с чичо“ и ги отведох в макаронджийницата зад ъгъла, дето ги оставих да заврат невинните си личица в спагети и сосиски, крем със сметана, бананови резенки и хотшоко, докато взе да ми се повдига от гледката, потому що аз, братлета, обядвах пестеливо с резенче холодна шунка и цял черпак лют чили сос. Двете зози очень си похожеха, макар да не бяха сестри. Имаха едни и тожи идеи, или по-скоро липса на такива, и един и също цвят на волосите — боядисани като слама. Е, хорошо. Сегодния наистина ще пораснат. Ще запомнят етот ден. Никакво училище следобед — направо в житейската школа на Алекс. Сказаха си имената — Марти и Сониета, смахнати като самите тях и много на мода сред децата. Рекох им:

— Тъй тъй тъй. Значи Марти и Сониета. Хайде да завъртим туй-онуй. Тръгвайте.

Като излязохме на уличния холод, те решиха да не ехат с автобус, о, не, а с такси. Направих им удоволствието, но с една хорошенка усмивчица наум, и позовах такси от стоянката близо до центъра. Шоферът, стар человек с дълги бакенбарди, с очень лекъосани плата, предупреди:

— Хем да не съсипете нещо. Не пипайте седалките. Скоро смених тапицерията.

Успокоих глупите му боязни и се понесохме към общинския блок 18 А, докато двете храбри маленки мацета продължиха да хихикат и да си шепнат. Но казано накратко, скоро прияхме, братлета, и аз ги поведох нагоре по лестницата, а те се задъхваха и се кикотеха, после ожадняха, така че отключих ковчежето в комнатата си и дадох на тези десетилетни девочки по един хороший „шотландец“, допълнен обилно с боцкаща гъделичкаща сода. Те седяха на кровата ми (очень неоправен), люлееха ножки, хохотеха и си пиеха разреждения напиток, докато аз въртях лигавите им пластинки на стереото. Все едно че цокаха някакъв ароматен сахарен сироп в красиви, приятни и скъпи златни стакани. И викаха ооо! ооо! ооо! и повтаряха „шемет“ и „връх“ и други такива чудати слова, последен крик на модата в тяхната възрастова група.

Докато им въртях тия лайна, карах ги да пият още и още по едно и те не ми отказаха, братлета. Та докато се изредиха по два раза съзливите им плочи (бяха две: „Сладко носле“ в изпълнение на Айк Ярд и „Нощ след ден след нощ“, жални стонове на двама безполови евнуси, чиито имена зафоргетих), стигнаха почти до точката, в която пиленца на тяхната возраст изпадат в хистерия, и запръйгаха по кревата тойу пред глазите ми.

Няма нужда да ви описвам, братлета, какво се извърши в комнатата този следобед, защото вие сами се сещате. Двенките бяха раздети за нула време и едва не се пукнаха от смях, потому що им се видя болшоо забавление да скиват чичо Алекс гол-голеничък с вирната дръжка как пълни спринцовката като същински доктор, а потом джасва в ръката си настървяващия серум. Чак тогава измъкнах хубавата Девета от калъфката, та съблякох и Лудвиг Ван и поставих иглата, съскаща, на последанта част, която бе настоящо блаженство. В този миг контрабасите заговориха като изпод кровата ми на останалия оркестр и се извиси мъжкият голос да им каже „Радуйте ся“, и се разнесе онзи светъл блажен химн на Радостта, която е славата небесна, а аз усетих как знакомият тигр рипва в мен и сам пръйгнах върху двете гълъбчета. Само че тоя път хич не им беше до смях и спряха да кричат от радост, а се наложи да се покорят пред странните и чудати желаня на Александър Дълги, който, дали от Деветата или от инжекцията, беше чудесен, замечателен и очен ненаситен. Ох, братлета! Но те обе бяха много пияни, та едва ли усетиха нещо.

Като се превъртя за втори раз последната част с всичкия трясък и крик за Радост Радост Радост, двете пиленца вече не си играеха на супер грандами. Те май взеха да се опомнят какво се върци с невръстната им плът и заявиха, че хочат да си вървят домой и че аз съм бил дикий звер. Изглеждаха като след кроваво сражение, както си и беше, целите разранени и подути. Ами като не хотят на училище, нали все пак трябва да се образват! Ето, получиха си образованието. Кричаха и се вайкаха оу оу оу, докато си одеваха платята и ме удряха тупа тупа туп с маленките си пестничета, както лежах грязен и гол-голеничък, скапан и грогясал на леглото. Малката Сонieta ревеше: „Звяр и омразно животно! Гнусна гад!“ Аз ги оставих да си съберат вещите и да се махат, както и сделаха, заканвайки се да пратят ченгетата по мен и тем подобни лайна. После се спуснаха по стълбите,

а аз потънах в сон под трясъка и воя на онова Радост Радост Радост Радост.

---

[1] Букв. „Майсторски удар“ — изопачено наименование на прочутата фирма за грамофонни плочи „Мастер’с Voice“. — Б.пр. ↑

Случи се така обаче, че се събудях поздно (почти седем и половина по моя часовник) и, както се оказа, това не бе разумно. Ето как всичко в този сумашедший свят има значение. И разбираеш, че едното винаги води до друго. Так так так. Стереото не свиреше вече за радостта, нито „В прегръдка милиони“, значи някой го беше изключил, сигурно тато или мама, защото и двамата ясно се слъйшеха от всекидневната по трак-тракането на тарелки и сръб-сърбането на чая, устало вечеряйки след цял ден бачкане, единият във фабриката, другият в магазина. Горките старци. Несчасните муруци. Надянах халата и се появих в образа на любящ единствен син с думите:

— Хе, ето ме и мен, като нов след цял ден почивка. Готов съм да побачкам немножко вечерна смяна. — Потому що те смятаха, че това правя тези дни, или поне така казваха. — Ммм ммм ммм. Има ли маленко и за мен? — Беше някакъв замразен пай, затоплен във фурната, и не изглеждаше да е много апетитен, но нали все трябваше да кажа нещо. Старият ми броси не особено доволен подозрителен поглед, но не каза нищо, защото не смееше, а мама ме дари с маленка устала усмивка: за теб, плод от утробата ми, единствен мой синко. С две танцови стъпки бях в банята и набързо се поизмих, че се чувствах грязен и лепкав, после се прибрах в бърлогата си да сложа вечерни платя. След това, лъснат, причесан, зализан и страхотен, седнах пред ломчика си пай. Тато се обади:

— Не че ти се меся, синко, но къде точно ходиш на работа вечер?

— О! — преживях аз. — Обикновено случайна работа. Помагам тук-там. Където падне. — И го посмотрих свирепо, да му кажа да си гледа работата, че да си гледам и аз своята. — Не ви искам пари, нали? Нито за дрехи, нито за развлечения. Тогава защо питаш?

Баща ми остана като треснат-плеснат.

— Извинявай, синко. Но понякога се тревожа. Сънувам разни сънища. Може и да ми се смееш, но сънищата много показват. Нощес те сънувах, и то много лошо.

— О? — Той ме интересува с това, че ме е сънувал. И аз имах чувството, че нещо съм сънувал, но не можех да си спомня какво точно. — Е, и? — спросих, като спрях да дъвча клисавия пай.

— Видях те съвсем ясно как лежиш на улицата, пребит от други момчета. Като ония, с които ходеше, преди да те изпратят в последното възпитателно училище.

— Аха — улъйнах се аз вътрешно на това, дето татко мислеше, че съм се поправил, или поне си вярваше, че така мисли. И тогава си спомних собствения си сон от сутринта, как Георгий даваше генералските си приказки, а Дим се хилеше беззъбо и въртеше камшика. Но в живота ставало точно обратното на сънищата, са ми казвали. — Не се коси за своя единствен син и наследник, татко — рекох аз. — Не пугай се. Той може сам да се грижи отлично за себе си.

— Но ти — продължи тато — ми се видя съвсем безпомощен и окървавен и неспособен да се отбраняваш.

Всъщност бе станало точно наоборот. Затова се улъйнах пак вътрешно, изкарах всички денги от карманите си и, ги изсипах със звон върху лекьосания скатерт.

— Ето, татко, не са много. Снощи ги изкарах. Но ще ви стигне да изпиете по едно уиски с мама в някое уютно местечко.

— Благодаря, сине — отвърна той. — Ама нали знаеш, че вече не излизаме много с майка ти. Не смеем, като знаем какво е по улиците. Пълно с хулигани и разни типове. Все пак, благодаря ти. Утре ще донеса една бутилчица да се почерпим. — Той загреба с шепа злосторно изкараните денги и ги изсипа в джоба на брюките си, докато мама миеше чинии в кухнята. А аз излязох изпратен от улъйбки на родителска обич.

Като стигнах до входа на жилищния блок, останах маленко стъписан. Какво ти маленко! Отворих рот широко като пещера. Бяха дошли да ме срещат! Чакаха пред нашарения вече общински стенопис, изобразяващ голата доблест на труда: голи мъжчини и женцини, здраво гепили колелото на индустрията, както ви казах, а от ротове им излизат грязни думи, надраскани от лошите малчики. Дим държеше дебела пръчка, натопена в гъст чорний катран и пишеше с едри букви грязни слова върху нашата общинска рисунка, като се кривеше по обичайния си начин. Извърна се, щом Георгий и Пит ми

казаха „здрасти“, оголили товаришки белите си зъби, и изрева: „Той е здес, той приеха, ураааа!“, като издана си трона един пирует.

— Озабочихме се — рече Георгий. — Седяхме и те чакахме, поркахме резливо молоко и мислехме, че може да ти е станало нещо криво, знае ли човек, та затова се дигнахме и ти дойдохме на крака. Нали так, Пит?

— Так, так — потвърди Пит.

— Моите извинения — ответих острожно. — Имах малко главобол, та трябваше да поспя. И не ме събудиха, когато бях наредил. Но ето че пак сме вместе и готови да увидим какво ни предлага бездънната нощ. Да? — изглежда бях възприел това „да?“ от моя опекун Делтойд. Очеп замечателно.

— Съчувствия за главобола — обади се Георгий очеп озабочен. — Може би твърде много си употребяваш главата. Прекалил си със заповедите, дисциплината и тям подобните. Сигурен ли си, че ти е минало? Няма ли да ти е по-лучше пак да си полегнеш? — И всички нещеп се подхилваха.

— Подождите — казаха. — Я да си изясним всьо като бистра водица. Това сарказъмче, ако смея така да го назова, не ви приляга, друзья мои. Може би сте се надумали потихонко зад гърба ми да ми погодите някой мръснишки номер. Но тъй като съм ви другар и лидер, имам правото да знам какво става. Кажете сега, Дим, какво значи тая конска улыбка на мутрата ти? — Защото Дим беше зинал, безумно и безгласно, като ухилен лошада. Георгий бързо се намеси:

— Ладно. Стига се заяжда с него, брат. Нови порядки вече.

— Нови порядки ли? Какво значи това? Явно е имало дългий разговор зад заспалия ми гръб, бас държа. Я да чуя очеп. — И скръстих руки, като се облегнах да слушам удобно на изпочупения парапет, но стоях на третото стъпало и по-високо от тия, дето ми се пишеха друзья.

— Без да се обиждаш, Алекс — поде Пит, — но хотим нещата да станат по-демократични. Не толко ти да казваш всегда какво да се прави и какво не. Само без да се обиждаш.

Георгий добави:

— Няма място за обиди. Всички е до това, кой има идеи. А какви идеи дава той? — Не отместваше дръзкия си поглед от мен. — Дреболии като снощи например. Не сме вече деца, братлета.

— Друго? — казаха, без да помръдвам. — Какво Друго?

— Хорошо — отвори Георгий, — щом хочеш всичко да чуеш, слушай. Скиторим наоколо, чопваме оттук-оттам по нещо и в конце концов изкарваме по една жалка шепа мангизи. А Уил Англичанина разправя в бара на Буцата, че можел да шитне всичко, стига някой малчик да си направи труда да го чопне. И злато, и диаманти — уточни той със същите холодни глаза върху лицото ми. — Голяма пара може да падне, разправя Уил Англичанина.

— Така значи — казвам им аз, очен спокоен, но вътрешно страхотно нервиран. — Откога се сдусихте с Уил Англичанина?

— Ами аз иногда се понавъртам насам-натам одинокий — отвърна Георгий. — Като миналата субота например. И аз си имам свой жизн, друзья.

Не на мене тия, братлета.

— И какво ще делаш — попитах го — с толкоз много денги, или голямата пара, както бомбастично се изразяваш? Нямаш ли си всяка вещь, която ти е нужна? Ако ти трябва автомобил, просто си го взимаш. Потрябват ли ти денги, стига само да посегнеш. Да? Какво изведнъж ви прихвана да ставате мръсни капиталисти?

— Ами ти — каза Георгий — иногда мислиш и говориш като ребьонк. — На което Дим се разхили ху-ху-ху. — Тая нощ — продължи Георгий — сме на сериозен обир.

Значит сънят ми казваше истината. Георгий като генерал заповядваше какво да правим и какво не, а Дим с камшика бе като безмозъчен ухилен булдог. Но аз бях нащрек и много острожно играех ходовете си, та казах с усмивка:

— Очен хорошо. Страхотно! Докато ме чакат, им идват идеи. На много неща съм ви научил, друзья. Кажете сега какво си си научил, свети Георгий?

— Ами — начина Георгий с лукава улъйбка, — първо да си излочим млякото с подсилка, а? Да се по-наточим малко и особено ти, нали ще ни водиш.

— Ти читаеш мислите ми — ухилих се аз. — Канех се да ви предложа обичната ни „Корова“. Так так так. Вперьод, свети Георгий.

Дори им се поклоних, ухилен като сумашедши, но рассуждавайки бързо. Щом излязохме на улицата обаче, разумях, че мисленето е за глупаците, а умните предпочитат вдохновението и каквото Дядо Боже им изпрати. Потому що тук ми дойде на помощ

хорощата музика. Минаваше някаква кола с пуснато радио и аз успях да услъйшам един-два такта от Лудвиг Ван (Концерт за цигулка, последната част), та тутже разумях какво да правя. С дебел и гърлен голос заговорих:

— Ха сега да те увидя, Георгий! — и измъкнах бритвата си главорезка.

— А? — заекна Георгий, но и той не опозда с найфа си, чието острие изсвистя във въздуха и се бросихме един срещу друг.

— Не, не, така не е гот — обади се Смотания Дим и понечи да разпаше цепта от кръста си, но Пит тежко положи рука върху него и каза:

— Остави гй. Так нада.

И тогдa Георгий и смиреният ви слуга запристъпваха като кошки, търсейки слабите си местечки, като хорошо знаеха стила си един на друг, а Георгий правеше от време на време хак-хак с лъскавия си найф, но без да ме докосва. През цялото време наоколо минаваха люди, виждаха също ето, но си смотреха себе си, защото това изглежда често ставаше на улицата. Тогавa преброих уан ту три и направих шат шат шат с бритвата, но не по лицото или по глазите на Георгий, а по ръката му с найфа и той, братлета, го изпусна. Падна найфът със звън-дрън на заледения зимен паваж. Аз толко бях резнал пръстите му с моята бритва и той гледаше тънката струйка кров, краснееца на светлината на лампата.

— А тепер — започнах аз, защото Пит бе посветвал Дим да не разпасва цепта от кръста си и Дим го беше послушал. — Тепер Дим, хайде да премерим сили двамата с теб.

Дим изрева „ааааарххх“ като болшой безумний звяр и разви железната змия от себе си светкавично, като във филм на ужасите, чак да му се възхитиш. За мен бе най-разумно да се сниша като жаба, за да запазя лицото и глазата си, както и сделах, братлета, та тъпият Дим малко се изненада, свикнал на шат шат шат по главата. Трябва да кажа, че ме шибна здравата по гърба и ме заболя до мозга, което пък ме накара да го ръгна сразу веднъж и завинаги, та да законча със Смотания Дим. Замахнах с бритвата към лявата му нога Е резнах петшест сантиметра от впития му крачол и от една маленка капка кров Дим обезумя съвсем. Докато той зави ауууу ауууу ауууу като собака, приложих същата хватка като за Георгий и толко с един замах —

нагоре, напреко, клъц — усетих как бритвата порва плотта на реговата кист и той пусна желязната змия разциврен като бебе. После се опита да излочи цялата кров от ръката си, като виеше в същото време, но кровта беше много за пиене и той взе да се дави, а красният фонтан бликна хорошо, макар и не за дълго.

— Так, друзя, уже няма да правим така. Нали, Пит?

— Аз не съм казвал нищо — отвърна Пит. — Не съм издумал и едно слово. Смотри, на Дим ще му изтече кровта.

— Няма — ответих. — Човек умира само веднъж. А Дим е умрял ешчо преди да се роди. Алената кров скоро ще спре. Защото не съм срязал главните й тръби. — Тогда извадих чиста таштуха от кармана си да увия ръката на горкия умирающ Дим, виещ и стенещ, и кровта спря, както бях казал, братлета. Вече ще знаят кой е господар и лидер, овци такие, помислих си аз.

Не трябваше много време да се утешат двамата ранени войници в уюта на „Нюйоркския херцог“ с по едно голямо бренди (за тяхна сметка, защото аз си бях дал мангизите на тато) и като ги обърсах с таштухи, наквасени в каната с вода. Бабките, към които снощи бяхме проявили такава добрина, пак седяха там и закаканижиха "Благодарим, момчета" и „Бог да ви благослови“ като изтрита плоча, макар този път да не се направихме на самаряни, та Пит ги спреси:

— Какво да бъде, момичета? — и им донесе пак кофе със сметана, защото май имаше доста мангизи в карманите, а те гракнаха още по-силно отпреди: „Бог да ви пази всичките, добри момчета“ и „Винаги сме с вас, момчета“ и ешчо: „Най-добрите деца на света сте вие.“ Наконец проговорих на Георгий:

— Сега всичко си е по старому и злото зафоргетено, да?

— Так так так — рече Георгий, но тъпият Дим, все още замаян, се обади: — Щях да му дам аз да разбере на тоя копелдак с моята цеп, ама един человек се изпречи на пътя.

Като че не се беше бил с мен, ами с някой друг малчик.

— Е, свети Георгий, какво си беше наумил?

— Не — рече свети Георгий, — не сега. Моля те, не тази нощ.

— Ти си голям и силен человек — казах му, — като всех нас. Не сме деца, нали, свети Георгий? Какво тогава имаше наум?

— Можех да му извадя глазите като нищо — повтаряше Дим, докато бабките припяваха „Благодарим ви, момчета“.

— Ей оная къща, скиваш ли? — реши се Георгий. — С двете лампи отпред. И с онова тъпо име.

— Какво тъпо име?

— „Замъкът“ или някаква подобна измишльотина. Където живее една много дърта гарга с котките си и с какви ли не древни и ценни вещи.

— Например?

— Злато и сребро, и бижута. Уил Англичанина ми подшушна.

— Увидях я — отвърнах, — хорошенко я увидих. Знаех къде се намира: В Стария град, точно зад блока „Виктория“. Нали готиният лидер всегда знае кога да отстъпи и да се покаже щедър към понисшите. — Отлично, Георгий. Хороша идея. Приема се. Вперьод!

На излизане бабушките рекоха:

— Няма да кажем нищо, момчета. Били сте тук през цялото време.

— Златни момичета. След десет минути сме пак тук да ви почерпим — ответих аз и поведох тримата си друзя към своята зла судба.

Веднага след „Нюйоркския херцог“ на изток идваха административни сгради, потом старата библиотека, а след нея огромнейшият жилищен комплекс, наречен „Виктория“ заради някаква си там победа, и след него най-старите къщи на града в едновременния център. Тук имаше някои очень хороши богаташки къщи, братлета, с престарели люди, мършави старичоци с бастуни, които лаеха като полковници, и бабушки, вдовици или глухи старици, които гледаха кошки, но не бяха докосвали човеческо същество цял живот. Здес наистина се намираха стари вещи, които струваха много мангизи на туристическия пазар: картини и бижута и други боклуци отпреди пластмасовата ера. И ние се приближихме бързо и потихонко до къщата с име „Замъкът“ и с ярки глобуси като стражи от двете страни на входната дверь, а някъде из стаята на долния етаж имаше светлинка като през туман, и си намерихме тъмно местенце, за да скиваме през окното какво произходи вътре. Пред окното имаше желязна решетка, като че къщата бе каталажка, но се виждаше ясно какво става вътре.

А там дъртата кокона с побелели коси и набръчкано лице изливаше по малко мляко от бутилка в панички, които после нареди по пода, та се разбра, че в ногите ѝ ще да има доста мяучещи кошки. Заметихме и един-два толсти котака, скочили на масата със зинали муцуни и мър мър мър. И се слъйшаше още как древната старуха гълчи на човешки език своите питомци. В комнатата имаше и много стари картини по стените и претенциозни старинни часовници, както и някои вази и украшения, явно очень дорогие. Георгий пошепна:

— Хорошая пара може да падне отгях, братлета. Уил Англичанина само това чака.

— Само как да влезем? — попита Пит. Беше мой ред да решавам, и то бързо, преди Георгий да вземе да отговори.

— Първата работа — изсъсках — е да опитаме по редовния начин през входната врата. Ще ида и много учтиво ще кажа, че един от другията ми изведнъж е припаднал на улицата и щом тя отвори, Георгий

да е готов за действие. Ако не, ще поискам вода или да телефонирам за врач. Влизането ни е вързано в кърпа.

— Тя може да не отвори — каза Георгий.

— Хайде да опитаме — предложих аз и той сви рамене и разчекна рот като жаба. Обърнах се към Пит и Смотания Дим: — Вие двамата, друзя, заставате от двете страни на вратата. Ясно? — Те кимнаха в тъмното, „ясно“. — Разбрахме се — казах на Георгий и закрачих право към входа. Имаше звонък, аз го натиснах и по коридора се разнесе дзрррр дзррррр. Последва слухтене, сякаш старухата и нейните кошки бяха наострили уши към това дзррр дзррррр и се чудеха. Затова нажмах оня ми ти звонък маленко по-настойчиво. Потом се наведох към процепа за писма и се провикнах с изискан голос: — Помощ, госпожо, моля ви. На приятеля ми току що му стана лошо на улицата. Моля ви да позвъня на доктор. — Тогава увидих как в коридора светва лампа и услъйших ногите на старухата шляп шляп шляп по чехли все по-близо към вратата. Не знам, ама си представих, че под всяка мишница носи по една огромна толста кошка. И тя извика с изненадващо плътен голос:

— Махайте се, махайте се или ще стрелям!

Като чу това, Георгий щеше да прихне. А аз казах с жал и настойчивост в джентълменския си голос:

— О, моля ви помогнете, мадам. Много му е зле на приятеля ми.

— Махайте се — викаше тя. — Знам ви аз мръсните номера, да ме накарате да отворя, а после да купя неща, които не искам. Махайте се, казвам ви. — (Каква трогателна невинност!) — Махайте се — повтори тя — или ще пусна котките.

Познаваше се, че е малко сумашедша, след като е прекарала целия си жизн съвсем одинока. Като вдигнах очи, видях, че над входната врата има прозорче, тъй че много бързо щеше да стане да се покатерим на плечи един върху друг и да влезем през него. Иначе щяхме да спорим така. цяла нощ. Затова се обадих:

— Добре тогава, мадам, щом не искате, да помогнете, трябва да отведа другаде многострадалния си приятел. — И като смигнах на друзята си да мълчат, продължих пак сам: — Хайде, приятелю, сигурно на друго място ще намерим по-добър самарянин. Тази стара дама едва ли може да бъде обвинена в подозрителност, щом толкова

много крадци и престъпници се навъртат нощем наоколо. Не бива да ѝ се сърдим. — Почакахме още немножко в тъмното и аз прошепнах:

— Так. Върнете се до вратата. Аз се качвам на раменете на Дим. Отварям оная форточка и влизам, друзя. После заключвам дъртата пуйка и отварям на всички ви. Няма проблем. — Искан да им покажа кой е лидерът и кой от нас има идеи. — Ехе — продължих, — виждате ли каква хорошенка каменна козирка има над вратата, тъкмо стъпало за ногите ми.

Те посмотриха и навярно с възхита казаха так так так, кимайки в мрака.

Върнахме се на пръсти до входа. Дим беше най-набитият и силен малчик между нас, а Пит и Георгий ме вдигнаха на широките му мужествени плечи. По това време благодарение на световната передача по тъпата телевизия и най-вече заради страха на хората вечером по липса на ченгета улиците бяха мъртви. От плечите на Дим увидих, че онзи перваз над вратата е тъкмо за моя номер подметки. Изправих се на колене, братлета, и готово. Окното, както очаквах, беше залостено, но аз измъкнах бритвата си и праснах стъклото с костената ѝ дръжка. През цялото време моите друзя долу дишаха тежко. Промуших рука през процепа и избутах долната половина на окното леко като перушинка нагоре. И се плъзнах вътре като във вана. А моето стадо долу зяпаше с отворени ротове, да им се не види.

Наоколо мрак и накъдето да се обърнеш, кровати, долапи и тяжоли столове, камари ящички и книги, но аз закрачих мужествено към вратата, щом видях луч светлина в процепа под нея. Вратата се отвори скррррц и ето ме сред пращен коридор с още много други двери. Какво прахосничество, братлета, комнатите имам предвид, само за някаква си дърта кокона и нейните питомци, но може би мачките и мачоците имаха даже отделни спални и се хранеха със сметана и рибешки глави като крале и принцеси. Чувах приглушения глас на старухата внизу: „Така, така, точно така“, но сигурно дърдореше на мяучещите твари, които хотяха — мяу мяу — още молоко. Увидих стълби надолу и реших да покажа на ония фукльовци и негодници, моите друзя, че струвам колкото тримата вместе и ешчо отгоре. Всичко щях да свърша сам-саменичък. Щях да сделам ултравиоленция върху дъртата пуйка и мачоците ѝ, если нада, потом щях да награбя с цели шепи разни дорогие вещи, каквито ми се виждаха наоколо, и с две-три

дансови стъпки до входната врата щях да открия и да посипя като душ злато и сребро върху ждащите друзья. Да ги науча какво значи лидер.

Та спуснах се аз, надолу, кротко и безшумно, разсматривайки какви ли не грязни картини от едно време по стените край лестницата — девочки с дълги коси и високи яки, някакви поляни с дървета и лошади и оня божи човек, гол-голеничък, увиснал на кръста. Наоколо смърдеше на кошки, котешка риба и застоял прах в тая къща, толкова различна от жилищните блокове. Като стигнах внизу, видях светлината в голямата комната, където тя сипваше молоко на котациите и кошките. Видях как тия толсти охранени зверюги обикалят насам-натам, махайки хвостове, и се чешат о ръба на вратата. Върху един голям дървен сандък в темния коридор заметих красива маленка статуя, осветена от лампата в стаята, и си я свих за себе си, щото беше тонка младая девочка, застанала на една нога с протегнати руки и си личеше, че е от сребро. С нея влязох в осветената комната и рекох:

— Здравсти-здравсти. Я да се видим на светло. Че краткият ни разговор през процепа не беше, так казат, удовлетворителен. Правичката си кажи, нали, воняща дърта краво.

Попримигнах на светлината на комнатата на оная дъртофелница. Пълно беше с котаци и кошки, лазещи насам-натам по килима, а около тях из въздуха хвърчаха космалаци и всите тлъсти зверюги бяха различни по форма и цвят: черни, бели, тютюневи, рижави, сиви и на всякакви возрасти, тъй че имаше и палави котенца, и болшие кошки и лигави стари котараци, очен проклети. Баришният им, дъртатата кокона, ме погледна свирепо като мъжчина и спроби:

— Как си влязъл? Не се приближавай, малък злодей, за да не те ударя.

Здравата ме напуши смях, като скивах, че държи в ръката си с изпъкнали вени скапан дървен бастун, който вдигна заплашително към мен. Като й се озъбих едно хубаво, приступих към нея, без да спеша, но по пътя си увидих на един шкаф хорошая маленка вещь, най-хорошата, която малчик, падащ си по музиката като мен, може изобщо да се надява да скива със собствените си очи, защото това бе главата върху плечите на самия Лудвиг Ван, бюст му казват, направен от камък, с дълги каменни коси, слепи очи и широк развян галстук. Немедлено се запътих да го свия с думите: „Колко е хорошо, само за мен“, но като приступих с разширени и приковани очи и с протегнатата

алчна рука, не заметих паничките с молоко на пода, препънах се в една от тях и едва не потерях равновесие. „Ъх!“, казах аз в опит да се закрепя, но дъртата пуйка се бе приближила изотзад очен ловко и бързо за възрастта си и взе да ме налага на на на по главата с тояжката си. Озовах се на руки и ноги, опитвайки се да се надигна, и рекох:

— Ау, че плоха бабушка!

Но тя продолжи с това бам бам бам, припявайки:

— Жалък малък гаден бръмбар, дето се вмъква в домовете на свестните хора.

Не ми харесва тая игра на бастун, поетому сграбчих единия му конец тъкмо преди да се стовари отново върху мен, тя потеря равновесие и се помъчи да се подпре на масата, но завлече скатерта, та каната с молоко и бутилката се заклатиха като пияни и се разплискаха във всички посоки, а тя се посади на пода, като мърмореше сърдито:

— Дявол да те вземе, момче, ще си изпатиш.

Тогда всички кошки, испугани, се разбягаха и разпръйгаха в котешка паника, а някои се бросиха едни върху други, като си нанасяха котешки толчоци с лапи и се чуваше хъррр, мъррр и сссс. Изправих се на ноги, а злата отмъстителна форела затресе мяса и запръхтя, опитвайки се да се надигне от пода, та ѝ теглих един маленкий ритник в лицото, което не ѝ се понрави и тя закрича: „Уааа!“ Да видите как кръвясалото ѝ, сбръчкано лице стана мораво там, където бях забил сапога си.

Отстъпвайки след ритника, трябва да съм настъпил хвоста на някоя от тия развилняни и кричащи мачки, защото услъйшах громко яяяяуууу и открийх, че в глезена ми са се вкопчили козина, зуби и нокти, та заругах на поразия и се помъчих да ги отскубна, държейки маленката сребърна статуя в едната рука, докато се опитвах да яхна дъртата кикимора на пода, за да достигна красивия Лудвиг Ван от свъсен камък. Но тогава наджапах в друга паничка, препълнена с молоко, и едва не се гътнах, та цялата история би била за смях, ако си представите, че я разказва друг человек, а не вашият смирен разказвач. Тогава бабокът на пода се пресегна над всичките котаци-побойници и докопа ногата ми, като още кричеше „Уааа“, и потерял уже равновесие, етог раз наистина се сгромолясах върху разплисканото молоко и дерящите кошки, а дъртата кукуфелница взе да ме налага по

лицето; както бях проснат до нея на пода, кричейки: „Бийте го, пребийте го, изтръгнете му ноктите на тоя «отровен бръмбар“!“, което можеше да е адресирано само към косматите ѝ питомци, и те като че я послушаха, защото няколко от тях полазиха отгоре ми и взеха да ме дерат като сумашедши. Тогава и аз станях сумашедши, братлета, и ги отпочнах, но бабето писна:

— Гнусна твар, не закачай писенцата! — И тоже взе да драци лицето ми. Тогава и аз закричах:

— Грязна стара пачавра! — и като замахнах с маленката сребърна статуйка, фраснах ѝ един хороший толчок право по главата, което накрая я накара да млъкне.

Тъкмо се надигнах от пода между врецещите кошки и котаци и какво да услъйша: знакомата сирена на милицайски автомобил в далечината. Немедленно ми просветна, че старата риба с кошките се е обаждала на ченгетата, докато аз си мислех, че приказва със своите мацки-писки, защото подозренията ѝ бързо са се проснуили, когато ѝ позвоних уж да търся помощ. И так, щом услъйшах воя на милицайската кола, хукнах към входната дверь и видях голям зор, докато отворя всички ключалки, вериги и резета, и какви ли не предпазни джаджи. Най-сетне я отворих и гледам — на стъпалата останал само Смотания Дим, а другите двама едва ги мернах, защото си бяха плюли на петите.

— Бягай! — крикнах на Дим. — Ченгетата идут.

Дим отвърна:

— Ти пък ще стоиш тук да ги встретиш хо хо хо. — И тогава заметих, че той бе отвил цепта си, с която замахна, завъртя я като змей и ме шибна фино и артистично през клепачите, добре че успях да ги закроя овреме. Ревнах, като се опитвах да погледна през зверската болка, а Дим рече:

— Не ми хареса то, что сдела, приятел. Не беше ама никак справедливо към мен, братко.

И потом услъйшах тежките му грамадни сапоги да изтрополяват в мрака, където изчезна и седем секунди по-късно приеха милицайската кола и оглушителният вой на сирената ѝ замря, сякаш обезумял звяр взе да души наоколо. Аз тоже виех и залитах и си блъсках главата в стената, с плътно сжати очи, от които течеше кървава слеза и страшно боляха. Опипвах пътя си из коридора, когато милицаите приехаха. Не

можех да ги увидя, естествено, но ги услъйшах и дяволски близо долавях вонята на тия копелета, а очен скоро ги и усетих, когато играта загрубя с онова извиване на руките, за да ме отведат. Услъйшах и голоса на един от тях, който се обаждаше от комнатата с котациите и кошките:

— Здравата е пребита, но е жива — и през цялото време се носеше силно мяучене.

— Какво удоволствие — чух да казва голосът на друг милицай и ме толчокнаха очен грубо и бързо в колата — Самият Алекс в ръчичките ни.

Тогда изкричах:

— Слепях, бог да ви порази, копелета грязни.

— Мери си езика — изсмя се един голос и право в рота получих толчок с опакото на нечия рука, цялата в пръстени.

— Бог да ви убие, мерзки долни копелета. Къде са другите? Къде са ония мръсни изменници? Един от проклетите ми грязни друзя ме фрасна с цеп по глазите. Пипнете ги, преди да офейкат. Те го измислиха, братлета, и ме накараха да се включа. Аз съм невинен, Бог да ви заколи.

Но те уже всички ми се смееха с висше коравосърдечие и ме бутнаха в задната част на колата, макар ешчо да им надувах главата за моите така наречени друзя, докато, увидих, че няма смисъл, защото те сигурно се бяха покрили уже в „Нюйоркския херцог“ и наливаха кафета със сметана и двойни скочове в невъзразяващите горла на онез жалки бабки, които само знаят: „Благодарим, момчета. Бог да ви благослови, младежи. Тук сте си били през цялото време, как не. Все пред очите ни, тъй де.“

Пътувахме с надута сирена към участъка, моя милост притиснат от две ченгета, сръгван и толчокван час по час от тия хохотащи грубияни. По едно време заметих, че мога да открия маленко клепачите си и да увидя през сълзи как градът овалян в пари се ниже покрай мен. Със смъдящи глази успях да зърна и двете захилени ченгета отзад до мен, както и тънката шия на шофьора и дебелия врат на гадняра до него, дето ми каканижеше със саркастичен тон:

— Е, Алекс, момчето ми, ще си отживеем тая вечер заедно, а?

— Откъде знаеш името ми, воняща твар? — спросих го аз. — Дано Бог да те ритне в ада, гад тлъста и грязна.

На което те се разхохотаха, а един от гадните милицаи до мен едва не ми откъсна ухото. Оня с дебелия врат до шофера каза:

— Кой не познава маленкия Алекс и другята му? Много се прочу това момче.

— Другите са виновни — кричах аз. — Георгий и Дим, и Пит. Никакви друзя не са ми, гадняри мръсни.

— Е — рече толстият врат, — имаме на разположение цяла вечер да ни разкажеш за храбрите похождения на тези млади джентълмени и как са отклонили от правия път малкия невинен Алекс.

Тогава се чу сирената на друга милицейска кола, минаваща покрай нашата, но в обратната посока.

— Това за ония мръсници ли е? — попитах. — Пипнахме ли ги, копелета?

— Това е линейка — отвори дебелият врат. — Сигурно за оная старица, твоята жертва, жалък кирлив негодник.

— Те бяха виновни за всичко — кричах аз, стиснал смъдящи очи. — А сега негодниците си поркат в „Нюйоркския херцог“. Пипнете ги оттам, грязни мухльовци.

Последва нов хохот и още един маленкий толчок, о, братлета, по нещастния ми парещ рот. После приехаме в смръдливия милицайски участък и те ми помогнаха да изляза от автомобила с ритници и дърпане, а като ме заблъскаха нагоре по лестницата, разбрах че няма надежда за феърплей с тези вонящи грязни копелдаци, бог да ги поразят.

Завлякоха ме в оная силно осветена комната с чисто бели стени и воня на смес от повръщано и клозет, и бирени ротове, и дезинфектант, която нахлуваше през решетките наоколо. Чуваше се как някои от заключоните в килиите псуваха и пееха и дори ми се стори, че един пелтечеше: „И ще се върна при мойта любима, любима, ако ти, моя любима, ме напуснеш.“^[1]

Но голосите на милицаите им казаха да млъкнат и дори се чу как здравата толчокнаха някого и той изрева оуууууу, което звучеше като голос на пияна старуха, а не на мъжчина. С мен в комнатата имаше четирима милицаи, които хорошенко шумно си сърбаха чая; на масата имаше болшой чайник и те сърбаха и се уригваха над болшие стакани. Не ми предложиха изобщо. Единственото, което ми дадоха, братлета, бе едно старо сломано зеркало, в което да се огледам и установих, че не съм вече вашият красив млад разказвач, а настоящий ужас за гледане, с подут рот, съвсем покраснели очи и немножко разплескан нос. Те се разхохотиха громко, като увидиха смайването ми, а един от тях рече: „Кошмарната мечта на любовта“.

После влезе някакъв висш милицай със звезди на плечите да му личи, че е над над над всех; и като ме увиди, рече само: „Хм“. Тогда започнаха... Аз заявих:

— Няма да продумам нито едно слово, докато не ми назначите адвокат. Знам закона, копелета.

Те, разбираемо, пак громко се разхохотиха, а звездният шеф милицай каза:

— Така, така, момчета, за начало и ние ще му покажем, че знаем закона, но че да знаеш закона не е достатъчно.

Имаше съвсем джентълменски глас и говореше някак много устало, като кимна с приятелска ульйбка на един очен едър тлъст негодай. Тоя дебелак си свали куртката и се видя, че вместо корем има цяла бъчва, потом се приближи до мен, без да спеша, и ме лъхна на чай с молоко, дето беше пил, щом си отвори рота в устала и злобна ульйбка към мен. Не беше хорошо избръснат за ченге и увидих лекета

от засъхнала пот по ризата под мишниците му, а като се приближи, се развоня и на ушна кал. Тогава той сви гадния си морав пестник и ми го заби право в корема, което не беше честно, а останалите милицаи се превиваха от кикот, освен главатаря им, който не сваляше оная уморена ульйбка от лицето си. Трябваше да се облегна на белосаната стена, та цялото й белило се полепи по платята ми, докато се опитвах да си поема отново въздух, и бях в голяма агония, та аха да повърна клисавия пай, изяден преди началото на вечерта. Но не, можех да понеса да олея с повръщано целия под, тъй че го преглътнах. Тогава увидих, че тлъстият бияч се е обърнал към своите друзья милицаи да се посмее хорошо на сделаното, затова вдигнах десния си ног и преди да му изкричат да се пази, ритнах го фино и точно право в пищяла. Той закрича на умряло, като подскачаше наоколо.

Но след това всичките се изредиха да ме подмятат един на друг като скапана кървава пачавра, братлета, и ме ръгаха с кулаци по топките и по рота, и по корема и ме налагаха с ритици, тъй че накрая нямаше как да не повърна на пода и дотолкова обезумях, че дори занареждах: „Съжалявам, братлета, не биваше да го правя, Съжалявам съжалявам съжалявам.“ Но те ми дадоха стари газети и ме накараха да го изтрия, а после да го мина и с трици... Тогава ми казаха, почти като стари друзья, да седна, за да си поговорим спокойно. И ето, влезе опекунът Делтойд да направи една визита, понеже кабинетът му беше в същата сграда, и уморен и грязен на вид, рече:

— Случи се, значи, да, Алекс? Така си и мислех. Боже боже боже, ето на. — И като се обърна към милицаите, каза им: „Добър вечер, инспекторе, добър вечер, сержант. Здравсти на всички. Е, аз бях дотук. Боже боже, това момче здравата е закъсало. Я го вижте на какво прилича.“

— Насилието ражда насилие — отвърна главният милицай с ангелския глас. — Съпротивлявал се е срещу органите на закона.

— Аз бях дотук повтори опекунът Делтойд. Той ме погледна с такива студени очи, като да бях се превърнал във вещь, а не в окървавен и уморен човек. — Предполагам, че утре ще трябва да се явя в съда.

— Не бях аз виновен, братко, сър — казах маленко сълзливо. — Застъпете се за мен, сър, защото не съм чак толкова лош. Подведоха ме другите с предателство.

— Я виж, запя като канарче — каза главното ченге с насмешка.
— Взе да хленчи на друг глас, да му се не надяваш.

— Знам си работата — каза опекунът Делтойд. — Утре ще отида да говоря, не бой се.

— Ако ви се ще да му фраснете един в ребрата, сър, не се притеснявайте от нас — предложи главният милицай. — Ние дори ще го държим да не мърда. Сигурно е поредното ви голямо разочарование.

Тогда опекунът Делтойд сдепа нещо, което не ождаха от человек като него, дето трябва да превръща нас, хулиганите, в истински хороши малчики, особено при толкова много ченгета вокруг. Приближи се и плю. Плю. Плю право в лицето ми, а потом отри мократа си наплюнчена рот с опакото на ръката. И аз триех ли, триех наплютото си лице с окървавената си таштуха и повтарях:

— Благодаря ви, сър, благодаря ви много, сър, много мило от ваша страна, сър, благодаря ви.

Потом опекунът Делтойд си излезе, без да каже дума. А милицаите седнаха да пишат ония предълги показания, дето после трябва да подпиша. И аз си помислих: „В пъкъла да горите всичките и ако копелета като вас са на страната на Доброто, тогава доволен съм, че се числя към другия лагер.“

— Добре тогда — рекох им, — грязни копелета, вонящи пачаври. Пишете, пишете всьо. Няма да ви пълзя по корем, мерзки типове. Откъде искате да начинаете, грязни смрадливи звери? От последното изправително ли? Хорошо, хорошо, слушайте тепер.

И им издрънках всичко, а милицаят стенограф, тих и испуган человек, съвсем не настоящо ченге, изписваше страница след страница след страница. Издадох и за ултраволенциите, и за крастинга, и за дратсинга, за пустото шибане и за всичко останало, чак до историята от тая нощ с богатата стара обезяна и мяукащите котаци и кошки. Като се постарях да натопя до шиите и така наречените си друзья. Като свърших, милицаят-стенограф чак беше прибледнял, завалията. Главният му каза:

— Върви да изпиеш един чай, а после вземи да напечаташ цялата тая тиня и кал в три екземпляра, ама си запуши носа с една щипка за пране. После ще го дадем на нашия хубавец тук да го подпише. А теб — обърна се той към мен — ще те отведат сега в апартамента за младоженци с течаща вода и какви ли не удобства. — И със същия

устал голос подкани двамата най-големи грубияни: — Хайде, махайте го.

С ритници, толчоци и заплахи ме закараха до килиите, където ме натикаха с още десетина-дванайсет заключони, повечето пияни. Между тях имаше ужасяващи човешки аномалии, един с изяден нос и отворен рот като голяма черна дупка, друг лежеше на пода и хъркаше, а от рота му постоянно се стичаха лиги, а трети като да беше си свършил работата в брюките. Имаше и двама с обратна резба, които тутже ми хвърлиха око и единият се метна на спината ми, та здравата се сбихме, а от вонята му на метил и евтин парфюм отново ми се доповръща, само че коремът ми беше вече празен, братлета. Тогава другият взе да ми пуска ръце, а после двамата се сбиха, като се зъбеха помежду си, тъй като каждый хочеше да докопа моята плот. Шумът стана очен силен, та приехаха двама милицаи и ги разтърваха с палки, и тия двамата седнаха кротко и впериха поглед в пространството, а по лицето на единия се стичаше кап кап кап алена кров. В килията имаше и нарове, ама бяха заняти. Качих се на горния ред, защото бяха по четирима на ред, а там хъркаше един дърт пияница, изсипан навярно от милицаите. Все едно, аз го изсипах опят долу, потому що не беше чак толкова тежък, и той се стовари върху един толстий пиян человек на пода, та и двамата се събудиха и взеха да крйчат и да се маризят много трогателно. Аз пък си легнах на вонящия кроват, братлета, и преминах в сон, устал, изтощен и ранен. Не беше дори и сон, а пренасяне в един друг, по-добър мир. И в този лучший мир, братлета, се озовах след болшое поле, пълно с цветя и деревья, а една коза с човешко лице свиреше на флейта. Тогава изгря като слънце самият Лудвиг Ван с буреносен лик и галстук и с буйни развети волоси и услйших Деветата, последна част, но със слова так объркани, като че знаеха как трябва да са насън.

*Гадост!
Ти потъпкваш всички люде
и сплотените от зло
се укриват озверени
под разкъсаното ти крило.*

Но мелодията беше вярна, както загрях, щом ме събудиха след две минути или десет, или след два часа, или след цели дни и години, понеже часовникът ми беше украден. Един милицай, като че на цели мили далеч, там, внизу, ме мушкаше с долга пръчка с острие на върха, говорейки:

— Събуди се, красавецо. Събуди се да скиваш какво те чака.

— Защо? Кой? Къде? Какво има? — А „Одата на радостта“ от Деветата звучеше в главата ми сказочно хорошо.

— Сега ще разбереш — каза милицаят... — Хубави новини те очакват, синко.

И така, спустих се с мъка долу, цял скован и везде с болки, но още неразбуден совсем, а ченгето, което вонеше на бръйнза и лук, ме избута от грязната хъркаща килия и после по коридора, докато в мен през цялото време кънтеше старата песен „Радост, ти сплотяваш в порив чуден...“. Наконец стигнахме до една очень спретната кантора с пишещи машини и цветя по бюрата, а на главното бюро седеше главният милицай и смотреше очень сериозно, приковал холодни глаза върху сънливото ми лице.

— Тъй тъй тъй. Какво има, брате? Какво става в тая файнска светла като ден нощ?

А той отвори:

— Давам, ти точно десет секунди да изтриеш от лицето си тая глупашка усмивка. После искам да ме слушаш.

— Е, какво? — спросих захилен — Не сте ли доволни, дето ме пребихте почти до смърт и ме наплюхте, и ме накарахте да признавам преступления часове наред, а после ме захвърлихте сред сумашедши и вонящи, и сбъркани в оная грязна килия? Нови изтезания ли сте ми измислили, копелета?

— Това изтезание си е лично твое — отвори той сериозен. — И дано Бог направи така, че да се изтезаваш до полуда.

И тогава, преди още да ми скаже, аз вече знаех какво е. В някоя от градските болници старата обезяна с котовете и кошките бе отлетяла към един по-хубав свят. Трябва да съм я халосал малко по-силничко. Добре де, това беше всичко. Мислех си за всички ония котове и кошки, които мяучат за молоко, а няма кой да им го даде, защото я няма оная стара риба, баришната им. Това е то. Стигнах и дотам. А бях едва петнайсетгодишен.

---

[1] Изопачено цитирана строфа от Томас Мор („крехката мечта на любовта“). Б.пр. ↑

ВТОРА ЧАСТ

— Сега накъде, а?

Подхващам наново и тук се начинае най-сълзливата и почти трагична част от историята, братя мои и единствени приятели, която се развива в Дупката (съкратено от Държавно управление на каторгите) номер 84 F. Едва ли ще ви се захоти да слушате целия грязен и ужасен разказ за шока, който накара тато да размахва изподрани и окървавени юмруци срещу несправедливия Бог в Рая, а мама да изкриви рот в оууууу ОУУУУУУ Оууууу от майчина скръб, след като единственият ѝ син, рожба от утробата ѝ, бе разочаровал всички так хорошо. После за онзи стар и много нахмурен съдия-следовател, който говореше тежки слова за вашия приятел и смирен разказвач след всичката кал и грязни хули, изплюти от опекуна Делтойд и ченгетата, Бог да ги порази. И за връщането ми в гадната каталажка сред вонящи извратени типове и преступници. А след това за процеса в съда със съдии и съдебни заседатели и едни такива очен, очен тежки слова, изречени по очен тържествен начин, после „Виноват“ и майка ми буууухуууухууу, щом изрекоха „Четиринайсет години“, братлета. И вот здес бях сега, две години от деня, в който ме тикнаха и заключиха в Дупка 84 F, одет по последна дума на пандизката мода, което означава гащиризон с бозов цвят и номер, пришит на грудите току над цъкалото, и втори на гърба, тъй че и на идване и на връщане бях все 6655321, а не вашето приятелче Алекс.

— Сега накъде, а?

Да не мислите, че ме облагородиха тия два года в грязната адска яма, човешка зверилница, където те ритат и толчонат грубияни пазачи и встречаеш най-подли смръдливи преступници, някои от тях сбъркани, готови да се гаврят с един сочен малчик, какъвто е вашият разказвач. Работаш в цеха за спички, обикаляш вокруг из двора за физзарядка, а вечер иногда някой дърт книжник идваше да ни дърдори я за бръмбари, я за Млечния път, я за славните чудеса на снежинките и аз хорошенко се посмях на последния, защото ми напомни за онази зимна нощ, когато бяхме толчокили и вандалствали над дедика,

вълходил от общинската библиотека, преди моите друзя да станат предатели. Тогава бях счастлив и свободен. За тия друзя чух само една вест и то бе, когато тато и мама приехаха на свиждане и ми казаха, че Георгий е мъртъв. Съвсем мъртъв, братлета. Мъртъв като собаче лайно на пътя. Георгий бил завел останалите двама в дома на някакъв очень богат человек и като ритали и толчокили собственика на пода, Георгий взел да пори падушки и занавеси, а Смотания Дим поломил някакви много скъпи украшения, статуи и тем подобни, та оня богат и пребит человек се развилнял като сумашедши и подгонил всичките с очень тяжело желязо. От бяс му дошла гигантска сила,, та Дим и Пит едва смогли да се измъкнат през окното, но Георгий се спънал в килима и онова страхотно желязо се стоварило със замах и му разцепило тиквата, което било и финалът на Георгий предателя. Дъртият убиец се отървал по параграфа за самооборона, както си му е редът. А дето Георгий бил убит, макар и повече от год, след като ме схватиха ченгетата, тоже си е в реда на нещата и е вече пръстът на Судбата.

— Сега накъде, а?

Возкресение сутрин. Находихме се в страничния параклис, където отчето на каталажката ни просвещаваше в Словото Божие. Моята работа беше да стоя до скапаното стерео и да пускам тържествена музика преди, след и по средата, когато идва ред да се пеят химни. От мястото си в дъното на параклиса (имаше общо четири в нашата Дупка 84 F), близо до надзирателите и часовете с пушки и с болшие грязни жестоки морави мутри, увиждах как всички заключони седят и слушат Словото Божие в ужасните си бозави затворнически платя, а от тях се носеше гадна воня, не точно на некъпано, не на мърляво, а особая смрад, каквата имат толко криминалните, братлета, на прах и кир, отчайваща смрад. Подумах, че може и аз да издавам такава воня, след като съм вече настоящий пандизчия, макар и очень молодой. Вот почему ми беше очень важно, братлета, да се измъкна от тази смърдяща грязна зверилница при първата възможност. И както ще увидите, ако продължите да четете, такава възможност скоро изникна.

— Сега накъде, а? — спроси отчето за трети път. — Така ли все ще влизате и излизате от институции като тази, макар че повечето от вас са по-често вътре, отколкото вън, или ще чуете най-сетне Светите Слова и ще осъзнаете възмездието, очакващо неразкаялия се грешник както в отвъдния свят, така и в този. Сбирщина от идиоти сте повечето,

щом продават рожденото си право на свобода за черпак студена каша. Гъделът на кражбата, на насилието, увлечението по лесния живот — каквото и да струват те, щом имаме неоспоримо доказателство, Да, да, непоклатимо доказателство, че адът съществува? Знам го, знам го, приятели, защото са ме осенявали видения, че има едно място, потъмно от затвор, по-горещо от пламък на човешки огън, където душите на неразкаяли се престъпници и грешници като вас — й не ми се хилете, дявол да ви вземе, не се смейте, — като вас, казах, пицят там в безкрайна и непоносима агония, с носове, задавени от вонята на мръсотия, с уста, тъпкани с парещи изпражнения, и кожа на парцали и язви, и с огнени кълба в гърчещите си черва. Да, да, да, знам го.

На това място, братлета, един заключон някъде от задните редове издаде шум от устна музика — „пъррррр пър“ — и свирепите часови немедлено се задействаха, втурвайки се към мястото, откъдето според тях идваше шумът, като раздаваха ритници и толчоци наляво и надясно. После гепиха един нещастен, треперещ, слаб и дребен старик и го издърпаха, докато той през цялото време кричеше: „Не бях аз, онзи беше, ето то“, но това не имаше значение. Блъснаха го злобно и го изкараха от параклиса, нищо че крякаше като сумашедши.

— А сега — каза отчето — чуйте Словото Божие.

Той взе дебелия том и запрелиства страниците, като плюнчеше пръсти с мляс мляс. Беше болшой плещест негодяй с очен красное лице, но аз му се нравех, тъй като бях млад и проявявах интерес към голямата книга. Уговорено беше като част от бъдещото ми обучение да чета от книгата дори със съпровод на църковния грамофон. Страхотия, братлета. Истина ви казвам. Имаха обичай да ме заключват и да ме карат да слушам светата музика на Бах и Хендел и тогава четях за ония древни мошета, дето се били помежду си, а после си поркали юдейското вино и чукали прислужничките на съпругите си. Болшая работа ви казвам. Това ме поддържаше, братлета. Много-много не се вживявах във втората част на книгата, в която имаше повече конско чем мариз и шибане. Но един ден отчето ми рече, като ме стисна здравата с огромнейшата си толста рука:

— А, 6655321, мисли върху божиите страдания. Рассуждавай върху тях, синко. — Като ми лъхаше на скоч, а потом се запъти към маленката си бърлога да пийне още.

И так изкълвах всичко за бичуването и трънения венец, за креста и всичките ония измишльотини и увидих лучше, че всущност там имаше нещо. Докато стереото свиреше части от хорошия Бах, аз затварях глаза и се увиждах как помагам и дори командувам побоя и разпъването, облечен в тога по последно слово на римската мода. Вот как времето в Дупка 84 F изобщо не беше изтратено и самият Директор бил доволен да услъйши, че съм се пристрастил към религията, което бе и моята надежда.

Оная възкресна утрин попчето прочете от книгата за човеците, дето слъйшали Словото Божие, но се правели на глухи, потому що били като къща, построена на пясък, докато плиснал дожд и страшно бум бум раздрало небето и се свършило с тая къща. Но аз рассуждавах, че само много смотан човек ще си построи дом върху пясък и че сигурно всичките му друзя и тъпи съседи ще му се смеят, без да му казват колко е смотан, дето строи така. Тогда отчето изкрича:

— А сега, стадо, ще завършим с химн 435 от затворническият псалтир.

И тогда се чу тряс прас шльоп, докато заключоните извадиха и открииха грязните си маленки поснопойки и запрелистваха с плюнка страниците, а озверените часовои кричаха: „Я да млъквате, копелета! Наблюдавам те, 920537.“ А аз, разумеетя, бях приготвил пластинката и пуснах семплата музика за орган да делае воууу. И тогда заключоните почнаха да пеят за ужас на человеческия слух:

*Слаби сме кат преварен чай,
бъркай го, не се май!
Не сме разглезени с амброзия.
Имаме да плащаме тормози, я.*

Те извиваха като вопъл тия чепухански слова, а отчето сякаш ги шибаше с камшик: „По-силно, дявол да ви вземе, по-високо пейте“ и часовоите кричаха: „Сега ще ти дам аз на теб, 7749222“ и „Ще те пребия, гад такава“; потом всичко закончи и отчето рече: „Светата Троица да ви пази и да ви направи добри, амин.“ Изнизването се начина под звуците на уместно избраната от вашия смирен разказвач Симфония № 2 от Адриан Швайгзелбер. Каква сган са, мислех си,

докато стоях до скапаното църковно стерео и смотрех как се тътрят и бляят като овце и ми козируваха с грязните си пръсти, потому що аз като че бях на очен специална почит. А когато се изниза и последният с увиснали като на обезяна руки и часовоят отляво му фрасна един звучен толчок по тила, и след като изключих стереото, отчето дойде при мен, пафкайки канцер, все още по платя на божи слуга, цял в дантели и бял като девочка. Сказа ми:

— Ти пак заслужи моята благодарност, синко 6655321. И какви новини имаш днес за мен?

Номерът беше, че на тоя поп очен му се щеше да стане велик человек в света на зарешеточната религия и му трябваше хорошая препоръка от Директора, поетому той ходеше и потихонко дробеше на Директора час по час какви пъклени планове се кроят сред заключоните. Повечето от тая гадост му я донасях аз. Большой дял от това бе изфабрикуван, но една част беше правда, като например, когато до килията ми стигна по водопроводните тръби онова чук чук чук чук точка тире точка тире, че Големия Хариман се гласи да бежае. Щял да толчокне надзирателя, като отива до уборната, и да се измъкне с неговите платя. Потом се готвеше и большое разплискване на гнусната пищца, дето ни даваха в столовата, и аз го знаех, и го издадох. Отчето го предаде по-нагоре и бе похвален от самия Директор за буден граждански дух и остър слух. Но този път съобщих нещо, което не беше правда:

— Сър, тръбите ми предадоха, че доставка кокаин е пристигнала по нередовни пътища и че разпределителният център ще бъде някъде на петия етаж.

Всьо ето го бях съчинил сам, както бях поступил и с много от тези истории, но отчето ми бе крайно признателен и рече:

— Браво браво браво. Ще предам това на Негова милост. — Така той наричаше Директора.

— Направих каквото е по силите ми, сър, да? — Всегда изпользувах възпитания си джентълменски голос, когда разговарях с повисокопоставените. — Положих всички усилия.

— И аз така мисля, 6655321 — отвести отчето, — много ми помагаш и виждам, че проявяваш искрено желание да се поправиш. И ако продължаваш по този път, лесно ще получиш намаление на присъдата.

— Но, сър — започнах аз, — какво ще кажете за оная нова работа, за която приказват? Какво е това ново лечение, което те измъква от затвора за нула време и гарантира, че няма да попаднеш пак вътре?

— О? — отвърна той очен острожно. — Къде си го чувал? Кой ти е разправял за тия работи?

— Ами, разчува се, сър. Приказват си двама часовои и току-виж някой ги чул, без да ще. Или пък намерил някой парченце вестник в работилницата и там пишело всичко. Какво ще кажете да ме предложите за тая работа, сър, ако не е нахално да ви помоля?

Увиждах го как премисля, пушейки своя канцер, и се чуди колко ли да ми скаже от онова, дето знае по въпроса, повдигнат от мен. Потом рече:

— Предполагам, че имаш предвид Метода на Людовико.

Още беше нащрек.

— Не знам как се нарича, сър, знам само, че те измъква оттук, бързо-бързо и гарантира, че няма да се върнеш повече.

— Така е — потвърди той и веждите му се свъсиха, като ме погледна. — Имаш право, 6655321. Но, разбира се, това е все още в експериментална фаза. Много е просто, но е много драстично.

— Но се прилага тук, нали сър? — настоявах. — В ония нови бели сгради до южната стена. Гледахме как ги строят, сър, докато се разхождахме.

— Все още не се прилага — отвърна той, — поне в нашия затвор, 6655321. Негова милост се отнася към това с големи съмнения. И трябва да призная, че ги споделям. Въпросът е дали такъв метод е в състояние наистина да направи човека по-добър. Добротата идва отвътре, 6655321. Добротата е въпрос на избор. Когато един човек не може да избира, той престава да бъде човек. — Щеше да продължи още тия чепухи, но услъйшихме, че следващата тайфа заключони идва трак трак трак по железната лестница, на път за своята порция религия. И той каза: — Ще побъбрим за това някой друг път, а сега отивай на доброволния труд.

И аз се върнах при грамофона да сложа кантатата „Бдете“ от Й.С.Бах, а грязните смрадливи преступници и извратени типове се дотътриха като стадо пребити обезяни с часовете, които ги навикваха

и налагаха. Не след дълго отчето вече ги спреси: „Сега накъде, а?“ Останалото го знаете.

Оная сутрин имахме четири такива порции зарешеточна религия и отчето не открои вече дума за тоя Метод на Людовико ли беше, какво беше, братлета. Като закончих работа със стереото, той ми благодари с няколко слов, а потом ме закараха до килията на шестия етаж, където бе моето очень вонящо и претъпкано жилище. Часовоят не беше лош человек и нито ме толчокна, нито ме ритна, като ми отвори, только каза: „Добре дошъл пак в старата мухлясала дупка.“

И ето ме опять при тукашните ми друзья, болшие преступници, но слава на Бога, поне не ги избиваше на телесни перверзии. Зофар седеше на нара си — очень тонкий и мургав человек, който приказваше ли, приказваше с канцеровия си голос, но никой не си делаше труда да го слуша, защото използваше очень старовремски преступнически жаргон. Уол Стената пък имаше само един глаз и по случай воскресния ден си кълцаше ноктите на ногите. Имаше и един, викахме му Големия Жид, очень ловък и очень похотлив, който лежеше проснат на нара си като мъртъв... Другите се казваха Джоджон и Доктора. Джоджон беше очень подъл, умен и гъвкав и спец по изнасилване, а Доктора се преструвал, че лекува сифилис и гонорея и глитус, но всъщност бе инжектирал само аква дестилата, а и беше убил две девочки, вместо — както обещал — да ги отърве от нежеланото бремене. Пълна отврат бяха всичките и хич не ми беше хорошо с тях, братлета, както се досещате, но нямаше да е за дълго, истина ви казвам.

Хочу да знаете, че моята килия е била предназначена только за трима, когато са я строили, но тепер вътре бяхме шестима, наблъскани заедно, потни и грязни. Такова беше положението във всички килии на всички каталажки по онова время, братлета, и това бе позор за тъпия град да няма къде человек да си опъне ногите. И ако щете вярвайте, но ровно тази неделя бросиха внутри още един заключон. Тъкмо бяхме съели вонящата пища кнедли и гнусен сос и кротко си пафкахме по канцер, каждъй на нара си, когда вкараха тоя человек. Беше кокалест и стар и пръв нача да кричи и да се оплаква, преди да сможем да увидим положението. Опита се да разклати решетките, кричейки: „Имам право на постеля, мамка ви! Тука е претъпкано, шибана работа. Няма място за мен, чухте ли?“ Но единият от часовоите се върна и му каза да си

наляга парцалите и да се смести при тоз, който го пусне на нара си, ако не, да спи на пода.

— И по-тясно ще ви става — каза надзирателят. — Целият свят се напълни с престъпници като вас.

Влизането на новия човек бе всъщност начало на моето излизане от Дупката, защото той се оказа толкова омерзителен и свадлив заключон, с грязни помисли и извратени намерения, че започнахме да си патим още от първия ден. Беше и болшой фукльо и взе да ни продава номера с насмешка на лицето и с висок наперен глас. Обяви, че е единственият настояща переступник, страшилище в цялата зверилница, като раздуваше как бил совершил едно и друго, как бил очистил десет кримпатрула само с опакото на ръката си и какви ли не още гадости. Само че никто не му се хвана на удочката, братлета. Тогда той се заяде с мен, защото що бях най-младият там и според него най-младият заключон трябвало да спи на пода, а не той. Но все останъие бяха с мен, кричейки: „Не го закачай, грязна сволоч“, а той-захленчи, че никто не го обичал. И так, през същата нощ се събудих и с ужас заметих, че мръсникът е легнал до мен на нара ми, който беше на най-долния от трите реда, но и най-тесен, и ми болтае мръсотии за любов, като ми пуска грязни руки. Тогда обезумях и му оперих един, макар да не смотрех очен хорошо на единствената маленка красна лампичка в коридора. Но знаех, че е същото вонящо копеле, а когато работата стана сериозна и запалиха некоторые лампи, увидих грязното му лице с кров, която течеше от рота му, дето го бях фраснал с кулак.

Тогда стана тя каквато стана, щом съкилийниците ми се проснуха и взеха да се включват в мелето, като раздаваха толчоци напосоки в полусумрака и врявата разбуди целия етаж, та скоро се разнесе кричане и тропот на жествяненни канчета по стената, сякаш заключоните из всички килии решиха, че начинае болшое междучасие, братлета. Потом светнаха лампите и часовите пристигнаха по рубашки, брюки и шляпи, размахали болшие тояги. Увидихме покраснелите си лица и размаханите руки в пестници, без да преставаме да кричим и да псуваме. Тогда аз се оплаках, братлета, но всички часови заявиха, че вероятно вашият смирен разказвач е начинал все таки пръв, щом по мен нямаше ни белег, ни драскотина, а от оня мръсник течеше красная кров, дето го бях фраснал по рота. Падна ми

перде от тая работа. Заявих, че няма да спя нито една нощ в тая килия, ако властите на пандиза допускат разни грязни извратени преступници да посягат върху тялото ми, когато не съм в състояние да го защитя, защото спя.

— Потърпи до сутринта — казаха те. — За твоя милост ще има отделна стая с баня и телевизия. Утре ще се погрижим за всичко. Но засега, маленький друг, положи глава на сламената си подушка и да не сме чули гък от някого. Ясно ли е?

Изметоха се с най-строги предупреждения към нас и после светлините изгаснаха, а аз заявих, че няма да мигна цяла нощ, като се обърнах първо към гадния преступник:

— Върви, лягай на нара ми, щом хочеш... Не го ща вече. Ти и без това го освини с грязната си плот.

Но другите възроптаха. Големия Жид, още разгорещен от маризенето в мрака, се обади:

— Не на нас тия, братле. Как ще му се дадем на тоя фукльо!

Новият не му остана дължен:

— Я заткнис, Юда!

Кое то значеше да млъкне, само че много обидно. Тогава Жида скокна да го толчокне. Но Доктора го спря с изискания си голос:

— Престанете, джентълмени. Нали не щем неприятности.

Ама новият просто си го ишчеше. Личеше му как си въобразява, че е болшая клечка и е под достойнството му да дели килия с още шестима, пък и на пода да спи, ако не бях му направил етот жест. И се залови да се подиграва на Доктора:

— Я го скивай ти него, не щял да си има неприятности, а? Ташак!

Тогда Джрджон, зъл и лукав и наежен, се обади:

— Я като няма да има сон, да се повъзпитаваме малко. Нашият нов приятел има нужда от един добър урок.

Макар да бе специализирал изнасилване, той говореше изискано, тихо и делово. Новият заключон му се надсмя:

— Ау, че ме е шубе! Мухльовци!

Тогда се започна, но съвсем потихонко, без никой да повишава голос. Новият закрича маленко, но Стената му фрасна няколко по рота, докато Големия Жид го натискаше в решетките, та да го увиждаме хорошо на маленката красна светлина от коридора, и той делаеше само

оо оо оо. Не беше силен човек и очень немоцно се опитваше да ответи на ударите, та сигурно затова бе толкоз гръмогласен и нафукан. Аз пък, като увидих опят кров да аленее на червената светлина, усетих как в червата ми се надига знакомата радост и рекох:

— Оставете го на мен. Хайде, дайте ми го, братлета. Евреинът отвърна:

— Йес, йес, момче, пада ти се по право. Наложил го хорошенко, Алекс.

И всички стояха наоколо, докато маризех преступника в мрака. Блъсках му кулаци, удрях му шутове със сапогите си, а като го бутнах странично, той се срина на пода. Потом му забих един ритник в главата, той каза само оооох и отхърка като заснул.

— Достатъчно — каза Доктора. — Мисля, че за днес урокът му стига. — И присви глаза да увиди по-хорошенко рухналия и претрепан човек на пода. — Нека сега да сънува как за в бъдеще става по-сговорчив молодец.

Тогава всички се подняхме по нарове, много умали вече. И аз сънувах, братлета, че съм в един очень бошой оркестър, от стотици и стотици музиканти, а диригентът му е нещо между Лудвиг Ван и Г.Ф.Хендел, очень глух, сляп и изнемоцян. Аз бях между духовите инструменти, но свирех на един розово-бял фагот, направен от плът, която излизаше от моята, Точно от средата на корема, и като духнах в него, се разхохотях, защото гъделичкаше, а Лудвиг Ван Хендел обезумя от гняв. Той се приближи до лицето ми и изкрича силно в ухото ми, при което аз се събудих изпотен. Силният шум, разумеет се, беше звънецът на тюрмата дзъррррр дзъррррр дзъррррр. Беше зимна утрин, главите ми бяха очень гурелясали и когато ги отлепах, засмъдяха ме от електрическата светлина, блеснала по цялата зверилница. Погледнах надолу и увидих новия преступник да дежи на пода, цял в кров и синини и все още не на себе си. Тогава си спомних за прошлата вечер и ме напуши смях.

Но като се надигнах от нара и го потропах с босия си ног, усетих го леден и вдървен, та отидох до нара на Доктора и го разтресох, потому що той очень трудно се будеше сутрин. Ето раз обаче скочи бърстро, също и останалите, освен... Стената, който спеше като заклан.

— Много жалко — каза Доктора. — Сърдечен удар трябва да е. — И добави, като ни огледа: — Не биваше така да се нахвърляте върху него. Крайно неразумно.

— Какви ги дрънкаш, Док — каза Джоджон, — и ти не чакаше да те подканят. Малко ли юмруци му заби?

Тогава Жид се обърна към мен:

— Ти като че най-много се беше разпенил, Алекс. Оня последен ритник май беше доста гаден.

Взех да се нервирам от това и казах:

— Кой пръв започна, а? Аз се намесих чак накрая, не помните ли? — И като посочих Джоджон, заявих: — Ти даде знак. — Стената хъркаше яко, та добавих: — Я събудете оная грязна сволоч! Той го мариеше в зубите, докато Жид го държеше до решетките.

Тогава Доктора отсъди:

— Никой не може да отрече, че се е поизпробвал над човека, колкото да му даде добър урок, тъй да се каже, но явно е, че ти, мило момче, с цялата необузданост и, бих казал, безогледност на младостта, си му нанесъл смъртния удар. Колко жалко.

— Предатели! — викнах им. — Предатели и лъжци! — защото виждах, че всичко се повтаря, като две години тому назад, когато тъй наречените ми друзья ме оставиха в лапите на кримпатрулите. Ясно ми беше, че на тая земля не можеш да вярваш на никого. Тогава Джоджон отиде да събуди Стената и Стената беше готов да се закълне, че най-подлите толчоци и грубости са били нанесени от вашия смирен разказвач. А когато цъфнаха часовете и шефът им, че и Директорът, всичките ми съкилийници се надкричаха да разправят врели-некипели и измишльотини какво съм бил сделал, за да убия етот ненужен обратен тип, чието окървавено туловище лежеше като мешок на пода.

Очен особъй ден беше, братлета. Изнесоха мъртвото тяло и всички ние из цялата каталажка трябваше да стоим заключени до втори приказ, без да ни раздадат нито пища, нито стакан горещ чай. Седяхме си ей така, а надзирателите и часовете толко шагаеха нагоре-надолу по коридора, като изкричаваха от време на време: „Млъквай“ или „Затвори си плювалника“, щом чуеха дори и шепот от някоя килия. Към единайсет часа всичко живо замръзна и се разтрепера и като че засмърдя на шубе от килиите, а потом увидихме Директора и Главния шеф заедно с няколко болшие очен важни човеци, които кричаха

бъйстро, увлечени в разговор като сумашедши. Като стигнаха до края на коридора, чу се, че се връщат, тоя път по-медлено, а Директорът, очен потен, мазен, русоляв человек, толко повтаряше: „Но, сър...“, „Добре, как да постъпим, сър?“, и тъй нататък. Тогда цялата им толпа спря пред нашата килия и Главният часовой отвори. Веднага си личеше кой е най-важната клечка — очен висок, със сини глази и с очен хорошие платя, по-готин костюм не съм скивал, братлета, последна дума на модата. Той толко посмотри през нас, горките заключони, и каза с очен файнски, много образован голос:

— Правителството не може повече да търпи тези отживели наказателни теории. Натъпквате престъпниците по много заедно и ето какво става. Получавате концентрирана престъпност, престъпления наред с наказанието. Скоро може би целите затвори ще са ни нужни за политически затворници.

Това изобщо не разумявах, братлета, но в конце концов той не говореше на мен. После добави:

— Към обикновените престъпници, като тая противна тълпа тук (тоест мен, братлета, както и останалите, които си бяха настоящие преступники и изменници при това), — трябва да се прилага само лечение. Изкорени рефлекса им за престъпление, и толкова. Пълнен ефект след една година. Не виждате ли, че тъй нареченото наказание не значи нищо за тях? Те го понасят с готовноет. Започват да се избиват помежду си. — И извърна към мен строгите си сини глази.

Аз събрах кураж и казах:

— Моите уважения, сър, но възразявам остро срещу онова, което току-що казахте. Не съм нито обикновен престъпник, нито съм противен. Другите може да са противни, но аз не съм.

Главният часовой стана целият морав и изкрича:

— Затваряй си плювалника, че ще те науча аз тебе! Ти знаеш ли кой е това?

— Стига, стига — каза тоя болшой человек. После се обърна към Директора и рече: — Използвайте го за опитен образец. Той е млад дръзък злодей. Бродски ще се заеме с него утре, а вие стойте там и наблюдавайте Бродски. Действува безпогрешно, не се бойте. Този покварен хлапак ще стане неузнаваем.

Ети тежки слова, братлета, бяха началото на моята свобода.

3

Същата вечер часовете ме смъкнаха тихо и кротко с толчоци на среща при Директора в неговата светая светих. Той ме погледна очен отегчено и рече:

— Едва ли знаеш кой беше този човек сутринта, 6655321, а? — и без да изчака да отговоря „не знам“, продължи: — Не друг, а Министърът на вътрешните работи, новият Министър на вътрешните работи с „голямата метла“, както се казва. Наумил си е едни нови идеи и заповедите са си заповеди, макар че, под секрет казано, аз не ги одобрявам. Категорично не ги одобрявам. Око за око, казвам аз. Удари ли те някой, удряш го и ти, нали така? Защо тогава Държавата, така жестоко удряна от вас, хулигани и престъпници, да не ви отвърне също с удар? Но новото виждане казва обратното. Според новото виждане трябва да превърнем злото в добро. Кое то аз смятам за крайно несправедливо. А ти?

Опитах се да отговоря колкото може по-вежливо и угоднически:

— Сър...

Но Главният часовой, застанал цял морав и наежен зад стола на Директора, изкрича:

— Затваряй си плювалника, гад!

— Добре, добре — каза умореният и изтерзан Директор. — Ще бъдеш превъзпитан, 6655321. Утре заминаваш при онзи Бродски. Предполага се, че до три седмици ще можеш да напуснеш затвора. След по-малко от три седмици отново ще бъдеш сред широкия свободен свят и няма вече да ди номер. Предполагам — и тук той леко изсумтя, — че тази перспектива те радва?

Не ответих нищо и Главният часовой крикна:

— Отговаряй, мръсно говедо, щом Директорът те пита!

Затова казах:

— Разбира се, сър. Много ви благодаря, сър. Аз много се старях тук, повярвайте. И съм признателен на всички за грижите.

— Няма защо — въздъхна Директорът. — Това не е никаква награда. Сега трябва да подпишеш един документ. В него се казва, че

си съгласен остатъкът от наказанието ти да бъде заменен с доброволно подлагане на, както нелепо е казано тук, възпитателно лечение. Ще подпишеш ли?

— Разбира се, сър — отвърнах. — И много съм ви благодарен.

Дадох ми писалка и написах името си красиво и гладко.

— Добре — каза Директорът. — Това е всичко. Обади се Главният часовой:

— Свещеникът на затвора би искал да преговори с него, сър.

Изведоха ме и ме поведоха с бодра стъпка по коридора към страничния параклис, като през цялото време часовойт ми удряше толчоци по гърба и главата, но някак очен лениво и отегчено. Прекосихме параклиса, за да стигнем до маленката кантора на отчето, където ме накараха да вляза. Отчето седеше на бюрото си и ясно издаваше приятната мъжка миризма на скъпи канцери и скоч. Каза:

— А, седни, седни, малък 6655321. — И се обърна към часовойте: — Чакайте навън. — Те се подчиниха. Тогава той ми заговори по един много сериозен начин, като ми каза: — Едно нещо искам да разбереш, момче, и то е, че тая работа няма нищо общо с мен. И ако беше разумно, щях да протестирам, но не е. Пред мен стои въпросът за собствената ми кариера, за слабия ми глас на фона на много по-силни елементи в политиката. Ясен ли съм ти? — Не беше, братлета, но аз му кимнах в знак на съгласие. — Засегнати са много сериозни етични проблеми — продължи той. — От теб ще направят добро момче, 6655321. Никога вече не ще изпитваш желание да върпшш насилие или да нарушаваш по какъвто и да е начин Спокойствието на Държавата. Надявам се, че разбираш всичко това. Надявам се, че си съвсем наясно.

— О, хубаво ще е да стана добър, сър. — Но вътрено се хилех, братлета. Той пак продължи:

— Може и да не е чак толкова хубаво да си добър, малки ми 6655321. Може дори да е ужасно. И като ти казвам това, давам си сметка колко противоречиво звучи. Знам, че ще прекарам много безсънни ноци над този проблем. Какво иска Бог от нас? Дали иска да сме добри по направа или по избор? И дали човекът, който избира злото, не е в известен смисъл по-добър от човека, на когото му е наложено да бъде добър? Сложни и трудни въпроси са това, малък. Но сега искам да ти кажа само едно: ако някога в бъдеще си спомниш за

това време и за мен, най-низшия и смирен божи служител, недей, умолявам те, да таиш в сърцето си омраза към мен, смятайки, че съм съпричастен по някакъв начин в онова, което ще ти се случи. А като стана дума за молитви, с тъга осъзнавам, че едва ли ще има смисъл да се моля за теб. Ти преминаваш в област, над която молитвите нямат власт. Ужасно, ужасно нещо, като си помисли човек. И все пак в известен смисъл, избирайки да бъдеш лишен от възможността да правиш нравствен избор, ти в края на краищата действително избираш доброто. Поне така ми се ще да мисля. Тъй че, Бог да ни помага, 6655321. — И взе да плаче. Но аз много-много не се трогнах от това, братлета, и само потихонко се разсмях вътрешно, защото му личеше, че си е сръбнал хубавичко от уискито, пък и тепер измъкна от бюрото си бутилка и си наля страхотно мощна доза в една очень мазна и грязна чаша. Гаврътна я и каза: — А може всичко да върви добре, кой знае? Неведоми са делата господни.

И запя някакъв химн с такой дълбок и плътен голос, да му се не надяваш. Тогава вратата се отвори и часовете влязоха, за да ме отведат с толчоци в смрадливата килия, докато отчето пееше ли, пееше своя химн.

И така, на следващата сутрин трябваше да скажа сбогом на старата Дупка и даже малко се нажалих, както става обикновено, като напуска човек място, с което е свикнал. Но не отидох кой знае колко далеч братлета. С ритници и кулаци стигнах до новата бяла сграда точно зад двора, в който правехме разходчиците си. Беше току що построена и излъчваше студена лепкава миризма, от която те побиваха тръпки. Стоях в страшния болшой гол коридор и възприемах незнакомата миризма, душейки с очень чувствителната си муцуна. Миришеше на болница, а човекът, на когото ме предаде часовете, беше в бяла манта, като доктор. Той подписа документите, а единият от грубияните, дето ме бяха докарали, му каза:

— Внимавайте с тогова, сър. Бил е и пак ще бъде опасно престъпно копеле, колкото и да се подмазва на свещеника и да чете Библията.

Но новият човек имаше очень хорошие сини очи, които се усмихваха, докато говореше.

— О, няма от какво да се боим. Ще бъдем добри приятели, нали така?

И се засмя с очи и с хорoшата си болшая рот, пълна с лъскави бели зуби, та немедлено ми се понрави. Потом той ме предаде на един по-низш, пак в бяла манта, който също беше очен любезен и ме отведе в много хорoшая бяла и чиста комната със занавеси и нощна лампа и само с един кроват — цялата на разположение на вашия смирен разказвач. Хорoшенко се порадвах вътрешно на това, като си помислих колко щастлив малчик съм всъщност ура ура ура. Казаха ми да съблека гнусните затворнически платя и ми дадоха страхотно красива пижама, братлета, светлозелена, последна дума на модата за спане. Дадоха ми и хубав вълнен халат и много приятни туфли да си пъкна в тях ногите. Тогда си помислих: „Е, Алекс, маленки ми 6655321, голям късмет извади, няма грешка. Ще си отживееш тук.“

И като ми дадоха и готин стакан с върховно кофе и няколко стари газети и списания да разглеждам, докато го пия, влезе онзи, първият человек, дето се беше подписал за мен, и рече:

— А, ето те. — Което беше доста глупава приказка, но не прозвуча глупо, потому що человекът беше очен приятен. — Аз съм д-р Бранъм — каза той. — Асистент съм на д-р Бродски. А сега, ако ми позволиш, ще ти направя набързо един цялостен преглед. — И извади от кармана си слушалка. — Трябва да сме сигурни, че си съвсем здрав, нали? Ами да, така трябва.

И докато лежах разсъблечен до кръста, а той ме преслушваше и постукаваше тук-там, попитах го:

— Какво точно ще ми правите, сър?

— О — рече д-р Бранъм, а холодната му слушалка пълзеше надолу по гърба ми, — съвсем проста работа. Само ще ти покажем някои филми.

— Филми ли? — спросих. Не можех да повярвам на ушите си, братлета, както се сецате. — Искате да кажете, че все едно съм на кино?

— Те са по-особени филми. Дори много особени. Първата прожекция ще бъде днес следобед. Да, да — продължи той, като се изправи, понеже беше наведен над мен, — ти изглеждаш съвсем здраво момче. Малко недохранено може би. Сигурно е от затворническата храна. Облечи си сега пижамата. След всяко ядене — продължи той, сядайки на ръба на кровата, ще ти слагаме една инжекция в ръката. За твое добро.

Почувствувах се очень признателен на този добър д-р Бранъм.

— Витамини ли, сър?

— Нещо такова — каза той, усмихвайки се хорошенко и любезно. — Само по едно боцване в ръката след всяко хранене.

И си излезе. Аз се опънах на кровата, като си мислех, че съм в самия рай, и се зачетох в някои от списанията, които ми бяха дали: „Световен спорт“, „Кино“, „Голова“. После се отпуснах, затворих очи и си представих колко хорошенко ще бъде, като изляза отново навън, Алекс на някоя хубава лека службица за през деня, потому що вече съм очень стар за училището-мъчилище, а потом с нова бандичка за през нощта, и първата ми работа ще бъде да пипна Дим и Пит, ако още на са ги пипнали ченгетата. Само че етог раз очень ще внимавам да не им падна в ръчичките. Щом ми дават хората ещо один шанс, макар да съм убиец и какво ли не още, няма да е честно, ако пак им се натреса, след като са си дали такъв труд да ми прожектират филми, които ще ме направят хороший малчик. И здравата се посмях на наивността на всички, та се превивах от смях, когато ми донесоха обяда на поднос. Човекът с таблата, тоже самой, дето ме вкара в маленката спалня, щом приехах, каза:

— Колко е хубаво да видиш, че някой е щастлив. Много вкусна пища бяха поднесли, братлета: две-три ломчики горещ ростбиф с картофено пюре и овоци, потом морожено и стакан хорош топъл чай. Оставили бяха и един канцер с една единствена кибритена клечка. Това се казва лайф, братлета. Потом, около половин час позже, когато вече почти заспивах, влезе една милосердна сестра, хорошенка девочка със страхотни груди (каквито не бях виждал от два года), носейки спринцовка на табличка.

— А, витаминчета, а? — казах аз и взех да й викам тц тц тц брей, но тя не ми обърна внимание. Само заби иглата в лявата ми рука и пссс вкара витамина. Потом си излезе, като чаткаше с високите токове на ногите си. Тогда влезе человекът с бялата манта, който трябва да беше милосерден брат, бутайки инвалидна количка. Останах маленко изненадан да увидя такая вещь.

— Почему е това, братле? Мога да използвам собствените си ноги за вървене, кудато и да е. Но той возрази:

— По-добре е аз да те возя.

И наистина, братлета, когато се смъкнах от кровата, усетих се маленко немощен. Сигурно от недохранианването, както каза д-р Бранъм, с оная отвратна пища в Дупката. Но витамините в инжекцията ще ме оправят. Сто процента е сигурно, помислих си.

Там, където ме закараха с инвалидната количка, братлета, не приличаше на никакво кино, дето съм ги скивал до сих пор. Истина е, че едната стена бе цялата покрита със сребрист екран, а отсрещната стена имаше четвъртити дупки за прожекторите и навсякъде из комнатата се увиждаха стереоколони. Но пред дясната от другите две страни имаше цял шкаф с какви ли не уреди, а в центъра на пода пред екрана стоеше нещо като зъболекарски стол с дълги жици, проточени от него, та трябваше да изпълзя от количката, за да седна там с маленко помощ от друг мъжчина в бяла манта. Тогава заметих, че под дупките за прожекторите всичко беше като заледено стъкло, и ми се стори, че увидих да мърдат сенки на люди и услъйшах някой да кашля бух бух бух. Но потом усещах сам колко съм станал слаб и го отдадох на смяната на затворническата пищча към новата богата пищча и на витамините, дето ми ги инжектираха.

— Така — каза тоя, дето буташе колияката, — сега ще те оставим. Прожекцията ще, започне, щом пристигне доктор Бродски. Приятно гледане.

В интерес на истината, братлета, хич не ми беше до кино тоя следобед. Просто нямах настроение. Много повече ми се щеше да му ударя един сон на кровата, сладко-сладко и сам-саменичък. Очен отпаднал се чувствувах.

Но ето че един в бяла манта взе че,ми завърза главата за облегалката, като през цялото време си тананикаше някаква отвратна попесньовка.

— Това пък защо е? — спросих аз.

А човекът спря за миг да пее и ми каза, че била, за да ми държи главата неподвижна, та да съм погледнал в екрана.

— Ама аз ИСКАМ да гледам в екрана. Довели са ме тук да гледам филми и ще ги гледам, дявол да го вземе.

На тия думи другият белодрешко (бяха общо трима, едната девочка, която седеше до машинарийките и се бързикаше с копчетата) се поразхохоти немножко.

— Не Се знае — каза ми. — Никой не може да каже. Остави на нас. Така е по-добре.

И тогава увидих, че ми завязват руките към перилата на стода, а ногите ми всъщност залепват на стъпненките. Стори ми се сумашедша тая работа, но ги оставих да правят каквото хочат. Щом ще ставам свободен малчик след две седмици, готов съм на какво ли не междувременно, братлета. Едно нещо обаче не ми се понрави и то бе, когато ми сложиха някакви щипки на лоба и заципаха горните ми клепачи толкова нагоре, че не можех да закроя глаза колкото и да се мъчех. Опитах да се пошегувам:

— Филмът ще трябва да е страхотен, щом толкова държите да го гледам.

И един от белодрешковците ми рече тоже с кикот:

— Точно така, страхотен е, приятелю. Истински филм на ужасите.

Тогда ми нахлупиха някакво кепе, от което стърчаха безброй жици, а на корема ми залепиха нещо като пиявица, ама мека, и още една на грудите над неуморното ми цъкало и от тях тоже излизаха жици. После се чу шум от отваряне на дверь и се позна, че е входил някой много важен человек, по това как всички подчеловеци с бели манти замръзнаха по местата си. И тогава увидих тоя доктор Бродски. Беше маленки человек, шишкав, с кудрява коса по цялата голова, а на тумбестия си нос носеше очен дебели очки. Заметих, че има страхотен костюм, последна мода, а около него се носеше съвсем лека воня на операция. С него беше доктор Бранъм, цял ухилен, като да ме окуражи.

— Готово ли е всичко? — попита доктор Бродски с очен глубок голос.

И услъйших гласове да казват Да, да да като че отдалеч някъде, после по-близо и накрая някакво бръмчене, значи включиха разните джаджи. Тогава изгаснаха лампите и вашият смирен разказвач и приятел остана сам-саменичък съвсем испуган в тъмното, без да може да мръдне, нито да закрои глаза, нито нищо. И тогава, братлета, киното започна с някаква очен громка въвеждаща музика от уредбата, яростна и дисхармонична. А на екрана се появи образ, но никакие заглавия или имена на изпълнители. Увидих толко една улица, каквато има във всеки город, и беше настояща темна нощ и светеха лампи. Беше хороша

професионална пльонка, без отблясъци и петна, каквито сме свикнали да виждаме по ония мръснишки филми по чуждите къщи из крайните квартали. През цялото време музиката трещеше очен зловещо. И тогава се появи един старичок по улицата, ама очен стар, и върху него се бросиха двама малчици, облечени по последна мода тогава (пак тесни брюки, но уже не с галстуки, а с настоящи вратовръзки), и захватиха да се гаврят с него. Услъйшаха се писъците и стоновете му, като настоящи и дори се усещаше тежкото дишане на двамата бълтащи малчици. Направиха го на пихтия стария человек, маризиха го с юмруци, рваха му платята, а накрая забиха по няколко раз сапогите си в голото му тяло (которое лежеше покраснело от кров в грязната кал на канавката) и дим да ги няма. Потом се показа в едър план главата на тоя пребит старичок и кръвта му течеше очен красиво червена. Интересно как цветовете на реалния свят изглеждат истински толко кога ги увидиш на екрана.

Докато скивах всьо ето, братлета, взех да усещам, че хич не се чувствувам хорошо, но го отдадох на недохраниването и на това, че стомахът ми ещо не е готов за богатата пища и витамините, дето ми давах тук. Но се помъчих да зафоргетя ето и да се концентрирам върху следващия филм, който започна веднага, братлета, без почивка. Тоя път камерата показва една девочка, която първо я чукаше един малчик, потом друг, потом трети и четвърти, а тя кричеше много громко по уредбата, съпровождана от очен трагическа и патетическа музика. Беше като истинско, совсем истинско, макар че, като подумаш, не можеш да си представиш как някой ще се съгласи да му правят всичките тия неща за кино, и ако тия филми ги произвеждат Добрите или Държавата, хич не вярвам, че не са участвали в действията: Така че всьо ето трябва да е очен хитър монтаж, както му викат. Съвсем като наистина. А като се стигна до шестия или седмия малчик да хохоти и да си смъква брюките, а девочката да пици по уредбата като сумашедша, взе да ми се повдига. Болеше ме навсякъде и хем ми идеше да повърна, хем не ми идеше, та взех да изпадам в отчаяние, братлета, вързан так неподвижно към проклетия стол. Като свърши тоя филм, услъйсах гласа на оня доктор Бродски от масата с уреди да разправа:

— Реакция двајсет и пет? Обещаващо, обещаващо.

Тогда преминахме направо към следващия кусочек от филм и ето раз имаше само едно човешко лице, много бледо лице, совсем неподвижно, докато му правеха разни грязни вешчи. Потях се уже от болка в целия корем и от страхотна жажда и от онова туп туп туп, в главата ми, та май ако можех да не гледам изобщо тоя филм, нямаше да ми е толкова гадно. Но не можех да затворя глаза, а дори да се опитвах да извъртя очните си кълба, пак не можех да се измъкна от обсега на екрана. Так что трябваше да продължавам да скивам какво се делаше и да усльйшам нечеловеческите писъци на това лице. Знаех, че не може да е наистина, но това не помагаше. Гърчех се, но не можех да повърна, докато смотрех първо как една бритва реже окото, потом се плъзга надолу по бузата и я прави кльц кльц кльц цялата, а червената кров плисва по обектива на камерата. Потом всички зубли бяха изтръгнати с клещи, а кричането и кървицата бяха страхотни. Тогда усльйших очен доволния голос на доктор Бродски да казва: „Отлично, отлично, отлично.“

Следващото филмче беше с една стара женщина, която имаше магазинче, а една тайфа малчики я пребиха и потом изполомиха магазинчето и го запалиха. Увиждаше се как клетата старуха се мъчи да изпълзи от пламъците, като пищи и кричи, но тъй като с ритниците си малчиките й бяха сломали нога, тя не можеше да се помести. Пламъците свистяха и бучаха около нея, а през тях се увиждаше как агонизиращото й лице умолява, а потом изчезна в огъня и се разнесе най-громкият и мъчителен от всички мучителни писъци, издадени от човешчески голос. Тоя път бях сигурен, че ще повърна, и изкричах:

— Искам да повърна! Моля ви, нека да повърна! Донесете ми леген, за да повърна!

Но доктор Бродски се провикна в ответ:

— Само си въобразяваш. Не се тревожи, Започва следващият филм.

Трябва да беше някаква шутка, защото чух смях в тъмното. Тогава ме накараха да смотра най-ужасния филм за японски изтезания. Беше през войната 1939 — 1945 и приковаваха солдати към дърветата с пирони и зажигаваша под тях огън, а потом им режаха топките и дори показаша как на един войник му отсичат главата с меч и тя се търкаля с рот и глази ещо като живи, а тялото на войника почти се втурва вперьод и кровта му блика като фонтан от шията, докато наконец

падна, а японците шумно се кикотеха. Болките в корема, в главата и жаждата ми бяха станали страхотни и идваха като че ли от екрана. Поетому изкричах:

— Спрете тоя филм! Моля ви, спрете го! Не мога повече.

Тогда гoлoсът на доктор Бродски каза:

— Да го спрем ли? Да спрем искаш, а? Та ние още не сме започнали. — И се развихи високо вместе с другите.

Не хочу да ви описвам, братлета, какви други ужасни вещи бях принуден да гледам през тоя следобед. Мозъците на тия доктори Бродски и Бранъм и на останалите в бели манти, а спомнете си, че между тях имаше и една девочка, дето бѣзикаше копчетата и смотреше уредите, трябва да са били по-мръснишки от тези на преступниците в Дупката. Потому що не ми се увиждаше възможно човек да помисли дори да прави филми като тия, дето ме караха да гледам, вързан на тоя стол с насила облещени очи. Можех единствено да им крича очен громко да го спрат, спрат, спрат, та това поне маленко надвишаваше шума от толчоците и гавренето и от музиката, която ги съпровождаше. Можете да си представите как ми олекна след последния филм. Доктор Бродски каза със сънлив и отегчен глас:

— Мисля, че е достатъчно за първия ден, нали, Бранъм?

И ето ме пак на светнали лампи, главата ми тупти като болшая машина за болести, ротът ми сух и грязен отвътре и ми се щеше да повърна всяка пищча, дето някога съм изял, братлета, откакто съм бил отбит от майчината гред.

— Така — каза пак оня Бродски. — Можете да го закарате в леглото. — После ме потупа по плечото и рече: — Добре, добре. Много обещаващо начало — като се хилеше до уши, докато се изнизваше, а доктор Бранъм по петиге му, но доктор Бранъм ми се усмихна очен другарски и със съчувствие, като да нямаше нищо общо с цялата тая работа, ами просто са го принудили, като мен.

Както и да е, освободиха тялото ми от стола и пуснаха клепачите ми, та можех пак да ги отварям и затварям, братлета, с цялата болка и туптене в главата, след което ме отнесоха до количката, а потом до маленката ми спалня, а под-человекът, дето ме возеше, си тананикаше някаква грязна попесньовка и аз му се озѣбих:

— Я да млъкваш!

Но той само ми се ухили и рече:

— Хич да не ти пука, приятел — и запя още по-силно.

Сложиха ме в кровата и още се чувствах болной, та не можех да спя, но скоро начнах да усещам, че може би скоро ще започна да чувствам, как може би скоро ще се почувствам малко по-добре. Тогда ми донесоха хороший топъл чай с много молоко и сахар и като взех да го пия, си казах, че етот ужасен кошмар е минало свършено. Тогда влезе доктор Бранъм, любезен и засмян, и ми каза:

— Е, по моите изчисления би трябвало вече да започваш да се чувстваш по-добре, нали?

— Сър — отвърнах предпазливо. Не смилрах съвсем накъде биеше с тия приказки за изчисления, потому що человек сам се грижи да се оправи след болест и няма нищо общо с някакви си там изчисления. Но той седна кротко и дружелюбно на ръба на кровата и ми рече:

— Доктор Бродски е много доволен от теб. Реагираш много положително. Утре, естествено, ще има два сеанса, сутринта и следобед, и предполагам, че до вечерта ще се чувствуваш малко отпаднал. Но трябва да упорствуваме, за да се излекуваме.

— Искате да кажете, че трябва да изгледам...? Че трябва пак да...? О, не. Ужасно е.

— Разбира се, че е ужасно — усмихна се доктор Бранъм. — Насилието винаги е ужасно нещо. Точно на това те учим сега. Тялото ти го научава.

— Ама... Не разбирам. Не разбирам как така ми се повръща. Никога преди не ми се е повръщало. Напротив, чувствах точно обратното. Искам да кажа, като го правех или го гледах, ставаше ми очен хорошо. Просто не разбирам защо и как и какво...

— Животът е чудно нещо — каза доктор Бранъм с един такой свят голос. — Какво е животът, как е устроен човешкият организъм, кой може да разбере напълно тези чудеса? Доктор Бродски е забележителен човек, разбира се. Онова, което изпитваш ти сега, би трябвало да изпитва всеки нормален здрав човешки организъм пред проявите на силите на злото, пред действието на принципите на разрухата. Сега ти ставаш нормален, ставаш здрав човек.

— Няма да стане тая — отвърнах, — нито пък разбирам всичките тия неща. Вие просто правите така, че да се чувствам много, много болен.

— Сега зле ли ти е? — попита той, все още с другарската улъйбка на лицето. — Пиеш си чая, почиваш си, разговаряш кротко с приятел... Сигурен съм, че се чувстваш добре.

Както го слушах, проверих дали ме боли главата или тялото и дали не ми се повръща, очен предпазливо и внимателно проверих, но действително, братлета, чувствавах се съвсем хорошо и дори исках вече да вечерям.

— Нищо, не разбирам — казах. — Сигурно ми правите нещо, за да ми става зле. И се намръщих от мислене.

— Ти се почувствува зле следобед, защото се оправяш. Когато сме здрави, реагираме на злото със страх и отвращение. Ти просто оздравяваш, и толкова. Утре по това време ще си още по-добре.

Тогда ме потупа по нога и си излезе, а аз се опитах да разгадая цялата работа доколкото мога. Струваше ми се, че от жиците и другите джаджи, залепени на плотта ми, започваше да ми призлява и че цялата тая работа е всъщност мръсен трик. Още си блъсках главата над това и се чудех дали да не откажа да ме връзват към оня стол утре, ами да се поразправя с тях хубавичко, защото що и аз имам права, когато един друг човек дойде при мен. Беше ухилен стар човек и каза, че отговарял за изписаните заключения, и носеше разни бумажки.

— Къде ще отидеш, като излезеш оттук? — попита ме той.

Не бях мислил по тия работи и едва сега взех да загревам, че скоро щях да съм един добър малчик на свобода, но това ще стане само ако играя по свирката на всички, а не взема да се бия и крича и да оказвам съпротива. И казах:

— О, ще си отида у дома при моите муруци.

— При кого?

— Той не разбираше и дума тийнейджърски, затова обясних:

— При родителите ми у дома в жилищния блок.

— Аха — каза той. — И кога за последен път имаше посещение от родителите си?

— Преди месец — отвърнах — или нещо такова. Сега са шартирали временно деня за свиждане, защото що един заключон се сдобил с барут, пробутало му го през решетките неговото гадже. Грязен номер сториха на невинните да ги накажат вместе с него. Затова има месец, откакто не са ме посещавали.

— Ясно — каза инспекторът. — А родителите ти уведомени ли са за преместването ти тук и предстоящото ти освобождаване?

Добре звучеше това слово „освобождаване“ а? Ответих:

— Не. — После добавих: — Мисля, че ще е по-добре да ги изненадам. Влиза моя милост през вратата и вика: „Ето ме, върнах се. Пак съм свободен човек.“ Ей, какъв номер, а?

— Добре — каза чиновникът. — Този въпрос е ясен. Поне има къде да живееш. А сега да видим каква работа ще ти намерим.

И ми показва един дълъг списък от работи, които съм можел да захвана, но аз си помислих: "Е, има време за това. Най-напред ще си дам един маленкий холидей. Щом изляза, ще се хвана малко на работа като вор, та да напълня карманите с мангизи, но трябва да съм очень осторожен и да си върша работата сам-саменичък. Не се доверявам уже на такива, дето ти се пишат друзья." Затова му казах на инспектора да остави засега този въпрос, друг път ще си поговорим. Той отвърна так так так и се нагласи да си тръгва.

— Искаш ли да ми удариш един по лицето, преди да си ида?

Реших, че не съм го услъйшал правилно и попитах:

— Ъ?

— Би ли желал — кикотеше се той — да ме удариш по лицето, преди да изляза оттук? Намръщих се, очень учуден, и казах:

— Защо?

— О, само за да видя дали напредваш.

— И той си доближи лицето с мазна усмивка по целия рот, а аз замагнах да му фрасна един, но той се дръпна бързо-бързо, все още ухилен, тъй че ръката ми плесна само въздуха. Чудна работа, братлета, намръщих се аз, когато той си отиде, като цял се тресеше от смях. И тогава, братлета, пак усетих, че ми се гади, както следобеда, но сега за несколько минуточки толко. Мина ми бързо, та когато ми донесоха ужина, имах добър апетит и можах цялото печено пиле да схрускам. Но се чудех, почему оня стар человек искаше шамар в лицето и почему после ми се доповръща.

Още по-чудното беше, като си легнах да спя същата нощ, братлета. Сънувах кошмар, както предполагате, и то от ония филмчета, дето бях смирал следобеда. Сънят или кошмарът са като кино в главата ти само дето ти се струва, че стига да сделаши один шаг и сам ще участвуваши. Точно това се случи и с мен. Беше кошмар от един

филм, дето ми бяха показали към края на следобедното шоу: множество хилещи се малчици правят ултравиоленция на едно младо гълъбче, което кричи наред красната си кров, а платята ѝ, хорошенко раздрани. И аз участвувах в караманьола, кикотех се и давах тон на другите, одет по последна гъзарска мода. И изведнъж, на върха на цялото това, блъскане и чукане, се почувствувах като парализиран и ми се дощя да повърна, а останалите малчици громко ми се смееха. И тогава начнах да драпам през собствената си кров, цели галони кров, докато се събудих и се озовах в леглото си в същата тая комната. Хочеше ми се да повърна, станах от леглото, цял раздрожан, да ида до уборната в другия край на коридора. Но, забележете, братлета, вратата беше заключена. А като се обърнах, за първи път увидих, че на прозореца имаше решетки. И като посегнах към гърнето малкото шкафче до леглото ми, понях, че оттук няма измъкване. Нещо по-лошо: не смеех да се върна към кошмара в сънливата си глава. Скоро установих, че всъщност не ми се повръща, но се пугаех пак да си легна. Обаче сънят ме налегна и повече не сънувах.

— Спрете, спрете, спрете! — не преставах да крича. — Изключете го, копелета грязни, че не издържам вече!

Беше на следващия ден, братлета мои, истина ви казвам, бях положил всички усилия да им играя по свирката и сутринта, и следобед и да седя като хороший усмихнат и сговорчив малчик в стола за изтезания, докато ония пускаха на екрана пак своите гадни ултравиоленции, а глазите ми отворени с щипки, тялото, руките и ногите ми приковани на стола, та да не мога да избягам. Караха ме да гледам един работи, дето по-рано нямаше да смятам за много плохи, потому що бяха толко за трима-четирима малчики, които пребараха един магазин и си тъпчеха карманите с мангизи, като същевременно си го изкарваха на кричащата дъртуха от магазина, като я биеха и й пускаха алената кров. Но туптенето и онова тряс тряс тряс в главата ми, и напъните ми да драйфам, и ужасната стържеща жажда бяха по-зле и от вчера.

— Стига ми — кричах. — Не е честно, вонящи сволочи! — И се опитах да се изтръгна от стола, но не беше възможно, потому що бях като залепнал.

— Великолепно — изкрича доктор Бродски. — Напредваш прекрасно. Само още един и край.

И пак дойде оная война от 1939–1945 и се увидеше, че етот филм с мехури, линии и пращене е правен от немците. Започваше с немските орли и нацисткото знаме с пречупения кръст, дето всички малчики в школото толкова обичат да чертаят, а после високомерни и надменни немски офицери шагаеха по улиците, целите в пепел и дупки от бомби и разрушени сгради. Потом можех да гледам как застрелват люди срещу стените, как офицери дават заповеди и ужасни голи тела са бросени в ями като кафези от стърчащи ребра и тънки бели ноги. Имаше и люди, влачени и пребити и кричащи, но не от магнетофона, братя мои, защото от него идваше само музика. Тогда заметих в цялата си болка и гадене каква музика пращи и трещи на лентата, потому що

тя беше Лудвиг Ван, последната част на Пета симфония, и тогава писнах като сумашедши:

— Спрете, грязни твари! Това е грях, не поимаете ли? Черен непростим грях, копелета такие!

Те не го стопираха веднага, потому що оставаха още минута или най-много две: с ешчо пребивани люди и всичко наоколо в кров, потом още стрелци и старият нацистки флаг и КРАЙ. А когда светнаха лампите, увидих доктор Бродски заедно с доктор Бранъм, застанали пред мен, и доктор Бродски каза:

— Какви са тия приказки за греха, а?

— Такива — казах аз. — Дето използвате Лудвиг Ван за това. Той не е сторил никому зло. Бетховен само е пишел музика.

И тогава ми се додрайфа наистина, та трябваше да донесат легенче с формата на бъбрек.

— Музика ли? — каза Бродски, навестен сякаш от муза. — Значи обичаш музика? Аз пък нищо не разбирам от музика. Знам само, че е въздействен емоционален стимулатор, и толкова. Хм, хм. Вие какво мислите, Бранъм?

— Няма друг начин — каза доктор Бранъм. — Всеки човек убива онова, което обича, както е казал поетът затворник. Това може би е елемент от наказанието. Директорът ще трябва да е доволен.

— Дайте ми нещо да пия, за бога.

— Развържете го — нареди доктор Бродски — и му донесете кана ледено студена вода.

Под-человеците се заловиха за работа, скоро пиех уже вода с цели галони и беше божествено, братя мои.

— Ти ми се виждаш достатъчно интелигентен младеж — каза доктор Бродски. — Не си лишен и от вкус. Само да не беше това влечение към насието, нали? Насилие и кражби, но кражбата е вид насилие.

Аз не проговарях и едно слово, братлета, потому що още се чувствувах плохо, макар че маленко по маленко се улучшавах. Но беше ужасен ден.

— Кажи ми сега — каза доктор Бродски — как според теб става тая работа? Какво мислиш, че правим с теб?

— Правите ме болен, болен съм, като гледам тия ваши грязни извратени филми. Но не е и точно от филмите. Ама ми се струва, че

ако спрете филмите, и аз ще престана да се чувствавам така.

— Точно така — каза доктор Бродски. — Това е асоциация, най-старият образователен метод в света. И от какво точно ти призлява?

— От тия грязни скапани джаджи, дето стърчат от грудите и главата ми — казах. — От тях е цялата работа.

— Интересно — каза доктор Бродски и се засмя. — Диалектът на племето. Знаете ли нещо за произхода му, Бранъм?

— Откъслечи от жаргонни рими — отвърна доктор Бранъм, който май вече не ми се пишеше приятел, — малко цигански говор. Но повечето корени са от славянски. Пропаганда. Диверсия чрез подсъзнанието.

— Ясно, ясно, ясно — рече доктор Бродски с нетърпение и вече без особен интерес. — Виж какво, не е от жиците — обърна се той към мен. — Няма нищо общо с това, което е прикрепено към теб. Това са само измервателни уреди. Какво друго смяташ, че е?

Тогава увидих какъто глупак на глупците съм бил, да не забележа, че е от инжекциите в ръката ми.

— О! — изкричах. — Чак сега разумях! Грязен, подъл трик! Служите си с измама, вашата мамка, ама няма да го бъде!

— Добре че повдигаш възраженията си сега — рече доктор Бродски. — За да сме съвсем наясно. Ние можем да вкарваме в теб този препарат на Людовико по най-различни начини. През устата например. Но подкожно е най-добре. Моля те, не се съпротивлявай. Няма смисъл да се бориш с нас. По-силни сме.

— Грязни копелета — разциврих се аз. Потом казах: — Нямам нищо против ултравиоленциите и всякие там гнусоти. С тях ще се примиря. Но не е честно към музиката. Не е работа да ми се гади, когато чуя хорошия Лудвиг Ван или Г. Ф. Хендел. Това показва, че вие сте злите негодници и няма да ви го простя, мръсници.

Тогда и двамата нещо се позамислиха. Доктор Бродски рече:

— Разграничаването винаги е трудно. Светът е едно цяло, животът е едно цяло. И в най-нежната и приятна дейност има известно насилие — в любовта например или в музиката. Това е рискът, момче. Сам си го избрал.

Не понях ети слова и казах:

— Няма смисъл да продължавате, сър. — Смених тона в лукава гама. — Вие ми показате, че тия толчоци и ултравиоленции, и

убийствата са лоши и лоши, ужасно лоши неща. Взех си поука, сър. Сега разбирам онова, което никога не съм разумявал. Излекуван съм, слава на бога. — И вдигнах главата като херувим към небето, но оба доктори тъжно поклатиха глави, а доктор Бродски каза:

— Още не си излекуван. Още много трябва да се направи. Едва когато тялото ти реагира точно и бурно на насиетието, както на змия, без наша помощ, без лекарства, само тогава можем да кажем...

Прекъснах го:

— Но, сър, господа, аз вече разбирам, че е лошо. Лошо е, защото е против обществото, защото всеки човек на земята има право на живот и на щастие, без да го бият и толчонат и найфят. Много неща научих, истина ви казвам.

Но доктор Бродски се разхохоти на тия думи и като оголи зубите си, каза:

— Ересът на века на разума — или нешто такое. — Разбирам кое е редно и го одобрявам, но правя нередното. Не, не, не, момчето ми, остави всичко на нас. И бъди доволен. Скоро всичко ще свърши. След по-малко от две седмици ще бъдеш свободен човек. — И ме потупа по плечото.

По-малко от две седмици! О, братлета и приятели, струваше ми се като цяла вечност. Като от началото на света до края му. Да си изкарам четиринайсетте години без помилване в Дупката, щеше да бъде нищо в сравнение с това. Всеки ден все едно и също. Но когато четири дни след този разговор с доктор Бродски и доктор Бранъм дойде девочката със спринцовката, казах й:

— О, тоя път няма да я бъде! — и я толчокнах по ръката, та спринцовката направи дрън-дзьн на пода.

Беше колкото да увидя какво ще направат. А то беше да дойдат четирима или петима болшии сволочи в бели манти на под-человеци, за да ме притиснат на кровата и да ме бият с ухилени лица близо до моето, докато милосърдната гълъбица дрънкаше:

— Ах, ти, коварен малък дявол — докато фрасна в ръката ми друга спринцовка и избути течността с всичка сила. Потом, съвсем изтощен, ме забутаха пак на колела до оня кинокошмар.

Каждъй ден, братя мои, филмите бяха все едни и същи, толко толчоци, ритници и красная красная кров, дето шуртеше от лица, плът и се плискаше по обектива на камерата. Обикновено бяха ухилени и

хохотещи малчици, баровски облечени, или пък японски мъчители или нацисти с ритници и пушки. И с всеки ден все по-силно ми се искаше да умра от гаденето, болезните в главата и в зъбите и от страшната ужасна жажда. Докато една сутрин се опитах да направя напук на копелетата, като изтресках тряс тряс главата си в стената, та да се удрям до безсъзнание, но нищо не стана, ами само ми се доповръща, щом увидих насилие като на киното, и тогава се почувствувах изтощен, и ми сложиха инжекцията, и пак ме закараха там на колела.

Една заран, като се събудих и получих закуската с яйца и тоуст, и горещ чай с молоко, си помислих: „Не ще да остава много вече. Краят трябва да е наблизил. Стигнах върха на мъките и не мога да понеса повече.“ И зачаках, братя мои, оназ гълъбица да донесе спринцовката, но тя не дойде. Тогда влезе под-човекът с бялата манта и рече:

— А днес, приятелю, ще те оставим да вървиш.

— Да вървя ли? Къде?

— Където всеки ден — отвърна ми той. — Не гледай така изненадан. Ще вървиш до киното с мен, разбира се. Но няма да те возим с количка.

— Ами — попитах — къде е ужасната сутрешна инжекция? — Защото съвсем се озадачих от това, братлета, след като толкоз държаха да ме блъскат с тоя Людовико, както му викаха. — Няма ли вече да забивате в клетата ми рука онуй гадно...

— Няма вече — ухили се оня човек. — Во веки веков, амин. Сега сам ще правиш всичко, момче. Отиваш сам до стаята на ужасите. Но там все още ще те връзват, за да гледаш. Хайде, тигърчето ми.

И трябваше да надяна туфлите и халата и да тръгна по коридора към прокълнатото кино-мъчилище.

Но етог раз, братлета, бях не само очен зле, но и очен озадачен. Тоже имаше ултравиоленции и човеци с разбити глави и раздрани окървавени женски, кричащи за милост сред тия лични и индивидуални гаври и престъпления. После имаше пак лагери и евреи, и широки сиви чуждестрански улици, пълни с танкове и униформи, и човеци, повалени от картечен огън, което пък е обществената страна на нещата. И този път не можех да обвиня нищо друго, задето ми се повдига и съм жаден, и всичко ме боли, освен това, което бях принуден да скивам с насила открити очи, с ноги и тяло, приковани на стола, но без ония жици и други джаджи да стърчат от тялото и главата ми.

Значи не друго, а филмите, дето ги гледам, правят това с мен. Освен ако, братлета, тая гадост Людовико не е нещо като ваксинация, та ешчо да плува из моята кров и да повръщам во веки веков, амин, когда увидя такие ултравиоленции. Поетому раззинах рот и начинах бууухууу-ууу-ууу, а слъозите размазаха, каквото трябваше насила да гледам, като благословени стичащи се сребристи капки роса. Но пустите му белодрешковци се спуснаха тутакси с таштухите си да изтрият сълзите ми, казвайки:

— Няма, няма... Варум вайнен, а?

И пак ми стана ясно с немците пред глазите, които толчокеха молещи и хълцащи евреи — старци, женски и малчишки — към едни местечки да ги душат с отровен газ. Бууухууу-уууу-уууу трябваше опят да сделам, а те пристигнаха бързо-бързо да изтрият сълзите, да не би да пропусна нещо от онова, дето показваха. Ужасен ден беше, страхотен, братя мои и единствени приятели.

Лежах си същата нощ сам-саменичък на кровата след гъстата яхния с овнешко, плодов сладкиш и сладолед и си думаех: „Дявол да го вземе, може и да ми провърви, ако успея да се измъкна оттук.“ Само че нямах оръжие, бритва не ми позволяваха, а през ден преди заутрака идваше един тлъст плешив человек до леглото ми да ме бръсне, докато две копелета в бели манти стояха да скиват дали съм добър безобиден малчик. Ноктите на руките ми бяха изрязани и изпилени съвсем късо, та да не мога да дращя. Но ешчо бях бърз за атака, макар да ме бяха омаломощили, братлета, до сянка от онова, което бях в добрите стари времена. Так что станах от кровата, отидох до заключената врата и взех да удрям хорошо силно с юмруци и да крича:

— Помощ помощ! Лошо ми е! Умирам! Доктор доктор доктор, бързо доктор, моля. О, ще умра, оле-ле! Помощ!

Горлото ми съвсем пресъхна и се продра, преди да дойде някой. Тогда услъйших ноги да се приближават по коридора и некоторой да гълчи и разпознах голоса на человека с бяла манта, който ми беше донесъл пишчата и ме ескортираше до кинозалата. Той изръмжа:

— Какво има? Какво става? Каква подла игричка си замислил?

— О, умирам — стенех аз. — Олеле, жестока болка в корема. Апендицит ще да е. Оооооооох!

— Ще ти дам аз един апендишит — ръмжеше человекът и за голяма моя радост, братлета, услъйших тракане на ключове. — Само

да посмееш, приятелче, моите хора и аз ще те блъскаме и ритаме цяла нощ.

Той отвори маленко вратата и донесе сладкия въздух на обещание за моята свобода. Бях зад вратата, когато я бутна, и го увидих в светлината на коридора как ме търси озадачен. Вдигнах юмруци да го фрасна яко по врата и, кълна ви се, като го увидих в представата си да лежи стенещ или умирающ и усетих как радост запърха в червата ми, гадното чувство се надигна в мен като вълна и изпитах ужасен страх, като че ли ще умра. Довлякох се някак до кровата и гърррр, гърррр, гърррр, а човекът, който не бе в манта, а по халат, ясно увиди какво съм намислил, защото каза:

— Е, да ти е за урок. Човек се учи, докато е жив, както би казал ти. Хайде, приятелче, стани от леглото и ме удари. Искам го, сериозно ти казвам. Фрасни ми един в зубите. О, умирам за един юмрук, моля те. — Но аз, братлета, не можех да сделам ничево друго, освен да лежа по лице и да вия буууууу буууу хууууу.

— Гад — злобно се изсмя сега човекът. — Боклук.

И ме изправи за яката на пижамата ми, както бях слаб и отпуснат, и като замахна с дясната рука, перна ми един право в лицето.

— Това — каза той — ти е, загдето ме вдигна от леглото, свиня такава. — И отри руки една о друга свишшш свишшшш и си отиде. Щрак щрак направи ключът в ключалката.

И онова, братя мои, от което трябваше да избягам сега в съня, беше ужасното и погрешно чувство, че е по-добре да те ударят, отколкото да удариш. Ако онзи човек беше останал, може би щях да му предложа и другата си буза.

Не можах да поверя, братлета, каквото ми казаха. Струваше ми се, че съм бил в това вонящо място почти винаги и че ще остана почти завинаги. Но то си беше две седмици всичко на всичко и сега казаха, че двете седмици почти окончили.

— Утре, приятелче, си вѐн вѐн вѐн вѐн. — И с показалец направиха знак към свободата.

Но тогџа човекџт в бялата манта, дето ме толчокеше, но все таки ми носеше табли с пиџча и ме водеше на катадневните муки, каза:

— Но все пак ти остава още един голям ден. Това ще бџде денят изпитание — и се разхили злобно.

Очаквах тая сутрин да иџа, както обичайно, на кино по пижама, туфли и халат. Но нет. Тая сутрин ми дадоха моята риза, белџо и вечерните ми платя с хорошенките ми сапоги за ритане, всџо ето хорошо изпрано, изгладено и лџснато. Дадоха ми дори и бритвата-главорезка, дето изпџлзувах в хорошото старо време за гаври и бой. Учудено се нахмурих, докато се одевах, но белодрешкото толко се ухили, без да приказва ничево, братя мои.

Заведоха ме любезно на старото место, но там имаше промени. Пред киноекрана бяха спуснати занавеси, а под прожекционните отвори го нямаше заледеното стџкло, вдигнато навярно нагоре или сџнато настрани като щори. Там, откџдето се чуваше само буху буху буху кашлица и се увидеџа сенки на люди, тепер имаше истинска публика, а сред нея лица, които познавах. Зџрнах Директора на Дупката и божия човек, отчето, както му викахме, и главния часовой, и оня очен важен и хорошо одет човек, министџр на вътрешните или на утрешните работи. Останалите ми бяха незнакоми. Там бяха и доктор Бродски и доктор Бранџм, макар и без бели манти, а одети като доктори, които са достатџчно големи, та да искат да са одети по последна мода. Доктор Бранџм си стоеше тихо и кротко, но доктор Бродски разговаряше по един очен учен маниер с насџбраните люди. Като ме увиди да влизам, каза:

— Аха. А сега, джентълмени, да ви представим самия обект. Както забелязвате, той е здрав и добре хранен. Току-що се е наспал и закусил обилно, без лекарства, без хипноза. Утре, напълно спокойни, ще го върнем отново в света, примерен като колежанин, самата вежливост и отзивчивост. Каква промяна, джентълмени, от непоправимия хулиган, осъден преди близо две години от Държавата на недоходно наказание, което не е оставило у него никакви следи. Дали всъщност не е оставило? Може би не е точно така. Затворът го е научил да се усмихва фалшиво, да потрива лицемерно ръце, да прави раболепна физиономия. Възприел е нови пороци, усъвършенствувайки онези, които е владееел отпреди. Но стига думи, джентълмени. Делага говорят сами за себе си. Действие. Гледайте сега.

Заше метиха ме толкова приказки, братлета, и се опитах да проумея с главата си как всъо ето е за мен. Тогда всички светлини изгаснаха и само два прожектора светнаха от прожекционните отвори. Единят беше насочен право върху вашия смирен и страдающ разказвач. В лъча на другия прожектор влезе един болшой едър человек, когото не бях увидил по-рано. Имаше сланинесто лице с уси и ивици коса, залепени върху почти плешивата му голова. беше около трийсет, четирсет или петдесет, старий человек. Той тръгна към мен и прожекторът вървеше вместе с него, та скоро двата лъча направиха едно болшое търкало. Тогда той ми каза очен насмешливо:

— Хелоу, бунице. Пфу, ти къпеш ли се изобщо, че така ужасно вониш?

Потом, като че дансеше, той ме настъпи по ногите, левия, десния и така цъкна носа ми с нокът, та увидих звезди от болка и в очите ми рукнаха слъози, а потом изви ухото ми, сякаш беше копче на радио. Услъйшах кикот и едно хорошее хо-хо-хо да идва от публиката. Носът ми и ногите и ухото горяха от болка като сумашедши, та рекох:

— Защо ми правиш всичко това? Не съм ти сторил нищичко, братко.

— О — отвести тоз человек, — правя това (шат, пак по носа ми) и онова (извиване на болното ухо) и другото (грубо настъпване по дясната нога), защото не ми пука от глупаци като теб. А ако искаш да ми го Върнеш, почвай, хайде, моля те.

Понях, че трябва да действам светкавично и да измъкна бритвата си главррезка, преди тая страшна нова болезн да ме налегне и да

превърне радостта от схватката в желание да пукна. Но, братя мои, щом ръката ми посегна към бритвата във вътрешния ми карман, увидих с вътрешния си глаз как етог нахален человек вие за милост, а от рота му тече красная красная кров и тотчас след тази картина се надигнаха гаденето, жаждата и болките в мен и понях, че трябва бържстро да променя отношението си към етог человек, поетому бържках в карманите си за цигари или мангизи, но там, братлета, нямаше ни едното, ни другото.

— Ще ми се да ти дам цигарета, братко, но се оказа, че нямам.

— Баааа-уаааа! Буууу-хууууу! Ще заплача.

И пак ме щракна по носа с дебелия си груб нокът, а от публиката се услъйшиха шумни радостни смехове. И вече съвсем отчаян, се помъчих да бъда любезен с етог нахал и побойник, за да спра болките и гаденето:

— Моля ви, нека да направя нещо за вас. — Порових в карманите, но намерих там толко главорезката, поетому я извадих и му я подадох с думите: — Моля, приежете това, моля ви. Малък подарък. Моля, взежете го.

Но той отвърна:

— Я си дръж смръдливите подкупи. С таквиз няма да ми се измъкнеш.

И блъсна ръката ми, та бритвата-главорезка падна на земята и аз сказах:

— Моля ви, трябва да направя нещо за вас. Да ви лъсна ли ботушите? Ето, ще се наведе и ще ги оближа.

И ако щете, вярвайте, братлета, ако не, поцелуйте ме по двете полушария, коленичих, изплезих красния си език миля и половина да оближа грязните му вонящи сапоги. Но етог человек само ме ритна не очен силно по рота. И тогда ми се стори, че няма да предизвикам гаденето и болката, ако толко съборя етог мръсен копелдак на пода, като го хвана с руки за глезените. Сделах това и той очен се стресна, като тупна сред шумния смях на тъпата публика. Но щом го увидих на пода, усетих как ме наваля гадното чувство и му подадох рука да го вдигна сразу. И тъкмо когда той се готвеше да ми фрасне един подъл и силен толчок по лицето, доктор Бродски каза:

— Добре. Това е достатъчно.

Тогда ужасният човек се поклони и изданси навън като актьор, а лампите светнаха над мен, докато примигвах със зинал за рев рот. Доктор Бродски каза на публиката:

— Нашият обект, както виждате, е принуден да върши добро, когато, парадоксално, го карат да прави зло. Намерението му да си послужи с насилие е съпроводено от силно чувство за физическо страдание. За да му противодейства, обектът няма друг изход, освен да възприеме диаметрално противоположно поведение. Някакви въпроси?

— А изборът? — избоботи един дълбок голос. Увидих, че е на отчето от пандиза. — Той няма истински избор, нали? Инстинктът за самосъхранение и страхът от физическа болка го тласнаха към този нелеп акт на самоунижение. Ясно си личеше фалшът. Той престава да върши зло. Но престава и да е същество, способно на нравствен избор.

— Това са подробности — засмя се доктор Бродски. — Не ни интересуват мотивите, нито висшата етика. Целта ни е единствено да намалим престъпността...

— Както и — намеси се оня большой изтупан Министър — да облекчим безумно претъпканите затвори.

— Виж ти, виж ти — каза някой.

И тогава се начинаха много приказки и спорове, а аз стоях там, братлета, в пълно неведение пред тия неведоми доводи, поетому изкричах:

— Ами аз? Мисли ли някой за мен? Къде съм аз във всичко това? Да не съм някакво животно или куче? — И това ги накара да заприказват още по-шумно, като ми подхвърлят но някое слово. Поетому изкричах още по-силно: — Аз нещо като портокал с механизъм ли трябва да бъда?

Не знам какво ме накара да използвам ети слова, братлета, които дойдоха неприглашени в главата ми. Но кой знае почему, тия човеци млъкнаха за минута-две. Тогда стана един очень стар человек с професорски вид и врат като че цял от жици за хранване на тялото от главата и каза:

— Нямах основание да негодуваш, момче. Ти си направил вече своя избор и това е само последица от него. Всичко оттук нататък е избрано от теб самия.

Тогда отчето изкрича:

— О, не ми пробутвайте тия!

И увидих как Директорът го погледна така, като че да му каже, че няма да стигне толкоз високо в Затворническата религия, колкото се надява. Потом шумните спорове пак започнаха и ги услъйшах да споменават думата „любов“, като отчето най-много кричеше за съвършената любов, дето разпръсвала страховете ни, и други подобни чепухи. Сега заговори доктор Бродски с улыбка по цялото лице:

— Доволен съм, джентълмени, че се повдигна въпросът за любовта. Сега ще видим в действие любов, каквато се смяташе, че е изчезнала още със Средните векове.

И тогдa лампите пак угаснаха и светнаха прожекторите, един върху вашия клет страдающ разказвач, а в другия изникна или цъфна най-красивата млада девчонка, каквато цял жизн можете да мечтаете само да видите, о братлета. Хочу казат, че имаше страхотни груди, които се виждаха целите, потому що платята ѝ бавно бавно бавно се смъкваше от плечите. И ногите ѝ бяха направо божествени, та като крачеше, чак ти идваше да завиеш от кеф, а лицото ѝ бе мило засмяно, младо и невинно. Дойде до мен със светлината, сякаш обляна от небесна благодат и всякие такива ми ти щуротии, и първото нещо, което просветна в главата ми, бе, че искам да я просна на пода и да я въртна свирепата, но светкавично ме споходи гаденето, като ченге, дебнало зад ъгъла и идващо сега за грязния си арестант. Мирисът на хубав парфюм от нея ми внушаваше, че ми се повдига отвътре, та се наложи сразу да почна да мисля за нея по някакъв друг начин, преди да ме гепи хорошенко цялата бол, жажда и гадене. Поетому изкричах:

— О, най-красива и прелестна девочка, хвърлям сърцето си в твоите ноги да тъпчеш отгоре му. Ако имах роза, щях да ти я дам. Да беше сега земята дъждовна и кална, щеше да имаш моите платя, за да стъпиш на тях и да не грязниш стройните си ноги. — Докато говорех так, братлета, усещах как болезните ми намаляват. — Позволи ми — продължих да крича — да ти се прекланям и да бъда твой помощник и защитник от лошия свят. — После намерих точната дума и ми стана ешчо хорошее, като ѝ казах: — Нека бъда твоят верен рицар — и пак паднах на колене като подлизурко.

А потом се почувствах пак като обманутия шут, потому що всьо ето беше пак представление, и девчонката се засмя и се поклони на публиката, като издaнси навън, а лампите светнаха за овациите. И на

некоторъйе от дедиците в залата щяха да им изскочат глазите по младата девочка от грязни и скверни желания, о, братя мои.

— Ето го ващия истински християнин — крикна доктор Бродски, — готов да подаде и другата си буза, за да бъде разпнат, вместо сам да разпъва, умиращ от болка само при мисълта да убие и муха. — И това беше истина, братлета, защото само като спомена, че мисля да убия муха, усетих лекичко да ми се повдига, но затиснах гадното чувство и болката, като си представих как храня мухата с парченца захар и се грижа за нея като за проклето домашно животно и прочее глупотевини. — Ресоциализация! — кричеше той. — Радост пред ангелите господни.

— Важното е — говореше очен громко Министърът на утрешните работи, — че има ефект.

— О — рече отчето с въздишка, — ефект има, бог да ни е на помощ.

ТРЕТА ЧАСТ

1

— Сега накъде, а?

Това се питах аз, братя мои, застанал на следващия ден в сивата светлина на утрото пред оная бяла сграда, залепена за Дупката, одет с вечерни платя както преди два года, с малка сумка с некотороръе лични вещи и немножко денги, любезно подарени от тъпата управа, за да съм имал с какво да започна в новия си жизн.

Очен уморителна беше останалата част от предишния ден със записи на интервюта за теленовините, с фотографите щрак щрак щрак и още представления с мен как се унижавам пред ултравиоленцията и всякие такие изпитания. А потом съм се строполил в леглото и както ми се струва, са ме събудили, за да ми кажат да се махам, да си вървя домой и че не хочели вече да увиждат вашия смирен разказвач никога и во веки веков, братя мои, амин. И ето че рано рано една сутрин само с малко денги в кармана, които подрънквах, се запитах:

— Сега накъде, а?

Първо закуска в някое местечко, помислих си, потому що не съм ял изобщо тая сутрин, щото всички гледаха само час по-скоро да ме запратят на свобода. Бях изпил само един стакан чай. Дупката беше в една много мрачна част на града, но наоколо имаше маленки работнически закусвални и аз скоро си намерих една, братлета. Беше грязна и воняща с одинока електрическа крушка на потолка и гряз от мухи, затъмняваща оскъдната й светлина, а рано ранили рабочие сърбаха чай и нагъваха гнусни сосиски и филии хляб като вълци ауу ауу ауу, а потом кричаха за още. Сервираше им грязна девочка с очен болшие груди, които някои от хранещите се човеци се опитваха да сграбчат с оууу оууу оууу, докато тя правеше хи-хи-хи-хи, и при тая гледка ми се доповръща, братлета. Но си поисках маленко тоуст с джем и чай очен вежливо с джентълменския си голос и седнах в един тъмен уголок да се накормя.

Докато се хранех, влезе един маленки человек джудже да продава сутрешните газети, същински преступник, разкривен и грязен, с дебели очки в железни рамки и платя с цвета на престоял, мухлясал

пудниг. Купих си газета с идеята да се подготвя за гмуркането в нормалния живот, като увидя какво произходи по света. Това трябва да беше правителствена газета, защото единствената новина на първата страница беше за необходимостта всеки човек да спомогне правителството да спечели отново следващите общи избори, които, изглежда, бяха след две-три седмици. Имаше много нафукани приказки какво било сделало правителството, братлета, през последните година-две, увеличен експорт ли не щеш, страшно хороша външна политика, подобрени обществени услуги и какви ли не още чепухи.

Но най-голямата гордост за правителството беше, че според него през последните шест месеца улиците били станали по-безопасни за всички миролюбиви гуляещи вечер люди, едно, поради по-високите заплати на полицията и, друго, защото полицията била станала по-безмилостна към младите хулигани, извратени типове, ворове и други кални отрепки. А ета интересуваше немножко вашия смирен разказвач. На втората страница на газетата имаше размазана фотография на лице, което ми се видя очень знакомо, и се оказа, че не е другой, а аз аз аз. Изглеждах очень мрачен и испуган, но всъщност только от светкавиците щрак щрак щрак през цялото време. Под снимката ми пишеше, че това е първият продукт на Държавния институт за превъзпитание на престъпници, излекуван от престъпните си инстинкти само за две седмици и сега добър и хрисим поданик и прочие чепухи. Потом увидих, че има една много фуклива статя за оня метод на Людовико и колко умно било правителството и тем подобни. Имаше още една снимка на някакъв человек, който ми се стори познат и наистина беше Министърът на вътрешните или утрешните работи, който май се беше изфукал, защото предвиждаше светла ера без престъпност, в която нямало да има вече страх от подли млади хулигани, извратени хора. и ворове и другие отрепки. Тогда аз казах гrrr и хвърлих газетата на пода, а тя покри локвите от разлят чай и гнусни изплюти кусочки от разните сволочи, използващи това заведение.

— Сега накъде, а?

Тепер към дома, братлета, за един хорошенкий сюрприз на тато и мама, че единственият им син и наследник се е завърнал в семейното гнездо. Тогда щях да си полегна на кровата в моята маленка бърлога и да си слушам хороша музыка, като по същото време си мисля какво да

правя по-нататък с моя жизн. Инспекторът ми бе дал предишния ден дълъг списък на места за назначение и бе телефонира на различни чловеци за мен, но аз няха никаква интенция, братлета, да тръгвам веднага на работа. Първо маленка почивчица и кротко размишление на кровата под звуците на хорошая музика.

И так, аутобусът до центъра, потом аутобусът до Кингсли Авеню, откъдето блок 18 А е съвсем наблизо. Ще ми повярвате, братлета, че сърцето ми правеше туп туп туп от вълнение. Беше много тихо, понеже бе все още ранна зимна утрин, и като входих във фоайето на блока, наоколо нямаше никакой человек, толко голите мужчини и женцини от Доблестния труд. Удиви ме, братлета, колко почистено беше вокруг и ги нямаше уже балоните с грязни думи от устата на достойните трудещи се, нито грязни части на тялото, добавени към голата им плът от малчики с флумастери и грязни мисли. Удиви ме ешчо, че асансьорът работеше. Той пристигна с леко ръмжене, щом натиснах електрическата кнопка, и опят се удивих колко чисто беше вътре в кабината.

Изкачих се до десетия етаж и увидих 10–8 както си беше преди, а ръката ми се раздрожа и затресе, като измъкнах от кармана си ключа да отворя. Но твърдо пъхнах ключа в дупката, завъртях го, открях и влязох и тогда срещнах три чифта учудени, почти испугани глази да ме гледат. Тато и мама завтракаеха, но имаше и один друг человек, когото не бях виждал в целия си жизн дотогава, большой дебелак по риза и тиранти, като у дома си, братлета, който сърбаше чай с молоко и преживяше яйчице с тоуст. Точно този незнаком заговори пръв и каза:

— Кой си ти, приятел? Откъде имаш ключ? Вън, преди да съм ти размазал мутрата. Излез навън и чукай. Кажи какво търсиш, бързо.

Тато и мама седяха като вцепенени и увидих, че още не бяха чели газетата, но се сетих, че тя не пристига преди старият да е тръгнал за работа. Тогда мама каза:

— О, ти си избягал! Измъкнал си се от затвора! Ами сега? Ще вземе да дойде полицията тук оо оо оо. Ах, ти, лошо момче, така да ни позориш.

И ако щете, вярвайте (ако не, поцелуйте ме отзад), тя взе да реве буууу буууу буууу. Аз се захванах да обяснявам, че ако хочат, могат да телефонира в Дупката. През цялото време она незнаком человек

седеше там и се мръщеше така, като че ще ме фрасне по лицото с косматия си тлъст кулак. Затова казах:

— По-скоро ти трябва да ми отведиш на няколко въпросчета, братко. Какво правиш тук и откога? Не ми хареса тона, с който току-що ми приказваше. Внимавай! Хайде, говори.

Имаше вид на работник, много грозен, около трийсет или четирийсет и седеше срещу мен със зинал рот, без да обели нито дума. Тогава се обади баща ми:

— Доста ни изненада с това, синко. Трябваше да ни съобщиш, че си идваш. Мислехме, че ще минат още пет-шест години, преди да те пуснат. Не че не се радваме много да те видим отново и при това свободен — добави той, но го каза някак мрачно.

— Кой е тоя? — попитах. — Защо не ми отговаря? Какво става тук?

— Това е Джо — отведи мама. — Той живее тук сега. Квартират ни е. О божичко о божичко о божичко.

— Ей, ти — каза тоя Джо. — Знам всичко за теб, момче. Знам какво си вършил, та си разбил сърцата на клетите си нещастни родители. Значи се върна, а? Върна се пак да им зачерниш живота, нали? Само че тоя път през трупа ми, защото те ме накараха да се чувствавам като техен син, а не квартирант.

За малко да се изкикотя шумно на това, ако у мен не бе се надигнало старото раздражение и желание да повърна, потому що ето човек изглеждаше на същата возраст като моите тато и мама, а ето че искаше да прегърне с грижовна синовна рука моята плачеща майка, братя.

— Така значи — казах аз и насмалко сам да избухна в сълзи. — Значи такава била работата! Е, давам ти цели пет минути да си обереш грязните круши от моята стая. — И сам се запътих към комнатата, щото човекът беше очен бавен, за да ме спре. Като отворих вратата, сърцето ми се пръсна на кусочки, потому що увидих, че това не беше моята стая, о братлета. Флагчетата ми ги нямаше по стените и тоя човек бе закачил снимки на боксьори и на някакъв отбор юнаци, седнали чинно със скръстени руки и сребристи купи отпред. И тогда увидих какво ешчо липсваше. Стереото и шкафът с плочите ми ги нямаше вече там, както и заключеното ми ковчеже, съдържащо бутилки и наркотици и две чисто нови спринцовки. — Тук са ставали

грязни поразии — изкричах аз. — Какво си сделал с личните ми вещи, гадно копеле?

Рекох го на оня Джо, но отговори баща ми:

— Взе ги полицията, синко. Имало нови разпоредби за обезщетяване на жертвите.

Едва не ми призля, но главата ме болеше страхотно, а ротът ми беше толкова сух, че трябваше начаса да цокна от бутилката с мляко на масата; а тоя Джо рече:

— Мръсни свински навици. А аз казах:

— Ама тя умря, оная умря.

— Заради котките, сине — рече баща ми с тъга, — нямало кой да се грижи за тях, докато се прочете завещанието, та трябвало да вземат някой да ги храни. Затова полицията продаде нещата ти, дрехите и всичко възможно, та да се погрижи за тях. Такъв е законът, сине. Но ти кога ли си зачитал закона.

Тогда трябваше да седна, а Джо каза:

— Искай разрешение, преди да сядаш, недодялана свиньо.

На което аз веднага му отвърнах:

— Я си затваряй гадната човка! Но ми се повдигна. Затова се опитах да бъда разумен и да раздавам улъйбки заради здравето си. Казах:

— Е, това си е моята стая и никой не може да го отрече. Това е и моят дом. Какво предлагате да направим, вие, тато и мамо?

Но те само посмотриха тъжно; мама още се тресеше, а лицето ѝ беше цялото сбръчкано и мокро от сълзи, след което татко рече:

— За всичко това трябва да се помисли, синко. Не бихме могли да изритаме този човек, нали? Всъщност Джо е тук по договор за две години и ние се споразумяхме, нали, Джо? Мислих си, синко, че дълго време ще останеш в затвора, а стаята, не можеше да седи така.

По лицето му се увиждаше, че е маленко засрамен. Поетому аз само се засмях, кимнах и казах:

— Понях всичко. Свикнали сте на спокойствието и на някоя пара отгоре. Така стават работите. А синът ви само ви тормозеше.

И тогава, братлета, ако щете вярвайте (ако не, поцелуйте ме по двете полушария), аз се разревах, защото ми стана жал за самия мен. Тато рече:

— Разбери, синко, Джо вече си е платил за другия месец. Тъй че каквото и да правим в бъдеще, не можем да му кажем да си върви, нали, Джо?

А Джо отвори:

— За вас ме е грижа, че ми бяхте като родни баща и майка. Бива ли да се махна и да ви зарежа с тоя малък злодей, който изобщо не ви е като истински син? Той хълца сега, но това е само хитрост и лукавство. Да върви да си търси стая другаде. Нека разбере колко е сгрешил и че таква лошо момче не заслужава да има такива добри родители като вас.

— Добре — казах аз, като се изправих все още облян в сълзи. — Вече всичко ми е ясно. Никой не ме иска и не ме обича. А аз страдах страдах и всички хочат да продължа да страдам. Знам го много добре.

— Причинил си страдание на другите — отвори Джо. — Пада ти се и ти сега да пострадаш малко. Разказвах ми всичко, което си вършил, докато седяхме тук на семейната трапеза, и аз останах като треснат. Направо ми се гадеше понякога, сериозно ти говоря.

— Ще ми се да бях си останал в затвора. В Дупката, както му викахме. Сега си отивам — казах. — Няма да ме видите никога повече и во веки веков. Сам ще се оправя, много ви благодаря. Нека да ви тежи на совестта.

— Не го разбирай така, синко — каза тато, а мама само взе да прави буууу хууу бууу и лицето ѝ грозно се изкриви, а оня Джо пак я прегърна с рука, като я потупваше и повтаряше недей недей недей като сумашедши, а аз стигнах, олюлявайки се, до вратата, излязох си и ги оставих на страхотната им вина о братя мои.

Поех по улицата, братлета, без цел и посока във вечерните си платя, които хората гледаха облещено, като минавах, и ми стана студено в този чортовски леден зимен ден, чувствувах само, че искам да съм далеч от всичко това и да не трябва вече никога да мисля за каквото и да е. Затова взех автобуса до центъра, после повървах обратно до площад Тейлър, където беше диск-бутикът „Мелодия“, който някога удостоявах с неограниченото си внимание на редовен клиент, о братлета. Той изглеждаше същият, какъвто винаги си е бил, и като влязох, очаквах да видя там моя приятел Анди, оня плешив и очень слаб услужлив малък човек, от когото бях купувал пластинки навремето. Но там нямаше никакъв Анди, братя мои, само писъци и крикове на тийнейджъри, малчугани и девчугани, които слъйшаха някакви нови ужасни попесньовки и дансеха, а човекът зад щанда, не беше много по-голям от тийнейджър, щракаше с пръсти и се кикотеше като сумашедши. Приближих се и зачаках, докато той благоволи да ме замечи, после каза:

— Бих искал да чуя Моцартовата Номер четирийсет — не знам защо точно това ми щукна в главата, но така стана. Човекът зад щанда каза:

— Какъв номер четирийсет, приятел?

— Симфония. Симфония номер четирийсет в сол минор.

— Оооо — изкрича един от тансещите тийнейджъри, малчуган с бретон над очите. — Какъв миньор? Който копае сол ли? Ама че смях!

Усетих как се раздрожавам отвътре, но трябваше да внимавам, затова се усмигнах на човека, заел мястото на Анди, и на всички тансещи и квичещи тийнейджъри, и човекът зад щанда ми каза:

— Влез в оная фонокабинка там, приятел, и ще ти пусна нещо.

И аз отидох до малката кабинка, където човек можеше да чуе плочата, която хочи да купи, но она тийнеджър ми пусна нещо, дето изобщо не беше Моцартовата Четирийсета, а Пражката — той явно е грабнал каквото му е попаднало от Моцарт и за малко да се

разгневя, ама нали трябваше да внимавам, за да не повърна и да не ме заболи главата, само че бях зафоргетил нещо важно и сега ми се повръщаше. Изглежда, ония грязни копелета, докторите, така бяха нагласили нещата, че да ми прилошава от всякоя музика за душата, все едно че съм увидил или захотил да сделам виоленция. Точно защото филмите за виоленции бяха с музика. И си спомних особено оня страшен наци-филм с Бетовеновата Пета, последната част. А сега пък и прекрасният Моцарт, превърнат в чудовище. Избягах от магазина, а всичките тийнейджъри се кикотеха подире ми и човекът от тезгяха кричеше „ей ей ей!“, но аз не му обърнах внимание и като пиан се заклатушках през шосето, после завих към млечния бар „Корова“. Знаех какво ми трябва.

Вътре беше почти празно, защото беше сутрин. И изглеждаше странно, с изрисувани красни мучащи корови, а зад тезгяха някакъв незнаком. Но щом рекох:

„Мляко със смес, голямо“, човекът с похудело лице, току-що избръснато, поня какво ми трябва. Взех болшоето молоко с прахче и отидох до едно от малките сепарета, отделени със занавес от общата зала, и там седнах в плюшения стол и въйпих. Като закончих, взе да ми се струва, че произсодят разни неща. — Глазите ми бяха приковани в маленкий кусочек сребриста хартийка от пакет канцери на пода, потому що метенето на това място хич го нямаше, братлета. Та тази хартийка взе да расте, да расте, да расте и стана толко ярка и огнена, че трябваше да прижмя глази. Потом се уболши, колкото цялото сепаре, в което се бях тръшнал, а потом стана и колкото целия бар „Корова“, цялата улица и целия град.

И вот достигна целият свят и всичко в него, братя мои, и беше като море, заливащо каждое нещо, което някога е било сделано или толко въйдумано. Чувах се как издавам особени шумове и говоря слова като:

"Мили мъртви марули, как ще загниете и ще завиете и бог знае какви още чепухи." Потом усетих как видението пулсира във всичкото това сребро и се появиха цветовете, неувиждани от никого преди, и аз заметих група статуи очен очен очен далеко, които идваха все по-ближе и по-ближе, осветени от очен ярка светлина както отдолу, така и отгоре, о братя мои. Тези статуи бяха на бог и всички негови ангели и светии, лъскави като от бронз, с бради и болшие крила, които се

размахваха във вятъра, тъй че нямаше как да са от камък или бронз, а и глазите им се мърдаха като живи. Ети болшие фигури идваха ближе и ближе и ближе, докато почти ме притиснаха към земята и аз услъйших своя глас „ееее“ — и усетих, че съм се отървал от всичко — плата, тяло, мозг, име и всьо останало — и ми беше очен хорошо като в рая, истина ви казвам. Тогда се чу шум от трошене и хрущене и бог с ангелите и светиите сякаш заклатиха глави към мен да ми кажат, че сега нет болше време, но трябва да опитам пак, и тогда всичко рухна в кикот и хохот и голямата топла светлина изстина, а аз седях там както и преди с празната чаша на масата и ми се плачеше, защото смъртта е единственият отговор на всичко.

Ето какво, братлета, увиждах съвсем ясно, че трябва да сделам, но как, не знаех точно, тъй като никога преди не бе ми хрумвало. В маленката си сумка с лични вещи носех бритвата си главорезка, но изведнъж ми прилоша, щом си представих как сам си правя шат и цялата ми красная красная кров изтича. Хочех да не е нещо виолентно, а нещо, което просто да ме накара леко да заспя и така да дойде краят на вашия смирен разказвач, за да не пречи вече на никого. А може би, помислих си, ако отида до Общинската библиотека зад ъгъла, ще намеря някое ръководство как да пукнеш без болка. Представих си, че съм мъртъв и че на всички им е жал, на тато и мама, и на грязния Джо, узурпатора, а тоже и на доктор Бродски, и на доктор Бранъм, и на оня Министър на утрешните работи, както и на всеки человек. На тъпото фукливо правителство също. Тогава излязох навън в зимата и уже бе станало следобед, почти два часа, както увидих по голямия часовник в центъра, тъй че подсиленото мляко ме бе люляло по-дълго, отколкото предполагах. Поех по булевард „Марганита“, после свих по авеню „Бутби“, потом пак завих и ето ме пред Общинската библиотека.

Беше старо грязно место, в което не си спомням да съм ходил от съвсем маленкий, не повече от шестгодишен, и там имаше два отдела — единият за заемане на книги, другият за четене, където беше пълно с газети и списания и стари дедици, чиито тела смърдяха на старост и бедност. Те стояха пред поставките за вестници покрай стената, като подсмърчаха, уригваха се и си говореха сами, и обръщаха страниците да прочетат умно новините или пък разглеждаха списания по масите, или се преструваха, че това правят, като някои от тях заспиваха, а един-двама очен шумоляха. Отначало не можех да си спомня за какво бях

дошъл, после си спомних с изненада, че съм пришол здес, да науча как да хвърля топа, без да усетя, поетому се запътих към рафта със справочници. Имаше много книги, но нито едно заглавие, братлета, не ми вършеше работа. Снех една медицинска книга, но като я открийх, беше пълна с рисунки и снимки на ужасни рани и болезни, от което малко ми се повдигна. Върнах я на мястото ѝ и снех голямата стара книга или Библия, както ѝ викаха, мислейки, че ще мога да намеря в нея утеха, както през времето в Дупката (не толкова давно всъщност, но на мен ми се струваше очень очень давно), и рекох да седна на един стол, за да си я чета, но вътре пишеше как едного ударили седемдесет и седем пъти и как тълпа евреи се ругаели и маризели и от това опят ми се повдигна. Тогда почти се разциврих, та един опърпан старчок срещу мен попита:

— Какво има, синко? Какво ти е?

— Искам да пукна — казах. — Стига ми толкоз, не мога повече. Тоя жизн ми дойде очень нанагорно.

Един стар и читающ человек до мен ни изшътка, без да вдига глази от някакво скапано списание, пълно с рисунки на разни болшие геометрически неща. Нецо ми просветна някъде. Другият мужчина рече:

— Твърде млад си за това, синко. Животът е пред теб.

— Да — горчиво отвърнах аз. — Като изкуствени груди.

Но читающият человек пак каза „шшшт“, като вдигна този път голова и что то щракна и в двама ни. Увидих кой беше. А той каза очень громко:

— Никога не забравям фигура, бога ми. Никога не забравям фигурата на нищо. Познах те, малко говедо. Кристалографията беше, сетих се. Нея носеше той от библиотеката тогда — фалшиви зуби, стъпкани с хорошенкий звук. Съдрани платя. Разкъсани книги, всичките за кристалография. Реших, че е най-лучше бързо да се измъквам оттам, братя мои. Но дъртият се изправи, кричейки като сумашедши на всички дедици, дето кашляха над газетите покрай стените и дремеха над списанията по масите:

— Пипнахме го! — кричеше той. — Тази отровна змия, дето съсипа книгите по кристалография, редки книги, които не се намират вече никъде. — Вдигна ужасен шум наоколо си, като да беше действително сумашедши. — Идеален екземпляр от жестоката подла

младеж. Ето го, в ръчичките ни е, тук сред нас. Той и приятелите му ме биха, ритаха и газиха. Съблякоха ме и ми изкъртиха зъбите. Смяха се на кръвта ми и стоновите ми. Пуснаха ме да се прибирам зашеметен и гол.

Но това не беше съвсем истина, както знаете, братлета. Имаше някакви платя на себе си, не беше съвсем гол. Изкричах му:

— Това беше преди две години. Аз си изтърпях наказанието. Взех си поука. Погледни там: снимката ми я има във вестниците.

— Наказание ли? — каза един старик с вид на бивш военен. — За такива като теб само унищожение. Заедно с вредните насекоми. Наказание, виж ти!

— Добре, добре — казах аз. — Всеки има право на мнение. Простете, но трябва да си вървя. — И тръгнах да се махам от това място на сумашедши старци. Аспирин! Ето това е номерът. Човек може да опъне петалата от сто аспирина. Аспирин от аптеката. Но дъртакът с кристалографията изкрича:

— Не го пускайте! Ще му дадем да разбере какво е наказание на това прасе. Дръжте го.

И повярвайте ми, братлета, или вървете да делате оная работа, двама-трима дърти мухъли на по около деветдесет години всеки, ме сграбчиха с дръжките си руки и ми се повдигна от вонята на старост и болест, която се носеше от тия полумъртви мъжчини. Старикът с кристалите се нахвърли отгоре ми и започна да ми нанася маленки слаби толчоци по лицето, а аз се мъчех да се измъкна и да хукна навън, но старите му руки ме държаха по-здраво, отколкото предполагах. Тогда другите старци зарязаха газетите и закуцукаха към вашия смирен разказвач, като кричаха слова от рода на: „Убий го, стъпчи го, унищожни го, разбий му зъбите“, и всякие такие глупотевини и всичко ми стана ясно. Старостта си отмъщаваше на младостта, това е то. Някои от тях говореха: „Бедният Джак. Тая мръсна свиня за малко щяла да убие горкия Джак“, и тъй нататък, като да беше се случило вчера. За тях може и вчера да е било. Цяло море от вонящи мръсни старци се опитваха да ме докопат с немощни руки и орлови нокти, като кричаха и се задъхваха отгоре ми, а най-отпред беше нашият знаком с кристалите и ми нанасяше толчок след толчок. А аз не смеех да направя нищичко, братлета, потому що ми беше по-добре да ме налагат така, отколкото да ми се повръща и да чувствувам оная ужасна

бол, но, разумеет се дори само от това, че се вършеше виоленция, усещаш как едва потискам гаденето, което копнее да излезе и да се развилнее.

Тогда дойде един человек служител и закрича:

— Какво става тук? Спрете веднага! Това е читалня. — Но никой не му обърна внимание и човекът каза: — Добре тогава. Ще извикам полиция.

И аз изкричах, нещо, за което никога не бих помислил през своя живот:

— Да да да! Извикайте полиция! Защитете ме от тия дърти сумашедши.

Но заметих, че служителят нямаше желание да се включва в мелето и да ме спасява от беса и лудостта на тия старчески нокти, а офейка към стаята си или другаде за телефон. Дедиците уже здравата, се бяха запъхтели и знаех, че само да ги перна, ще изпокапят, но се оставих ей так на старите им руки, и закроил очи, очен търпеливо приемах немощните толчоци по лицето си, слушайки задъханите старчески гласи:

— Говедо, убиец, хулиган, дай го насам, убий го! Получих един столко болезнен толчок по носа, че си казах, по дяволите по дяволите, открий очи и взех да се мъча да се отскубна, което не беше трудно, братя мои, и хукнах, кричейки към коридора. Но ония дърти отмъстителни ме погнаха, задъхвайки се като на умирачка, докато животинските им нокти дряжаха да се вкопчат във вашия приятел и смирен разказвач. Тогда ме препънаха, събориха ме на пода и взеха да ме ритат, а потом чух гласи на по-млади люди:

— Стига толкова, спрете.

И понях, че е приехала полиция.

Бях като зашеметен, братя мои, и не увиждах хорошо, но със сигурност бях срещнал някъде тия милицаи. Онзи, който ме държеше току пред входа на общинската библиотека и говореше: „Стига стига стига“, не го познавах изобщо, но ми се увиди очень млад да е кримполицай. Но гърбовете на другите двама бях сигурен, че съм увиждал и преди. Те с большое удоволствие и кикот шихаха с маленките си камшици дъртаците и кричаха: „Ах, вие, лоши момчета! Сега ще ви научим как се правят размирици и се нарушава Мирът на Държавата, негодници такива!“ И избутаха задъханите, хрипещи и почти умираюци дърти отмъстителни обратно в читалнята, а потом се върнаха, кикотейки се от радост, че ме увиждат. По-старият рече:

— Хо хо хо хо хо хо хо! Ако това не е малкият Алекс! Дълго не сме се срещали, друг. Как е?

Бях зашеметен, а от униформата и шлема не можех да го позная, макар че лицето и гласът ми бяха онези знакоми. Тогава погледнах другия и за него, с ухилено сумашедше лице, нямах съмнение. Вцепенен и все повече вцепеняващ се, погледнах отново към хохотещия. Та това беше дебелият Били Бой, старият ми враг. Другият, разбира се, беше Дим, някогашният ми друг, и поетому враг на вонящия пръч Били Бой, но сега бе станал милицай с униформа и шлем, и камшик да пази реда. Казах толко:

— О, не!

— Сюрпризче, а? — и Дим издаде старото цвилене, което так хорошо познавах.

— Невъзможно — казах. — Не може да бъде. Не го вярвам.

— Виждаш със собствените си очи — ухили се Били Бой. — Няма нищо скрито-покрито. Няма магия, друже. Назначение за двамца, дето им е време да работят. В полицията, разбира се.

— Много сте млади — казах. — Съвсем невръстни. Не правят ченгета от малчици на вашите години.

— Бяхме млади — поправи ме милицаят Дим. Не можех да го смея, братлета, не можех.

— Бяхме мдади, друг мой. А ти беше най-младият. Но ето ни сега тук.

— Още не мога да повярвам — повтарях. Тогда Били Бой, ченгето Били Бой, ешчо не го смилах, братлета, каза на, младия милицай, който ме беше гепил и когото не познавах:

— Рекс, мен ако питаш, повече полза ще има, ако раздадем възмездие на място. Момчешки лудории и толкова. Няма нужда да я караме по устава. Тоя тук прави старите си номера, които ние добре помним, макар ти, разбира се, да не ги знаеш. Той напада старите и беззащитните и те не са му останали длъжни. Но и ние трябва да си кажем думата в името на Държавата.

— Какво значи всичко това? — попитах, като не можех да повярвам на глазите си. — Те ме нападнаха, братлета. Вие не сте на тяхна страна, нали? Не е възможно, Дим. Това беше един старчок, дето го ступахме навремето и тепер поиска маленко да си отмъсти.

— Ама навремето! Аз това време не си го стомням очен хорошо. И не ми викай вече Дим, ами „господин полицай“.

— Но и доста неща помним — кимаше Били Бой. Не беше чак толкова шишкав като по-рано. — Малките немирници с бритви в ръцете трябва да бъдат обезвредени.

И като ме сграбчиха здраво, те ме извлякоха от библиотеката. Вън чакаше милицейска патрулна кола и оня, дето наричаха Рекс, беше шофьорът. Блъснаха ме на задната седалка, а на мен все ми се струваше, че е шега и че Дим ще смъкне накрая шлема си и ще рече хо хо хо. Но не би. Опитвайки се да надвия шубето, спросих:

— Ами Пит? Какво стана с Пит? Колко жалко за Георгий. Услъйших всичко.

— Пит ли? — отвори Дим. — А, май си спомням такава име.

Заметих, че карат извън града. И казах:

— Къде всъщност отиваме? Били Бой се обърна назад:

— Още е светло. Ще се поразходим извън града, сега е зимно време и всичко е голо, но е безлюдно и красиво. Не бива хората от града да увиждат как раздаваме възмездие. Улиците трябва да бъдат чистени по всякакъв начин. — И пак се обърна напред.

— Виж какво — рекох му. — Нищо не разбирам. Старото време е минало заминало. Бях наказан за всичко, което съм делал тогава. Излекуваха ме.

— Четоха ни го — каза Дим. — Главният ни го чете на глас. Каза, че било много добър начин.

— Чете ли ви го? — попитах, маленко гадно. — Още ли си толкова смотан, та не можеш сам да четеш, братле?

— Аааа, не така — отвърна Дим очен мазно и с маленко съжаление. — Така вече не се приказва. О, не, съвсем не, друг мой. — И ми отпери един бошой толчок право по човката, та започна кап кап кап да ми капе красная красная кров.

— Не можеш да имаш доверие в никого — казах огорчен, трийки кровта с рука. — Винаги съм бил сам-самотен.

— Стига толкова — каза Били Бой. Бяхме уже сред полето, толко с голи деревья и с няколко странни воробей, а в далечината бръмчеше трактор. Вече се смрачаваше, защото беше наврѣх зима. Вокруг нямаше люди, нито животни. Бяхме толко четиримата.

— Излизай, Алекс — каза Дим. — За маленко назидание.

През всичкото време онзи человек, шофьорѣт, толко си седеше на кормилото, пушеше канцер и четеше от маленка книжка. Лампата в автомобиля му светеше, за да вижда. Той не обръщаше внимание какво делат Боли Бой и Дим на вашия смирен разказвач. Няма да задълбавам какво точно произходи, но беше боольшое пѣшкане и ритане на фона на бръмченето от мотора и чикчирикването в голите клони. В светлината на автомобилната лампичка се виждаше маленка струйка дим, а шофьорѣт преспокойно си отгрѣщаше страниците. И през цялото това време те ме маризеха, о, братя мои. Тогда Били Бой или Дим, не мога да кажа кой точно, рече:

— Май му стига толкова, а? Ти как мислиш? Фраснаха ме още по веднѣж в лицото, аз паднах по глази и останах да лежа там на тревата. Беше студено, но студ не усещаш. Тогда си изтупаха руките и си нахлупиха шляпите, надянаха рубашките, които бяха свалили, и се качиха в машината.

— Ще се увидим за по-дълго някой друг раз, Алекс — каза Били Бой, а Дим само разкриви лицо като палячо.

Шофьорѣт свърши страницата си и прибра книжлето, потом запали мотора и отпериха към града, а моите екс-друг и екс-враг ми махаха. Но аз лежах съвсем скапан и смазан.

След малко вече очен ме болеше и тогда заваля дожд, съвсем леден. Не увиждах никакви люди, нито светлини на къщи. Куда можех

да ида, като нямах дом, нито много денги в карманите си? Разплаках се сам-саменичък бууууу хууууу хууууу хууууу. После се надигнах и тръгнах да вървя.

У дома, у дома, у дома, у дома исках да си ида и се озовах пред ДОМА. Вървах през мрака, но не по пътя за града, а натам, откъдето идваше бръмченето на трактора. Стигнах до нещо като село, което ми се стори, че съм увиждал и прежде, но сигурно защото всички села си похожат, особено в тъмното. Здес бяха къщите, а там кабака и точно в края на селото имаше маленький домик, сам-саменичък, а на портата светеше името му. ДОМ, пишеше там. Бях цял подгизнал от ледения дожд, та платята ми не бяха вече последна мода, ами направо жалки и окаяни, а буйната ми гордост беше мокра и сплъстена по цялата ми глава и бях сигурен, че по лицото ми имаше рани и синини, а няколко зъби чут-чут се клатеха, като ги бутнех с език. Болеше ме цялото тяло и бях много жаден, поетому отварях рот към холодния дожд, а стомахът ми, братлета, през цялото време ръмжеше трррррррррр, потому що не беше получавал пишча от сутринта, пък и тогава не очен много.

„ДОМ“ пишеше там и може би внутри имаше человек да ми помогне. Отворих портичката и едва не се хлъзнах по пътеката, потому що дъждът ставаше на сняг, и постучах леко и жално на вратата. Никой не дойде: постучах маленко по-громко и по-громко и тогда услъйших шум от ноги да се приближават към вратата. Тя се отвори и мужский голос попита:

— Да, какво има?

— О, моля, помогнете — казах аз. — Полицаите ме пребиха и ме оставиха да умра на пътя. Моля ви се, дайте ми да пийна нещо и да поседя край огъня, много ви моля, сър.

Вратата се отвори докрай и увидих топла светлина и огъня да прави пук пук пук вътре.

— Влез — каза човекът, — който и да си. Бог да ти е на помощ, клета жертво. Влез и дай да те огледам.

Аз залитнах навътре и това не беше симуляция, братлета, потому що наистина бях смазан и гроги. Добрият человек ме прегърна през плечите и ме вкара в комнатата, където беше огънят, и разбира се, веднага познах къде съм и защо това ДОМ на портата ми бе толкова

знакомо. Посмотрих този човек и той ме погледна мило и си го спомних очень хорошо. Той, разбира се, не ме позна, защото в ония безгрижни дни аз и моите так назовани приятели вършехме всичките си болше нападения и гаври, и обиди с маски, които бяха страхотно прикритие. Беше нисичък човек на средна възраст, трийсет-четирийсет-петдесет, и носеше очки.

— Седни до огъня, да ти донеса малко уиски и топла вода. Боже боже боже, здравата са те пребили. — И той грижовно огледа главата и лицето ми.

— Полицията — казах. — Ужасната, отвратителна полиция.

— Още една жертва — въздъхна той. — Жертва на съвременното. Отивам за уискито, а после ще промия раните ти.

И излезе. Огледах малката удобна стая. Тепер в нея имаше только книги, камината и няколко стола и си личеше, че здесь не живее жена. На масата имаше пишеща машина и разхвърляни листи и аз си спомних, че етот человек беше писател. „Портокал с механизъм“ — май така беше. Интересно как бе останало в ума ми. Но не биваше да се издавам, потому что тепер се нуждаех от помощ и грижа. Грязните копелета в бели манти ме докараха дотам, да моля сега за помощ и грижа и ме принудиха да искам да давам помощ и грижа, ако има нуждаещи се.

— Заповядай — каза человекът, като се върна и ми подаде пълна чаша с топло ободряващо питие, от което ми стана лучше, а потом почисти раните по лицето ми. — Сега ще ти приготвя гореща вана, а после ще ми разкажеш всичко, докато ядем хубавата топла вечеря, която ще направя, докато ти се къпеш.

Щях да се разцивря, братлета, от тая любезност и той сигурно е видял сълзи в глазите ми, защото ме потупа по рамото и каза:

— Недей недей недей.

Както и да е, качих се горе и взех гореща вана, а той ми донесе пижама и халат, затоплени до огъня, и едни очень протрити туфли. Тогда, макар да ме болеше навсякъде, почувствувах, че ще ми стане по-добре. Слязох долу и видях, че той е сложил масата в кухнята с вилици и ножове и хубав голям хляб, а тоже и бутилка сос ПРИМА. Скоро сервира хорошие пържени яйца с кусочки салам и разпукнати наденици и болше стакани със сладък чай с молоко. Приятно беше да седиш на топло и да се храниш и открих колко съм бил гладен, та след

омлета почнах да ям ломчик след ломчик хляб с масло и джем от ягоди от един голям буркан.

— Сега ми е много по-добре. Как да ви се отплатя?

— Струва ми се, че знам кой си — каза той. — Ако си този, за когото те мисля, то значи си попаднал, приятелю, точно където трябва. Не си ли ти на снимката във вестниците тази сутрин? Ти ли си клетата жертва на оня ужасен метод? Ако е така, изпратило те е самото Провидение. Изтезаван в затвора, а после изхвърлен, за да го изтезава полицията. Сърцето ми се свива за теб, клето, клето момче.

Не можах да изрека, и дума, братлета, макар че бях открил рот да отговарям на въпросите му.

— Не си първият, който идва тук в беда — продължи той. — Полицията обича да докарва жертвите си около това село. Но провидението е в това, че именно ти, който си жертва и в друг смисъл, си дошъл при мен. Може би си чувал за мен?

Трябваше да бъда очен предпазлив, братлета, затова казах само:

— Чувал съм за „Портокал с механизъм“, но не съм я чел.

— Така ли? — каза той и лицето му грейна като слънце в славна утрин. — Разкажи ми сега за себе си.

— Няма много за разказване, сър. Всичко започна от една момчешка лудория, в която моите така наречени приятели ме навиха или по-скоро накараха да се вмъкна в къщата на една стара пуйка, дама, искам да кажа. Никой не искаше да й стори зло. За беда дамата преумори доброто си старо сърце, докато се опитваше да ме изхвърли, макар че бях вече почти готов и сам да си ида, та после умря. Обвиниха ме, че съм бил причина за смъртта ѝ. Затова ме изпратиха в затвора, сър.

— Така, така, продължавай.

— Тогава Министърът на вътрешните или на утрешните работи ме избра да опитват върху мен тая измишльотина на Людовико.

— Разкажи ми всичко за нея — каза той, като се наведе нетърпеливо и лактите на пуловера му се натопиха в ягодилия джем по чинията, която бях отместил настрани. И аз му разказах всичко. С най-големи подробности, братя мои. Той ме слушаше захласнат, със светнали очи и открити губи, докато мазнината по чиниите се залояваше. Като свърших, той стана от масата, като кимаше често

често и викаше хъм хъм хъм, и взе да събира чиниите и другите неща от масата да ги измие.

— Оставете на мен, сър. С удоволствие ще ги измия — предложих аз.

— Почивай си сега, клето момче — каза той и така завъртя крана, че парата изфуча навън. — Имал си вина наистина, но наказанието ти е било несравнимо по-тежко, отколкото е трябвало. Превърнали са те в нещо, което не е човешко същество. Вече нямаш власт да избираш. Принуден си да вършиш само онова, което е приемливо за обществото, като механизъм, способен да прави само добро. Ясна ми е цялата тая работа с условния рефлекс. Отсега нататък музиката и сексът, литературата и изкуството ще ти носят не удоволствие, а болка.

— Точно така, сър — отвърнах, пушейки един от канцерите с корков филтър на добрия човек. — Все гледат да ухапят човека повече, отколкото заслужава — каза той, бършейки разсеяно една чиния. — Но в случая самата им цел е престъпна. Човек, който не може свободно да избира, престава да бъде човек.

— Така казва и отчето, сър, свещеникът на затвора, искам да кажа.

— Виж ти, виж ти. Ама разбира се. Ще го казва, щом е християнин. И така — каза той, бършейки от десет минути една и съща чиния, — утре ще дойдат да те видят някои хора. Струва ми се, че можеш да ни бъдеш полезен, клето момче. Би могъл да ни помогнеш да свалим това тиранично правителство. Само власт, която се перчи с тиранията си, може да се гордее, че е превърнала един нормален младеж в механизъм.

Той продължаваше да бърше същата чиния. Казах му:

— Сър, вие бършете все една и съща чиния. Съгласен съм с вас за перченето. Това правителство май е много нафукано.

— О — каза той, като че ли виждаше чинията за първи път и я остави. — Още съм много несръчен в домакинството. По-рано жена ми вършеше всичко и ме оставяше само да си пиша.

— Жена ви ли, сър? Да не ви е напуснала? — Искях да разбера какво е станало с жена му, която си спомнях много добре.

— Да, напусна ме — каза той громко и огорчено. — Умря. Изнасилиха я и я пребиха. Не можа да понесе шока. Всичко се случи

тук, в тая къща. — Ръцете му с кърпата трепереха. — В съседната стая. Трябваше ми желязна сила, за да продължа да живея тук, но тя би желала аз да остана тук, където все още витае уханният спомен от нея. Да да да. Клетото момиче.

Увидих съвсем ясно, братлета, какво се бе случило в онази далечна нощ и като си представих и себе си в цялата работа, ми се повдигна и взе да ме боли главата. Човекът забеляза това, защото цялата кръв се дръпна от лицето ми и прибледнях.

— Лягай си сега — каза той благо. — Приготвил съм ти стаята. Горкото горкото момче, здравата си се напатил. Жертва на модерното време, също като нея. Горката горката горката жена.

Поспах наистина хорошо, братлета, без никакви сънища. Утрото беше ясно и мразовито, а някъде отдолу се носеше приятен мирис на приготвен завтрак. Трябваше ми маленко време да си спомня къде съм, както става обикновено, но скоро се сетих и се почувствувах на топло и сигурно място. Но както си лежах и ожидах да ме повикат за закуска, хрумна ми, че трябва да науча как се казва този мил и майчински грижовен човек, та се поразтърках наоколо с боси ноги да търся „Портокал с механизъм“, на която не можеше да няма името му, щом е автор. В комнатата имаше само легло, стол и лампа, поетому отидох в съседната и там увидих жена му на стената, болшая увеличена снимка, и ми стана маленко зле, като си припомних. Но здес имаше и няколко полици с книги и, както предполагах, сред тях беше и „Портокал с механизъм“ с името на автора на корицата и на гърба — Ф. Александър. Боже мили, помислих си, и той бил Алекс. И взех да я разлиствам по пижама, с боси ноги, но без да усещам холод, тъй като домикът беше целият отоплен, ама не можех да проумея за какво беше книгата. Беше написана на един такъв сумашедши стил, пълна с Ах! и Ох! и всякая чепуха, но ако нещо понях от нея, беше, че днес всички люди са превърнати в машини, макар всъщност те — вие и аз, и той и майната му — да сме били по-скоро естествена растителност, нещо като плодове. Според Ф. Александър ние сме растели, по дървета, а светът бил овощна градина, засадена от Бога, и сме съществували толко защото Бог имал нужда да утоли жаждата на любовта си и разни глупотевини. Не ми хареса изобщо тая бъркотия, братлета, и се чудех колко ли сумашедши трябва да е тоя Ф. Александър, може би се е чалнал, понеже се е споминала жена му. Но потом той ме повика долу с глас на нормалний човек, пълен с радост и любов и ещо разни работи, так что вашият смирен разказвач слезе.

— Много спиш — каза той, като сервираше варени яйца и изваждаше от скарата готовия тоуст. — Вече е близо десет. Аз от няколко часа съм се хванал за работа.

— Друга книга ли пишете, сър? — попитах.

— Не, не, сега не се занимавам с това — каза той и седнахме като друзья пред доброто старо яйчице пук пук и филийка хруп хруп с очен много чай с молоко в болшие стакани. — Не, разговарях по телефона с разни хора.

— Мислех, че нямате телефон — казах, като си хапвах яйцето и не внимавах какво приказвам.

— Защо? — попита той нащрек като пъргаво животно, с лъжичка за яйце в рука. — Защо мислиш, че нямам телефон?

— А, нищо — казах, — нищо, нищо. — И се чудех, братлета, какво ли си спомняше той от първата част на оная далечна нощ, когато се приближих до вратата с дежурната история и помолих да позвъня за лекар, а тя ми каза, че нямали телефон. Тои ме изгледа очен внимателно, но потом снова стана любезен и весел и продължи да гребе от яйцето. Както дъвчеше, каза:

— Да, телефонирах на разни хора, които биха се заинтересували от твоя случай. Ти можеш да ни послужиш като силно оръжие, с което да не допуснем това зло и безумно правителство да остане на власт след изборите. Правителството най-много се фука с това, как се е справило с престъпността през последните месеци. — Той пак ме изгледа очен пристално над димящото си яйце и аз се запитах дали не си спомня каква роля съм имал в неговия жизн. Но той добави:

— Вербуват за полицията млади побойници. Използват унизителни и смазващи волята методи за програмиране на човешкото поведение. — Все такие долги слова, братлета, и сумашедши поглед в глазите му. — Виждали сме всичко това и преди, в други държави. Как забиват клина от острия край. Докато се усетим, ще въведат и целия апарат на тоталитаризма.

„Виж ти виж ти виж ти“ — помислих си аз, докато дъвчех яйцето и хрупах тоуста. И казах:

— Какво общо имам аз с това, сър?

— Ти — каза той с тоже същия сумашедши поглед — си живо свидетелство за пъклените им намерения. Хората, обикновените хора, трябва да видят, да разберат. — Той стана от закуската и се заразхожда нагоре-надолу из кухнята, от мивката до масата, като говореше громко: — Дали биха искали и техните синове да бъдат превърнати в това, което си ти, в клета жертва? И няма ли да стане така, че отсега нататък правителството да решава кое е престъпление и кое не, за да изпомпва

живота, смелостта и волята от всеки, когото заподозре, че не върви по волята му? — Той се поуспокои, но не се върна към яйцето си. — Тази сутрин, докато ти спеше, написах една статия. Ще излезе след ден-два заедно със зловещата ти снимка. А ти ще сложиш подписа си, клето момче, като доказателство за онова, което са направили с теб.

— И каква е ползата от всичко това, сър? — попитах. — Освен денгите, дете ще вземете за тая статия, искам да кажа. Мисълта ми е защо сте се наежили така срещу правителството, ако мога да си позволя дързостта да попитам.

Той сграбчи ръба на масата и каза, скърцайки със зъби, които бяха очен пожълтели от канцерите:

— Някои от нас трябва да се борят. Предстои ни да защитаваме великите традиции на свободата. Аз не участвувам в никоя партия. Където видя зло, опитвам се да го премахна. Имената на партиите не означават нищо. Има значение само традицията на свободата. Средните хора ще се примирят, разбира се. Те биха продали свободата си за по-спокоен живот. Ето защо трябва да бъдат ръчкани, ръчкани като с остен... — И на това място, братлета, той схвати една вилица и я заби два или три пъти в стената, та чак се огъна. После я броси на земята. И много любезно ме подкани: — Хайде, яж, клето момче, клета жертва на модерния свят. — Увиждах, че започва да му се замайва главата. — Яж, яж, изяж и моето яйце.

Но аз попитах:

— А аз каква полза ще имам? Ще се излекувам ли от това, което съм сега? Ще мога ли да слушам пак оная Симфония, без да ми се повръща? Ще мога ли да водя нормален живот като преди? Какво ще стане с мен, сър?

Той ме погледна така братлета, сякаш не беше мислил за това, пък и то нямаше значение в сравнение със Свободата и всякие там глупотевини, а в погледа му имаше такова изумление от това, дете бях казал, като че беше егоистично да искам нещо за себе си. После заговори:

— Не, защото ти казах, ти ще бъдеш живото доказателство, момче. Изяж си закуската и ела да видиш какво съм написал, защото ще излезе в „Седмичен тромпет“ под твое име, нещастна жертво.

Е, братя мои, онова, което беше написал, бе много дълго и съзливо и докато го четях, стана ми жал за горкото момче, което

разказваше за страданията си и за това, как правителството го лишило от волята му и как сега от хората зависело да не позволят такова гнило и зло правителство да ги управлява отново и тогава понях, естествено, че клетият страдащ малчик е вашият смирен разказвач.

— Много хубаво — казах. — Наистина очень хорошо. Добре сте го сътворили, о, сър.

Тогда той ме погледна много пристално и каза:

— Какво? — Като че ли ме чуваше за първи път.

— О, за това „о сър“ ли? — казах. — Така говорим ние, тийнейджърите, сър.

Тогда той отиде в кухнята да измие чиниите, а аз останах в чуждите пижама, халат и туфли и зажидах да правят с мен каквото ще правят, потому що нямах никакви собствени планове, о, братя мои.

Докато великият Ф. Александър беше в кухнята, на вратата се чу динг-донг.

— Аха — изкрича той и излезе, бършейки си руките. — Това са те. Аз ще отворя.

Отиде да им отвори и се чу врява от ха ха ха и приказки и хелоу и какво лошо време и как е тук, тогда влязоха в стаята с камината и книгата и статията за моите страдания, а когато ме удивиха, зяпнаха ааааааааа. Бяха трима души и Ф. Александър ми каза имената им. З. Доулин беше хрипящ пушач, който непрерывно кашлюкаше с фас в рота си, сипейки пепел по платята си и потом избърсвайки я с очень нетърпеливи руки. Беше маленки закръглен человек, шишжав, с болшие очки в дебели рамки. Потом имаше и един Някой си Някой си Рубинстейн, очень висок и вежлив человек с настоящий джентълменски голос, стар, с брада като яйце. И накрая един Д. Б. да Силва, пьргав в движенията и със силна миризма на духи наоколо му. Те всички ме огледаха хорошенко и останаха свръхрадостни от огледа. З. Доулин каза:

— Bravo, bravo. Какво превъзходно оръдие може да бъде това момче. Но преди всичко, разбира се, за предпочитане е да изглежда по-болен и по-очукан, отколкото е сега. Всичко за идеята. Ще измислим нещо, не бери грижа.

Не ми харесва тоя лаф за очукването, братлета, затова казах:

— Какво происходит здесь, братлета? Какво имате наум относительно маленкия си друг? Тогда Ф. Александър изсъска:

— Странно, странно, но тези приказки нещо ми напомнят. Имам чувството, че сме се срещали и преди, сигурен съм.

И се замисли, като се намръщи. Трябваше много да внимавам, братя мои. Д. Б. да Силва каза:

— Преди всичко публични събрания. От голяма полза ще бъде да те показваме на публични събрания. И, разбира се, важна е гледната точка на вестника. Ударението е върху съсипания живот. Трябва да разпалим сърцата.

И оголи всичките си трийсетина зъби, очен бели на фона на тъмното лице — изглеждаше маленко като чужденец. Аз заговорих:

— Никой не ми казва какво ще получа аз от всичко това. Изтезаван в затвора, изхвърлен от къщи от собствените си родители и мръсния им, нахален квартирант, набит от старичоци и пребит почти до смърт от милицаите. Какво ще стане с мен?

Човекът на име Рубинстейн се намеси:

— Ще видиш, момче, че Партията ще ти се отблагодари. О, да. Като свърши всичко, ще има и много приятно сюрпризче за теб. Само чакай да видиш.

— Само едно нещо хочу — крикнах аз — и то е да бъда отново нормален и здрав, както в хорошото старо време, да мога да се забавлявам иногда с друзя, а не с такива, дето само се наричат така, а всъщност са предатели. Можете ли да ми го дадете, а? Някой човек може ли опят да ме направи какъвто бях? Това хочу и искам да знам може ли.

Буху буху буху, кащляше тоя З. Доулин.

— Мъченик на свободата — каза той. — Ти имаш да играеш определена роля и не я забравяй. А междувременно ние ще се грижим за теб.

И взе да ме гали по лявата рука, всьо равно че бях идиот, и се хилеше като сумашедши. Аз изкричах:

— Стига сте ме взимали за предмет, който само трябва да се използва! Не съм идиот, с когото да се разпореждате, глупави копелета. Обикновените преступници може да са тъпи, но аз не съм нито обикновен, нито смотан. Понимаете ли?

— Смотан ли? — каза си Ф. Александър, умислен.

— Смотания Дим. Чувал съм някъде това име. Дим.

— Ъ? — казах. — Какво общо има Дим с, тая работа? И какво пък знаете вие за Дим? — И добавих:

— О, Бог да ни е на помощ.

Не ми хареса погледа в глазите на Ф. Александър. Тръгнах към вратата, за да се кача горе, да си взема платята и да се изпарявам.

— Почти бях повярвал — каза Ф. Александър, оголвайки почернелите си зуби, с лудост в погледа. — Но такива работи са невъзможни. Защото, кълна се в Бога, ако е той, ще го разкъсам. На парчета ще го нарежа, кълна се.

— Недей, недей — каза Д. Б. да Силва, като го галеше по грудите, сякаш успокояваше куче. — Всичко е вече минало. Съвсем други хора са били. Трябва да помогнем на тази нещастна жертва. Точно това трябва да направим сега, молейки за Бъдещето и нашето Дело.

— Отивам да си взема платята — казах пред стълбата, — пардон, дрехите, и после се омитам сам-саменичък. Впрочем благодарности за всичко, но аз си имам собствен живот.

Защото, братлета, исках да изчезна оттам колкото се може по-скоро. Но З. Доулин каза:

— О, не. Няма да те пуснем, приятелче. Идваш с нас. Всичко ще се уреди, ще видиш.

И се приближи до мен да ми сграбчи отново ръката. Тогава, братя мои, помислих да се сбия, но само от мисълта за бой за малко да припадна и да повърна, затова останах на мястото си. Потом увидих лудостта в глазите на Ф. Александър и рекох:

— Както кажете. Аз съм ви в ръките. Но нека поскорее да почваме, че да се свършва, братлета.

Защото сега хочех само да се махна от това местечко „ДОМ“. Нещо, взе да не ми се нрави погледът в очите на Ф. Александър.

— Добре — отвърна Рубинстейн. — Обличай се и да тръгваме.

— Дим дим дим — не спираше да си мърмори Ф. Александър. — Какво или кой беше този Дим?

Качих се горе доста бързичко и се одех точно за две секунди. После тръгнах с ония тримата и влязохме в една машина. Рубинстейн от едната ми страна. З. Доулин буху буху буху от другата, а Д. Б. да Силва на волана. Потом право в града и в един блок, не очен различен от онзи, където беше моят дом.

— Хайде, момче, слизай — каза З. Доулин и с кашлянето си нацара крайчеца на канцера в рота му да припламне. — Тук ще бъдеш настанен.

Влязохме; на стената във фоайето имаше една от ония глупости за Достойния труд; качихме се на асансьора, а после влязохме в жилище като всички жилища из блоковете на града. Очен, очен маленко, с две спални и една комната за ядене, седене и работа, като масата ѝ бе отрупана с книги, хартия, мастило, бутилки и всякие вещи.

— Тук е новият ти дом — каза Д. Б. да Силва. — Настанявай се, момче. Храна има в долапа. Пижамите са в едно чекмедже. Почини си, почини си, разстроен дух.

— Ъ? — рекох аз, щото не разбираех ето.

— Така — каза Рубинстейн със стария си голос. — Сега те оставяме. Работа ни чака. По-късно ще дойдем пак. Занимавай се с каквото намериш.

— Само едно нещо — каза З. Доулин, кашлюкайки. — Нали видя какво се събуди в изтерзаната памет на нашия приятел Ф. Александър? Да не би случайно...? Искам да кажа, ти ли...? Разбираш ме, струва ми се. Няма да те издадем на никого.

— Аз си платих — отвърнах. — Бог ми е свидетел, че си платих за всичко, което съм вършил. Платих не само за себе си, но и за ония копелета, дето се пишеха мои друзя. — Разгневих се и взе да ми прилошава. — Ще си полегна — казах. — Много ми се събра.

— Така е — каза Д. Б. да Силва, оголвайки всичките си трийсетина зуби. — Почини си.

Оставиха ме, братлета, и отидоха да си гледат работата, която според мен беше за политика и всякакава гъиз, а аз си лежах на кровата сам-саменичък и всичко наоколо бе очен спокойно. Лежах си с изути сапоги и отхлабена връзка, съвсем объркан и без да знам какъв жизн ще водя отсега нататък, и всякие картини минаваха през главата ми, на различни човеци, които бях срещнал в школото и в Дупката, и на разни неща, дето ми се бяха случвали, и как в целия болшой свят няма нито един човек, на когото да можеш да се довериш. А после съм задрямал, братя мои.

Като се събудих, услъйшах от стената да идва музика, очен громка, и тя трябва да ме е измъкнала от краткия ми сън. Беше симфония, която познавах очен хорошо, но не бях чувал от много

години, а именно Симфония номер три от един датски човек на име Ото Скаделиг, очен громко и бурно парче, особено в първата част, която свиреше сега. Послушах две секунди с интерес и радост, но потом всичко пак се надигна, начина се болката и гаденето и застанах дълбоко в червата си. И ето ме, аз, който толкова обичах музика, как изпълзявам от кровата и си викам сам оо-оо-оо-оо, а потом дум дум дум удрям по стената и крича: „Спрете, спрете, изключете го!“ Но то продължи и като че ли стана още по-силно. А аз блъсках стената, докато кокалчетата ми станаха красни красни от кров и кожата се издра, и кричах ли, кричах, но музиката не спря. Тогава си помислих, че трябва да избягам от нея, и изхвърчах, залитайки, от малката спалня, втурнах се към вратата на апартамента, но тя беше заключена отвън и не можех да изляза. А през цялото време музиката ставаше все по-громка и по-громка, като че нарочно, да ме изтезава, о, братя мои, тогава пъхнах пръст дълбоко в ушите си, но тромбоните и барабаните гърмяха. силно. Опят им изкричах да спрат и започнах тряс тряс тряс да думкам по стената, но нямаше и най-маленка полза. „О, какво да правя?“, разревах се бууу хууу хууу самичък. „О, боже в небесата, помогни ми.“ Лутах се из целия апартамент в болка и гадене, като се мъчех да спра музиката и тътена дълбоко в червата си. И тогава на върха на купчината книги и вестници и всяка такава кал увидих какво исках да направя преди ония старичоци в библиотеката, а после Дим и Били Бои, маскирани като ченгета, да ме възпрат — и то, братя мои, беше да сконча със себе си, да сложа край на живота си, да се чупя завинаги от тоя проклет и жесток свят. Бях видял думата СМЪРТ върху корицата на едно от книжлетата, макар че там всъщност пишеше СМЪРТ НА ПРАВИТЕЛСТВОТО. И като че Съдбата бе сложила там и друго книжле с отворен прозорец на корицата и надпис: „Отворете прозореца за свеж въздух, свежи идеи и нов начин на живот.“ И разбрах, че това само ми казва да свърша със себе си, като скоча през прозореца. Само един миг болка може би, но после сън завинаги и во веки веков, амин.

Музиката още гърмеше с пълна сила от духови инструменти и барабани и цигулки иззад стената. Прозорецът на стаята, в която бях легнал, беше отворен. Отидох до него и хвърлих поглед надолу към колите, автобусите и гуляещите човеци. Изкричах към света:

„Сбогом, сбогом и нека Бог ви прости за един съсипан живот!“
Тогда се покачих на перваза, музиката трещеше от лявата ми страна,
закроих очи и усетих холодния вятър по лицето си, а потом
пръгнах.

Пръйгнах, о, братя мои, и здравата се ударих на тротоара, но не хвърлих топа, съвсем не. Иначе нямаше да съм тук, за да напиша това, което вие читаете. Изглежда, не съм скочил от достатъчно високо, та да се затрия. Но си ударих спината и руките и ногите и почувствувах болшая бол, преди да припадна, братлета, под учудените и изненадани лица на човеците от улицата, наведени над мен. И точно преди да потеря съзнание, ясно увидих, че нито един човек в целия ужасяващ свят не е готов да ме защитава и че оная музика през стената е била нагласена от тези, дето се пишеха, че са ми новите друзья, и точно такава работа им трябваше на отвратителната им егоистична и фуклива политика. Разумях го в една милионна част от минутата, преди да повърна върху света небето и лицата на обещените човеци над мен.

Там, където се върнах към жизн след дългия дълъг черен тунел от може би милиони години, беше в болница, цялата бяла, воняща на дезинфекция, на тръпчиво, недостъпно и чисто. Тия работи за дезинфекция, дето ги използват в болниците, трябва да миришат на хорошенки неща, като пържен лук или цветя например. Много медлено си спомних кой съм аз, но това „аз“ беше цялото увито в бяло и не усещах нищо по тялото си, нито болка, нито тръпнеж, нито каквото и да е. Цялата ми голова беше бинтована, по лицото ми бяха налепени някакви неща, ръцете ми бяха целите в превръзки, а пръстите ми бяха завязани за едни клечки, като че са растения, които трябва да растат прави, и клетите ми ноги също бяха опънати, и всичко по мен беше в превръзки и жици, а в дясната ми рука близо до плечото капеше красна, красна кров от един буркан, обърнат наопаки. Но не усещах нищо, о, братя мои. До леглото ми седеше една сестръонка и четеше книжка с очен неясен печат; по многото пряка реч си личеше, че е някаква история, а и тя дишаше тежко ъх ъх ъх, значи трябва да е била история за оная работа. Беше очен хорошенка девочка тая сестра, със силно начервена рот и дълги мигли над глазите, а под колосаната униформа личеше, че има очен хороши груди. Аз й казах:

— Как е хавата, о, моя сестриче? Я вземи да се гушнеш при маленкия си друг в тоз кроват.

Но словата изобщо не излизаха хорошо, все едно че ротът ми се бе вцепнил, а с езика си усетих, че някои от зубите ми вече ги ряма. Сестръонката взе че скокна и изпусна книжлето си на земята и каза:

— О, вие сте си възвърнали съзнанието. Болшая лъжица беше това за маленката й човчица и се опитах да й го кажа, но словата ми се чуваха като ъъ ъъ ъъ. Тя излезе и ме остави сам-саменичък и тогава увидих, че съм в маленка стая толко за мен, а не в някое от ония дълги отделения, в каквото съм бил като очен маленки малчик, пълно с бухащи умиращи старчоци, дето те карат да хочеш по-скоро да оздравяваш и да се махаш. От дифтерит боледувах тогава, братя мои.

Види се, не можех да издържам в съзнание очен долго, понеже почти сразу отново уснух, много бързо, но след минутка-две разбрах, че сестръонката се е върнала и е довела човеци с бели манти, които ме гледаха нахмурени и правеха хъм хъм хъм към вашия смирен разказвач. Бях сигурен, че с тях е и отчето от Дупката, което ми каза:

— О, синко мой, синко — с дъх на застояло уиски и добави: — Напуснах. Не бих могъл да ставам съучастник на онова, което тия копелета се канят да правят с другите клетки преступници. Затова напуснах и сега говоря за всичко това в проповедите си, мой обичан малък сине во Христа.

Проснух се малко по-късно и кого, мислите, да увидя до леглото си, ако не тримата, от чийто апартамент бях скочил, а именно Д. Б. да Силва и Някой си Някой си Рубинстейн и З. Доулин.

— Приятелю — говореше единят от тия човеци, но не можех да увидя, нито да чуя очен хорошо кой точно, — приятелю, малки приятелю, хората са пламнали от възмущение. Ти отне шансовете на тия отвратителни и фукливи злодеи да бъдат преизбрани. Те ще се махнат, и то завинаги ти изпълни дълга си към Свободата!

Опитах се да кажа:

— Ако бях пукнал, щеше да е още по-добре за вас, нали, политически копелета, каквито сте лицемерни и измамни друзья. — Но всьо ето излизаше като ър ър ър. Тогда един от тия тримата ми показа цял куп изрезки от газетите и видях ужасни снимки, как ме отнасят целия в кръв на носилка, и ми се стори, че си спомням как бляскат ярки светкавици, което трябва да са били фотографите. С едно око

успях да прочета заглавията, които дръжаха в ръката на човека, докато ги държеше, като например: МОМЧЕ, ЖЕРТВА НА ПРЕСТЪПНА ВЪЗПИТАТЕЛНА ПРОГРАМА и ПРАВИТЕЛСТВОТО КАТО УБИЕЦ, и потом имаше и снимка на един човек, който ми изглеждаше знаком, и пишеше ВЪН ВЪН ВЪН, и това трябва да беше Министърът на вътрешните или утрешните. Тогава сестрънката каза:

— Не е позволено да го вълнувате така. Не е позволено да правите нищо, което би могло да го разстрои. Напуснете, моля.

И аз се опитах да кажа „Вън вън вън“, но опят излезе толко ър ър ър. Както и да е, тримата човеци от политиката си отидоха. И аз си отидох, само че обратно в оня свят, дето всичко е черно и осветено само от странни сънища, които дори не знаех сънища ли са или не, о, братя мои. Като например това, дето ми се струваше, че цялото ми тяло се изпразва като от грязна вода и потом се напълва отново с чиста.

Имаше и очен хороши сънища, като този, че съм в машината на някакъв човек, която съм откраднал и карам нагоре-надолу по света сам-саменичък, преразвам хора и ги чувам как кричат на умирање, а аз не чувствувам нито болка, нито гадене. Имаше и сънища, в които чук чук чукам девочки, като ги притискам на земята и ги насилвам, а наоколо всички стоят, пляскат с ръце и се радват като сумашедши. Когда отново се събудих, тато и мама бяха дошли да видят болния си син и мама реवेशе здравата. Можех вече да говоря доста по-лучше, та казах:

— Я виж ти, кой приехал. Откъде знаете, че сте добре дошли?

Тато каза маленко засрамен:

— Четохме за теб във вестниците, сине. Там пише, че са се отнесли зле с теб. Пише, че правителството те докарало дотам, да направиш опит за самоубийство. Но вината е донякъде и наша, синко. Твоят дом си е пак твой, щом всичко свърши, синко.

А мама продължаваше да вика бууу хууу бууу и да изглежда грозна като задник.

— А как я кара новият ти син Джо? Доволен, здрав и мангизлия, надявам се, дай боже. Мама каза:

— О, Алекс, Алекс! Оуууууууу оуууууууу. Тато каза:

— Лоша работа, сине. Забъркал се нещо с полицията и го прибрали.

— Наистина ли? — попитах. — Сериозно? Уж беше такъв добър човек. Страшно съм изненадан, наистина ви казвам.

— Гледал си работата човекът — каза тато. — А полицията му казала да се маха. Чакал на един ъгъл. Имал среща с момиче. Те му казали да се маха, а той им отвърнал, че има права като всички, и те се нахвърлили отгоре му и жестоко го набили.

— Колко ужасно — казах. — Колко жалко. И къде е сега горкото момче?

— Оуууу — реवेशе мама. — Върна се оууууууу у дома си.

— Да — каза тато. — Върна се в родния си град да се оправи. Тукашната му работа дали на друг.

— Сега значи сте съгласни да се прибера пак и всичко да си е както преди? — спросих аз.

— Да, синко — каза тато. — Молим те.

— Ще си помисля — ответих. — Добре ще го обмисля.

— ОУУУУУУУ — не преставаше мама.

— Я млъквай — казах, че да не ти покажа за какво да реवेश и кричиш. Ще ти разбия зубите и окото ми няма да мигне.

И, о, като казах това, братя мои, се почувствувах маленко по-добре, като че всичката свежа красна кров минава през цялото ми тяло. Трябваше да поразмисля върху това. Като че ли, за да ми стане по-добре, бе нужно първо да се влоша.

— Така не се говори на майка, синко — каза тато.

— В края на краищата тя те е родила на тоя свят.

— Да — отвърнах, — на тоя грязен и смрадлив свят. — Закроих силно глази като от болка и казах:

— Отивайте си сега. Ще си помисля дали да се върна. Само че нещата трябва да станат съвсем различни.

— Добре, синко. Както кажеш — рече тато.

Ще трябва да решите — казах — кой ще командува.

— ОУУУУУУУУУ — продължаваше мама.

— Добре, синко — каза тато. — Всичко ще бъде, както ти искаш. Само оздравей.

Щом си отидоха, аз се замислих в леглото за разни неща, минаващи като различни картини през главата ми, и щом сестрънката се върна и се зае да оправя завивките ми, попитах я:

— От колко време съм тук?

— Около седмица — каза тя.

— И какво ми правиха?

— Ами, бяхте целият изпотрошен и контузен и имахте тежко мозъчно сътресение и голяма загуба на кръв. Трябваше да оправят всичко.

— Ама — настоявах — някой правил ли е нещо с главата ми? Искам да кажа, бърникали ли са нещо в мозъка ми?

— Каквото и да са правили — отвърна тя, — за ваше добро е.

Но няколко дни по-късно пристигнаха разни доктори, все младички, със сладки усмивки и с книжки с картинки. Единият каза:

— Искаме да ги погледнеш и да ни кажеш какво мислиш за тях.

— Какво има, о, дорогие друзья? — казах аз. — Каква нова сумашедша идея сте родили?

Тогава те и двамата се захлиха смутено, седнаха от двете страни на леглото ми и отвориха книжките. На първата страница имаше снимка на птиче гнездо, пълно с яйца.

— Е и? — каза единият доктор:

— Птиче гнездо — казах аз. — Пълно с яйца. Очен хорошо.

— А какво ти се иска да направиш с него?

— Ами — казах аз — да ги счупя. Да ги грабна всичките и да ги метна срещу някоя стена или скала и да гледам как хорошо се стичат по нея.

— Добре, добре — казаха и двамата и обърнаха страницата. Беше картинка на една от ония болшие птици, наречени пауни, разперила горделиво цялата си опашка от всички цветове.

— А това? — спроси един от човеците.

— Искан ми се да оскубя едно по едно тия пера от опашката му и да го слушам как кричи до посиняване. Загдето толкова се перчи.

— Добре — казаха и двамата, — добре добре добре.

И продължиха да обръщат страниците. Имаше картинки на очен хороши девочки и казах, че искам да ги чукам с много ултравиоленция. Имаше картинки и на човеци, получаващи сапог право в лицето и вокруг красна красна кров, и казах, че искам и аз да съм там. Имаше и картинка на оня гол друг на отчето, дето мъкне кръста си нагоре по хълма, и аз казах, че ми се иска да имам чук и пирони. Добре добре добре. Тогава попитах:

— Какво значи всичко това?

— Дълбока хипнопедия — или нещо подобно, каза единият от двамата доктори. — Изглежда, си излекуван.

— Излекуван ли? — казах. — Вързан тук за този креват, а ще ми разправяте, че съм бил излекуван! Я си го наврете отзад.

— Чакай — каза другият. — Потърпи малко. Така че взех да чакам, братя мои, и все повече се подобрявах, нагъвайки яйчица и кусочки тоуст с болшие стакани чай с молоко, докато един ден ми казаха, че ще имам очень очень очень специален гост.

— Кой? — попитах, докато оправяха леглото и сресвах буйната ми гордост, порасла наново, след като свалиха превръзките.

— Ще видиш, ще видиш — казаха те. — И видях очень хорошо. В два и половина следобед пристигнаха всички фотографии и писачи от газетите с тетрадки и моливи и так далее. И, братлета, само дете нямаше и фанфари за оня большой и важен человек, дете идваше да види вашия смирен разказвач. Влезе той и, разбира се, това беше самият Министър на вътрешните или утрешните работи, облечен по последна мода и с етот хо хо хо голос на висшите класи. Свят щрак свят щрак правеха камерите, когато той ми подаде ръка за здравие. Аз рекох:

— Хе хе хе хе. Как е хавата, стари друг? Никой, изглежда, не поня това, но някой каза с груб голос:

— Повече уважение, момче, като разговаряш с Министъра.

— Топки — озъбих се като собака. — Пука ми на оная работа.

— Нищо, нищо — каза бързо Вътрешният или Утрешният. — Той ми говори като на приятел, нали, синко?

— Аз съм приятел на всички — казах, — освен на враговете си.

— И кои са враговете ти? — спроси Министърът, докато всички вестникари драскаха драс драс драс като сумашедши. — Каж ми, момчето ми.

— Всички, които ми правят зло, са ми врагове.

— Е — каза Утрешният, — аз и правителството, на което съм член, искаме да ни смяташ за свои приятели. Да, приятели. Ние те излекувахме, нали? Получаваш най-добрите грижи. Никога не сме ти желали зло, но има такива, които ти го желаят и все още го желаят. И мисля, че знаеш кои са те. Да да да — продължи той, — има някои хора, които искаха да те използват, да, да те използват за политически цели. Те биха се радвали, да, биха се радвали да си

мъртъв, защото смятаха да обвинят правителството за това. Мисля, че знаеш кои са тези хора. Има един човек — продължаваше министърът, — на име Ф. Александър, автор на подривна литература, който вие като вълк за кръвта ти. Луд е от желание да забие нож в теб. Но ти си в безопасност от него. Отстранихме го.

— Той се пишеше другарче — казах. — Като майка се грижеше за мен.

— Установихме, че си му сторил зло. Или поне — поправи се очен очен бързо Министърът — той си мисли така. Втълпил си е, че си виновен за смъртта на негова близка.

— Значи някой му е казал — казах аз.

— Внушил си е — настоя Министърът. — Той беше опасен. Прибрахме го за негово добро. А също и за твое.

— Благодаря — казах. — Много любезно от ваша страна.

— Като излезеш оттук — продължи Министърът, — няма да се безпокоиш за нищо. Ние ще се погрижим за всичко. Ще имаш добра работа с хубава заплата. Защото ни помагаш.

— Така ли? Не знаех — казах аз.

— Ние винаги помагаме на приятелите си. — Тогава той хвана ръката ми, някакъв човек изкрича:

„Усмивка!“ и аз се ухилих като сумашедши, без да му мисля, и свят свят щрак пук тряс заснимаха апаратите мен и Министъра като приятели заедно.

— Добро момче си ти — каза тая важна личност, — много добро момче. Ето виж, тук има и подарък за теб.

И тогава, братлета, внесоха болшая лъскава кутия и веднага понях какво е. Беше стерео. Поставиха го до леглото, отвориха го и някой пъкна щепсела в контакта на стената.

— Какво да бъде? — попита един човек с очки на носа, който държеше в руки хубави лъскави пликове с музика. — Моцарт? Бетховен? Шьонберг? Карл Орф?

— Деветата — казах аз. — Славната Девета.

И Деветата започна, о братя мои. Всички си тръгнаха тихо и кротко, докато аз си лежах със закроени очи и си слушах хубавата музика. Министърът каза: „Какво добро момче“ и ме потупа по плечото, а после се чупи. Само един човек остана и ми каза:

„Подпиши тук, ако обичаш.“ Откроих глази да подпиша, без да знам какво подписвам, о братя мои, и без да ми пука. Тогава ме оставиха сам с великата Девета на Лудвиг Ван.

О, каква наслада, ммммммммммм! Като стигна до скерцото, увидих се ясно как тичам ли, тичам на очен леки вълшебни ноги и режа цялото лице на кричащия свят с бритвата си главорезка. И очаквах да чуя бавната част, а потом хорощата последна хорова част. Бях излекуван, истина ви казвам, братя мои.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.